dictionarele
NEMIRA

De acelaşi autor:

Iluştri francmasoni
Societăţi secrete şi discrete

Emilian M. Dobrescu

DICȚIONAR DE TERMINOLOGIE MASONICĂ

NEMIRA
2003

EMILIAN M. DOBRESCU

DICȚIONAR DE TERMINOLOGIE MASONICĂ

© Editura NEMIRA, 2003

Comercializarea în afara granițelor țării fără acordul editurii este interzisă.

Difuzare:
S.C. Nemira & Co, B-dul Ion Mihalache nr. 125, sector 1, București
Tel.: 224.14.28; 224.10.08; Tel./Fax: 224.18.50

Clubul cărții: O.P. 2 CP. 52 , București

e-mail: difuzare@nemira.ro
www.nemira.ro

ISBN 973-569-617-7

CUVÂNT ÎNAINTE

Cartea de față, prima de acest fel pe piața românească a ideilor, are ca scop explicarea unor termeni uzuali în Franc-Masonerie.

Lucrările desfășurate de fiecare atelier masonic și participarea fiecărui frate la desăvârșirea Templului Ideal al Umanității pot aduce noi conotații și îmbogățiri de sens termenilor explicați aici.

Apreciez că acest dicționar de termeni masonici este util atât inițiaților, cât și neinițiaților.

Personal, consider că autorii au realizat o lucrare de înalt nivel științific în materie, constituindu-se ca un veritabil ghid de perfecționare spirituală.

STOENESCU VIRGILIU JORJ, 33

Mare Secretar General al Supremului Consiliu
de Rit Scoțian, Antic și Acceptat din România

A

A acoperi Templul

A părăsi *loja* în cursul unei ceremonii, pentru a verifica dacă nu sunt curioşi sau alte persoane neavenite prin apropiere. Acest lucru se face la solicitarea *Venerabilului*. Această plecare se face după un *ritual* particular, *ofiţerul* respectiv salutând *fraţii* şi ceilalţi *ofiţeri* ai *atelierului,* din care iese pentru a verifica, şi revine pentru a comunica faptul că „*Templul* este acoperit, *Venerabile Maestru*".

Abreviere masonică

Manieră de a scrie, utilizată de *francmasoni,* care constă în utilizarea uneia sau a două litere dintr-un cuvânt. Acest procedeu de scriere lapidară, foarte frecvent utilizat de greci şi de romani în antichitate, constă în suprimarea unor litere dintr-un cuvânt pentru a le înlocui prin *trei puncte* plasate la sfârşitul cuvântului sau, pentru *franc-masoni*, prin *trei puncte* poziţionate în triunghi.

Acest tip de abreviere este utilizat în corespondenţa masonică.

Exemple:

Marele Arhitect al Universului – M...A...A...U...

Frate – FF...

Respectabile *Loji* – RR...LL...

Prea Iluştri *Fraţi* – PPP...III...FFF

Absenţă

Acceptând *iniţierea*, noii *fraţi* se angajează să respecte *obligaţiile* masonice: una dintre acestea este *toleranţa.*

Fiecare membru al *lojii,* care nu poate să participe la reuniunea obişnuită, trebuie în prealabil să se scuze şi să prezinte un motiv serios pentru care lipseşte unui *frate.* Acesta din urmă, va prezenta în *lojă* motivul absenţei şi va vărsa pentru cel absent *obolul* acestuia, la *Trunchiul Văduvei.*

Patru absenţe succesive fără motiv pot să antreneze *radierea* celui în cauză.

Acacia

Denumire dată speciilor de arbori şi arbuşti tropicali şi subtropicali din familia leguminoaselor, cu flori albe sau galbene. Se cultivă ca plantă ornamentală, pentru industria parfumurilor şi pentru extragerea gumei arabice.

Acacia este recunoscută în toate regiunile, ca element al cunoaşterii masonice şi simbolizează apartenenţa *fraţilor* la *ordinul* masonic.

Cu lemnul său care, conform legendei, nu putrezeşte, *acacia* simbolizează nemurirea şi, prin spinii care îi protejează floarea, arată că dificultăţile şi probele

experienței umane pot să conducă la *înțelepciune* pe cei care urmează curajos calea inițiatică. Floarea galbenă de *acacia* ilustrează *lumina Soarelui*, adică principiul vieții pe *pământ* și în cer.

Un papirus egiptean afirmă că sub arborele sacru de *acacia,* se nasc zeii (idolii), în particular Horus, *simbolul* însuși al *luminii* victorioase asupra tenebrelor.

Arbore tămăduitor, utilizat de asemenea în ritualurile funerare, *acacia* marchează trecerea între lumea sensibilă și lumea invizibilă. Osiris, zeul vegetației și al prosperității era împodobit cu o coroană albă, alcătuită din ramuri țepoase de acacia. Amintindu-și de suferințele acestuia, egiptenii participau la procesiunile în cinstea lui Osiris, purtând o coroană împletită din ramuri de *acacia.*

Arbore inițiatic, *acacia* simbolizează victoria în fața greutăților obișnuite. În arta romană, *acacia* reprezintă cunoașterea inițiaților și victoria spirituală.

După legenda masonică, o ramură de *acacia* a fost plantată de unul din cei trei *companioni* asasini, pe mormântul lui *Hiram*, arhitectul *Templului lui Solomon*, făcându-l astfel nemuritor.

Simbolistica ramurii de *acacia,* referitoare la *inițiere* și continuitatea ciclurilor vieții, face din aceasta emblema tipică a *Franc-masoneriei.*

Acceptat

În cursul secolului al XVIII-lea, în Anglia, în perioada de maximă transformare a *Masoneriei operative* în *Masonerie speculativă* au fost primiți (*acceptați*) în *lojile masonilor* operativi și oameni care nu cunoșteau meseriile specifice acestora. *Masonii* acceptați erau admiși în funcție de valoarea lor morală; ei au fost din ce în ce mai numeroși în *ateliere* unde lucrau în manieră speculativă, adică filosofică, mai mult decât cea operativă și manuală, care predominase până atunci.

Aclamație

Conform *Dicționarului enciclopedic*, reprezintă uralele sau aplauzele prin care o mulțime își manifestă entuziasmul sau aprobarea pentru cineva sau ceva, fiind un termen folosit mai mult la plural.

În *Franc-masonerie*, reprezintă un strigăt ritual și ternar (reluat de *trei* ori), intonat de participanții la o *ținută.* În *Ritul Scoțian Antic și Acceptat, aclamațiile* sunt constituite din cuvintele: Huzza! Huzza! Huzza!, preluate din vechiul termen englez „Huzzah", ce semnifica „Trăiască regele"; termenul pare să fie o deformare fonetică a lui „Ura!" pronunțat de *masonii* francezi, bucuroși să părăsească lumea profană, cu vicisitudinile și pasiunile sale, pentru calmul și serenitatea *atelierelor* lor. Notăm, de asemenea, că în limba ebraică cuvântul *Oza* semnifică „Forță".

În *Ritul Francez,* practicat de Marele Orient de Franța, aclamațiile sunt constituite din deviza republicană „Libertate, Egalitate, Fraternitate".

În Ritul Francez Vechi, se utilizează o exclamație latină: *Vivat, Vivat, Semper Vivat* („Trăiască, Trăiască, Trăiască Totdeauna"); se face astfel referire la *Maestrul Hiram*, mort ca urmare a asasinatului celor trei *companioni,* dar înviat simbolic prin *maeștrii masoni* deveniți, la rândul lor, ramuri de *acacia* totdeauna vii.

Acoladă

Triplă îmbrățișare și semn al *fraternității* pe care frații îl schimbă în diverse ocazii, după revederea lor sau în timpul unor *ținute* rituale.

După *inițierea* unui *profan*, acesta primește imediat acolada din partea tuturor membrilor *lojii* în care a fost primit.

Mai mult decât un simplu salut, *acolada*, care cunoaște câteva variante în funcție de *ritul* în care se practică, are la origine practici ale cavaleriei, care o utiliza de asemenea în scopuri rituale, dar și „Sărutul Păcii" pe care primii creștini și-l acordau mutual, în semn de prietenie și de recunoaștere. *Acolada* era, de asemenea, și un ceremonial medieval de investire a unui cavaler, constând din îmbrățișarea dată de senior și atingerea de către acesta, cu latul spadei, a umărului cavalerului.

Acoperitor

Ofițer gardian al porții *Templului*, al cărui post este plasat în interiorul edificiului masonic. Este însărcinat să-i îndepărteze pe eventualii *profani* indiscreți și să verifice, înainte de deschiderea *lucrărilor*, dacă locul de la intrarea în *templu* este liber (acoperit).

Prin tradiție, această însărcinare îi este acordată, simbolic, vechiului *Maestru Venerabil* care, astfel, este trecut simbolic de la *Orient*, unde a oficiat, la *Occident* – locul unde lucrurile se sfârșesc, dar și locul Memoriei și al Cunoașterii. De la Răsărit (*Est*) vine *lumina*, impulsul vieții și al acțiunii, în timp ce Apusul (*Vestul*) conservă secretele lumii, devenind astfel scopul tuturor cercetărilor viitoare. Călătoriile reale ale unor eroi precum Hercule, Ulise, Arthur, Merlin s-au desfășurat simbolic de la est la vest.

Adept

Persoană inițiată, care împărtășește convingerile cuiva sau crede într-o doctrină (sacră), fiind sau nu admis într-o organizație, într-un grup. Papus numește *adept* pe *cel ce a dobândit cele mai elevate cunoștințe într-una din diviziunile științei ezoterice*.

Etimologic, semnifică pe „cel care este primit", care a fost supus probelor *inițierii* și se află în postura de a înțelege mesajul esoteric ce îi este transmis.

Calificarea de *adept* era adesea utilizată în Evul Mediu, pentru a-i desemna pe alchimiști în locuțiuni precum, *Adept al Artei Regale* sau *Adept al Științei lui Hermes*. Termenul se utilizează și pentru a arăta despre cineva că urmează cu rigoare și umilință o artă specifică, o disciplină spirituală sau inițiatică individuală.

Adjunct

Persoană care face parte din conducerea unei *loji*, ce asistă sau înlocuiește, în cazul absenței, un *ofițer* în titlu.

Adopțiune

Nume dat primelor *loji* mixte, create în 1774, în care femeile erau „adoptate", admise, pe timpul unei părți a lucrărilor, de către *frații* care refuzau să împartă cu surorile totalitatea lucrărilor și a secretelor inițiatice.

Voltaire a fost inițiat în 1778 într-o celebră *lojă* de adopțiune numită „Nouă Surori".

Marea Lojă a Franței a refuzat până la jumătatea secolului al XX-lea, prezența femeilor în *lojile* de sub *obedienta* sa, în timp ce Marea Lojă a Angliei refuză și astăzi acest lucru.

Vezi și *Franc-masonerie de adopțiune*.

Adormire

Un *mason* poate să intre în *adormire* dacă, din motive profesionale sau spirituale, nu mai dorește să participe, o perioadă de timp, la *lucrările lojii* sale.

O *lojă* poate să intre sau să fie trecută în *adormire* în perioade politice şi/sau istorice nefavorabile sau în care *obedienţa* respectivă este interzisă de autorităţi.

De asemenea, o *obedienţă* poate decide trecerea unei *loji* sau a *obedienţei* însăşi, în *adormire*, din raţiuni tehnice sau disciplinare. *Loja* sau *obedienţa* respectivă pot reîncepe să lucreze numai după parcurgerea *ritualului* de reaprindere a *luminilor.*

Aer

Aerul este *unul* din cele *patru* elemente care figurează în probele iniţiatice din toate *ritualurile*. El ilustrează spiritul şi mişcarea, dar şi comunicarea între oameni şi cer. În *Franc-masonerie*, purificarea prin intermediul *aerului* constă, simbolic, în eliberarea zonei mentale cu scopul de a intra pe căile elevate ale cercetării filosofice.

Vezi: *elemente, apă, foc şi pământ.*

Afiliaţie

Acţiunea de alăturare a unui *frate*, la o *lojă* diferită de cea în care el a fost *iniţiat* (care se numeşte „*lojă* mamă"). Dacă un *frate* vrea să frecventeze un alt *atelier* decât cel în care a fost *iniţiat*, el trebuie să probeze calitatea sa masonică, să răspundă la o anchetă succintă şi să aştepte rezultatul votului ce îi va permite să intre în noua *lojă*.

Un *frate,* poate totodată să rămână vizitator al unei loji de-a lungul timpului şi să frecventeze un atelier de câte ori doreşte.

Două *loji,* ai căror membri nu sunt foarte numeroşi, pot să se unească la desfăşurarea *lucrărilor*, pentru a permite *fraţilor* prezenţi să deschidă aceste *lucrări.*

Agapă

Masă comună, numită şi „masa dragostei frăţeşti", servită de primii creştini. Etimologic, termenul provine de la grecescul „agape", care semnifică dragostea divină sau *fraternală*. După modelul primilor creştini, ce se întâlneau şi participau la o masă *fraternală*, *masonii* participă la o agapă după terminarea lucrărilor *lojii* şi înainte de a se despărţi.

Agape rituale se organizează în mod regulat pentru a serba solstiţiile de iarnă şi de vară. O dată pe an, se organizează o masă specială la care se toastează pentru sănătatea conducătorului ţării, al *Marelui Maestru* al *obedienţei*, a *Venerabilului lojii*, a vizitatorilor *lojii*, precum şi pentru onoarea *fraternităţii,* în cadrul unor secvenţe rituale, care compun *banchetul Ordinului.*

Agapele posedă un *ritual* şi o funcţie simbolică precisă şi vizează întărirea legăturilor de prietenie şi fraternitate care îi unesc pe membrii unei *loji.*

Alchimie

Denumirea simbolizează chimia Evului Mediu, în cadrul căreia s-au continuat pe scară largă practicile meşteşugăreşti ale antichităţii, de obţinere a unor produse precum sticla sau metalele rare. Termenul de *alchimie* este legat şi de orientarea activităţii spre descoperirea pietrei filosofale şi a elixirului vieţii, precum şi a unor metode de transmutare a metalelor în aur.

Aidoma sensului de utilizare a acestui termen în Evul Mediu, *Franc-masoneria* vizează transformarea conştiinţei umane şi perfecţionarea acesteia. Pe plan spiritual, *iniţiaţii masoni* pot fi consideraţi adevăraţi alchimişti, care nu fabrică piatra filosofală, nu participă la transmutarea nici unui metal, dar care lucrează *piatra brută* cu scopul de a construi un *templu* ideal al umanităţii.

Simboluri alchimice specifice se mai păstrează în *cabinetele de reflecție*, în care *franc-masonii* trec prima probă a *inițierii* lor. Este vorba de inițialele V.I.T.R.I.O.L., care provin de la expresia în limba latină „Visita Interiora Terrae Rectificando Invenies Occultum Lapidem" care înseamnă „Vizitând Interiorul Pământului, Remodelându-te, vei Găsi Piatra Ocultă (piatra ascunsă a înțelepților)". Această deviză a fost preluată de *masonerie* de la rosicrucieni, care asociau *alchimia* cu cercetarea spirituală. În unele *cabinete de reflecție* sunt prezente și alte simboluri alchimice precum cupa, clepsidra sau *cocoșul*, care ilustrează mercurul alchimic.

Inițieri mai vechi în *Franc-masonerie* se realizau în prezența fizică, dar cu semnificație simbolică, a sulfului, sării de bucătărie și mercurului, aduse în apropierea *profanului* cu scopul de a-i arăta că posedă în el toate elementele necesare transformării sale, pe care trebuie să le utilizeze în acest scop. Cele trei substanțe sus-menționate corespund celor trei faze alchimice – putrefacție, coagulare și dizoluție – ilustrând respectiv moartea, învierea și exaltarea.

Alegeri

Momente importante ale vieții masonice, alegerile marchează periodic viața *lojii* și a *obedienței*. Au la bază funcționarea democratică a fenomenului masonic. În principalele *obediențe* actuale, nimeni nu poate să-și exercite sarcinile pe viață și, la perioade bine stabilite de regulamentele *ordinului, frații* aleg *colegiul ofițerilor*, dintre care este ales *Venerabilul Maestru*. Voturile se dau pe buletine secrete, și nu prin ridicarea mâinii.

Vezi: *colegiu*

Alfa și Omega

Numele primei și a ultimei litere din alfabetul grecesc, considerate simbol al începutului și al sfârșitului, al originii și al scopului care trebuie atins. În Apocalipsa Sfântului Ioan (cap. 1, versetul 8), Domnul *Dumnezeu* spune: „Eu sunt Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul, Cel ce este, Cel ce era și Cel ce vine, Cel Atotputernic"; versetul 11 conține, de asemenea, următoarea exprimare: „Eu sunt Alfa și Omega, Cel dintâi și Cel de pe urmă.."

Alfabet

Alfabetul masonic cuprinde 14 semne grafice, reprezentate prin forme geometrice liniare – unghiuri, dreptunghiuri sau fragmente de dreptunghiuri. Adăugarea punctului la unul din semne duce la formarea următoarei litere din alfabet.

La origine, *alfabetul* masonic trebuia să permită *fraților* să întrețină corespondențe secrete, care să nu poată fi citite de *profani*.

Alfabetul masonic se regăsește în *tablourile lojilor* în care apar folosite și *abrevierile* masonice, necunoscute *profanilor*.

Altar

Platou situat în fața *Venerabilului lojii*, pe care sunt dispuse cele *Trei* Mari *Lumini*.

În *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*, ca și în *Ritul Francez* al Constituției, în fața *altarului* se așează *Biblia* deschisă la prologul din Evanghelia după Ioan (versetele 1-5 din Cap.1):

1. La început era cuvântul, și cuvântul era cu *Dumnezeu* și Cuvântul era *Dumnezeu*.

2. El era la început cu *Dumnezeu*.

3. Toate lucrurile au fost făcute prin El; și nimic din ce a fost făcut n-a fost făcut fără El.

4. În El era viața și viața era *lumina* oamenilor.

Acest text conține o învățătură sacră și umanistă ce are o semnificație profundă pentru membrii *atelierului*.

A lua cuvântul

Înainte de a vorbi la *lucrările atelierului* la care participă orice *frate* mai puțin *ucenicul,* care nu are acest drept), cere voie *Supraveghetorului* de pe *coloana* pe care se află, pentru a rosti cuvântul său. La rândul său, *Supraveghetorul* îl avertizează pe *Venerabil* că un *frate* cere cuvântul, iar *Venerabilul* decide dacă i-l acordă sau nu. *Supraveghetorul* respectiv transmite răspunsul *Venerabilului* și, dacă este afirmativ, *masonul* în cauză se ridică și spune „ce are pe inimă". Începutul cuvântului sună așa: „*Venerabile Maestre* și voi *frații* mei..."

Cutuma arată că *fratele* care vorbește nu răspunde niciodată altui *frate*, ci se adresează numai Venerabilului Maestru. De asemenea, nu se solicită și nu se dă de două ori cuvântul în legătură cu același subiect.

Ucenicii se pot exprima numai în scris, dacă *Venerabilul* le solicită părerea asupra subiectului discutat; atunci, un *Maestru* citește cu voce tare părerea *ucenicului* exprimată în scris.

În timpul *lucrărilor lojii* se recomandă ca *frații* să ia cuvântul numai în interesul tuturor celor prezenți.

Amânare

Un *profan* care bate la poarta *templului* masonic, nu este obligatoriu primit după ce răspunde la întrebările ce i se pun și participă la *ritualurile* respective de *inițiere*. Fără a-l judeca prea aspru, membrii *atelierului* pot să-i propună să reia aceste probe dacă ei vor considera că are suficiente calități pentru a deveni, într-o zi, *inițiat*. Reluarea *ritualului* de *inițiere* se poate face după o amânare de *șase* luni sau un an, timp în care *profanul* este lăsat să-și aprofundeze gândurile asupra *Franc-masoneriei* și asupra lui însuși. Acestea îl pot conduce la o nouă solicitare de primire în *templu* sau la abandonarea ideii.

Amendă

Sancțiune care constă din plata unei sume de bani. Și într-un *ordin* precum cel *franc-masonic*, există amenzi impuse *fraților* pentru abateri de la *regulile ordinului* sau ale *lojii*.

Totdeauna, *amenda* este vărsată la *Trunchiul Văduvei* și destinată finanțării unor opere caritabile întreprinse de *loja* respectivă.

Anchetă

Atunci când un *profan* solicită *inițierea* într-o lojă, el este supus la *trei anchete* succesive, fiind strigat de *trei* ori în *loja* respectivă. A treia și ultima oară este condus, sub *bandou* (legat la ochi), în fața *fraților* din *atelierul* în care urmează să fie inițiat; aceștia îl chestionează asupra motivațiilor pentru care vrea să intre în *Franc-masonerie*. *Profanul* trebuie să dea explicații, de asemenea, despre viața sa privată și aspirațiile sale intelectuale.

Fiecare din *frații* anchetatori prezintă un raport despre cel anchetat în timpul unei *ținute,* care precede trecerea sub *bandou*. De aceste rapoarte și răspunsurile *neofitului,* depind *inițierea*, respingerea sau amânarea acestuia.

Apă

Lichid incolor, fără gust, fără miros, cu un rol foarte important în natură și în viața umană.

Alături de *Lună*, apa are cel mai vechi simbolism, intrat deja în tradiție. Manifestarea puterii divinităților și a fecundității acestora, în toate religiile antichității apa posedă un caracter purificator. Împreună cu focul, pământul și aerul apa este un element care contribuie la transformarea progresivă a naturii și omului, conducând la renașterea și recompunerea acestora din cenușă, aidoma păsării Phoenix. Mitologiile au considerat totdeauna că apa conține (reprezintă) memoria lumii.

Metamorfoza obținută prin intermediul apei face posibilă viața omului; de aceea principiul apei semnifică mai bine regenerarea, decât moartea și renașterea. Astfel, a *bea apă*, a fi aruncat în *apă* (a fi botezat) echivalează cu reîntoarcerea la surse, la acel imens rezervor de viață și de forță nouă. De aceea, locurile culte, în cea mai mare parte a religiilor, sunt ridicate în apropierea surselor de *apă*.

Apa este unul din elementele prezente în *cabinetul de reflecție* și în ceremonia *inițierii masonice*.

Vezi: *elemente*

Aprinderea luminilor

Prima *ținută* a unei *loji* pe cale de a fi creată, desfășurată sub conducerea unui înalt demnitar al *Ordinului*, care urmează un *ritual* bine precizat. De asemenea, se pot reaprinde luminile unei *loji*, stinse din diferite motive (război, decesul unor membri, abandonarea atelierului). În cea mai mare parte a *obedienților*, *lojile* poartă un număr distinctiv. Dacă o *lojă* renaște, ea reprimește numărul pe care l-a avut inițial.

Arta regală

Ansamblul cunoștințelor simbolice conținute în „învățământul" *masonic*. *Arta Regală* face referință la *alchimie*, pentru transcenderea pe plan spiritual și cuprinde secretele construcțiilor de la Regele Solomon și *companionii* săi. Stăpânirea acestei arte permite *franc-masonului* să atingă plenitudinea capacităților și cunoștințelor sale.

Oswald Wirth o definește drept „*un secret religios care se transmitea la origine de către constructori, secret care a încetat de mai fi ortodox, după ce creștinismul triumfător nu a mai tolerat altă dogmă religioasă. A devenit atunci prudentă ascunderea în spatele Regelui Solomon pentru a face mai puțin suspecte tradițiile arhitecturale creștine, care au format mai târziu așa numita Artă Regală, termen care, în secolul al XVIII-lea, devine sinonim cu Franc-masoneria, cu atât mai mult cu cât franc-masonii moderni susțin că realizează construcția spirituală. Făcând apel la legendara înțelepciune a regelui biblic, franc-masonii se ambiționează să ridice templul imaterial al umanității viitoare, instruită intelectual și posedând înțelepciunea vastului său ansamblu... Nu veți afla în Masonerie decât ceea ce veți fi găsit în Dumneavoastră înșivă... Societatea umană nu este ceea ce trebuie să fie; chiar în ceea ce ea are mai bun, rămâne alcătuită din elemente imperfecte. A o reforma global, printr-o înțeleaptă legislație rămâne o întreprindere himerică, dacă reforma nu se face individual. Arta Regală a devenit sinonimă cu Franc-masoneria. Cu atât mai mult franc-masonii moderni se ambiționează să construiască Templul imaterial al Umanității viitoare, acțiune intelectuală și plină de înțelepciune în vastul său ansamblu*".

Tradiția masonică cunoaște scheme și planuri de evoluție a omenirii:

MARI PLANURI MASONICE

A. EXTRAS DIN PLANUL BRIAND

(Memorandum-ul Guvernului francez asupra organizării unui regim de Uniune Federală Europeană) – elaborat la 1 mai 1930 şi supus examinării Ligii Naţiunilor la 17 mai 1930

Nimeni nu se îndoieşte astăzi că lipsa de coeziune în gruparea forţelor materiale şi morale ale Europei, nu constituie, practic, cel mai serios obstacol în calea dezvoltării şi eficacităţii tuturor instituţiilor politice sau juridice, pe care tind să se bazeze primele încercări ale unei organizări universale a Păcii. Această risipire de forţe este valabilă şi în Europa unde, posibilităţile de extindere a relaţiilor economice, încercările de intensificare şi de ameliorare a producţiei industriale (...), sunt izvoare de instabilitate politică şi socială. Însă pericolul unei astfel de fărâmiţări este sporit prin întinderea frontierelor – peste 20.000 km de bariere vamale – pe care tratatele de pace (încheiate după Primul Război Mondial – n.n.) au trebuit să le creeze pentru a lua în considerare aspiraţiile naţionale în Europa.

Nu este vorba de a constitui un grup în afara Societăţii Naţiunilor, ci dimpotrivă, de a armoniza interesele europene sub controlul şi în spiritul Societăţii Naţiunilor, întregind în sistemul universal al acesteia, organismul european. Realizarea unei organizaţii federative a Europei va fi întotdeauna raportată Societăţii Naţiunilor ca un element de progres la activul acesteia, de care naţiunile extraeuropene vor putea beneficia.

Această operă va trebui să fie urmată de deplina încredere şi de colaborarea cu toate celelalte state sau grupuri de state, care se interesează tot atât de sincer de organizarea universală a Păcii...

Suveranitatea absolută şi întreaga independenţă politică trebuie să realizeze înţelegerea între naţiunile europene.

(A doua parte a Memorandum-ului cuprinde o serie de chestiuni privitoare la organizarea internă a Europei federale).

A se uni pentru a trăi şi a prospera, aceasta este stricta necesitate înaintea căreia se găsesc adesea naţiunile Europei. Pare că sentimentul popoarelor să se fi manifestat clar asupra acestui subiect (...), de a institui stăpânirea colectivă în beneficiul Comunităţii Europene, cât şi al Umanităţii.

B. PLANUL DE LA MAASTRICHT – 10 decembrie 1991

Propune, în esenţă, realizarea unei Uniuni Economice şi Monetare (UEM) cu „geometrie variabilă" (nimeni nu va putea fi obligat să adere, dar în contrapartidă, nimeni nu va putea impiedica o ţară să intre în UEM).

Faza I (1 iulie 1990 – 31 decembrie 1993) a cuprins:

– liberalizarea totală a mişcărilor de capitaluri, bunuri sau persoane;

– întărirea convergenţei între economiile statelor membre;

– realizarea pieţei unice a Comunităţilor Europene (începând cu 1 ianuarie 1993).

În această fază, „directivele europene" au fost preluate în legislaţiile naţionale ale ţărilor membre. Faza I a prevăzut, în esenţă, întărirea coeziunii economice şi sociale între statele membre ale Uniunii Europene (UE).

Faza a II-a (1 ianuarie 1994 – 31 decembrie 1996) a cuprins:

–crearea Institutului Monetar European;

– supravegherea multilaterală a fenomenului integrării economice şi sociale;

– instituirea unor criterii unice de convergență financiară.

Institutul Monetar European, nucleul inițial al Băncii Centrale Europene, a coordonat politicile monetare ale membrilor UE, a pregătit calea pentru o monedă unică și a controlat funcționarea Sistemului Monetar European (SME).

Faza a III-a (1 ianuarie 1997 – 1 ianuarie 2002) a prevăzut:

– perfecționarea SME și crearea Uniunii Economice și Monetare;

– crearea Băncii Centrale a UE;

– aplicarea unor sancțiuni pentru țările membre care se îndepărtează de criteriile stabilite pentru convergență.

Banca Centrală Europeană este responsabilă cu politica monetară a UE și cu transferul către Uniune a suveranităților monetare naționale.

A fost elaborată o politică externă și de securitate comună și s-a renunțat la principiul unanimității în favoarea deciziilor cu majoritate de voturi.

Organismele comunitare au primit atribuții sporite în domenii ca: economie, învățământ, cultură, ocrotirea sănătății, protecția consumatorilor, protejarea mediului, cercetare-dezvoltare, probleme sociale. S-au inițiat acțiuni și măsuri pentru ca fiecare cetățean al statelor membre să fie pe deplin conștient că aparține continentului european unit și posedă „cetățenie europeană".

Asiduitate

Stăruință, silință, sârguință, insistență, perseverență, asiduitatea reprezintă una din primele obligații ale *fraților*. Orice *absență* de la *lucrările lojii* trebuie să fie scuzată și justificată de un *frate*, mandatat de cel absent, care va oferi o contribuție la *Trunchiul Văduvei*.

O diminuare importantă a *asiduității*, constând în patru *absențe* nemotivate, poate antrena *radierea* membrului respectiv, indiferent de vechimea sau *gradul* său în *Ordin*.

Atelier

Sinonim cu *loja*, semnifică un grup de *franc-masoni* care lucrează în manieră rituală. Termenul are la origine breslele, în care *masonii operativi* – tăietori în piatră, dulgheri, zidari etc – lucrau în Evul Mediu.

Azi, *masonii speculativi* își amenajează *atelierul* într-un local împodobit cu simboluri tradiționale. Acest local, sacralizat prin aprinderea *luminilor*, devine spațiul unei *ținute*, un loc rezervat *lucrării* masonice.

Deschis printr-un *ritual* de deschidere, atelierul masonic îi separă pe *inițiați* de lumea profană, în care îi readuce, în urma închiderii lucrărilor, printr-un *ritual* de închidere.

Ansamblul *fraților* care participă la *lucrăril*e unei *loji* în timpul unei *ținute*, constituie *atelierul*.

Dicționarul ilustrat al Franc-Masoneriei (publicat în Editura Lodi în 1999) vorbește și de un „atelier în recreație" – atunci când, în caz de necesitate, *lucrările* unei *loji* sunt întrerupte temporar.

Atingere

Semn de recunoaștere, schimbat între *masoni* care constă fie într-o apăsare cu degetul arătător, fie în mai multe apăsări cu degetul mare pe o anumită zonă a mâinii unui alt *frate*.

Atingerile schimbate între *fraţi* diferă în funcţie de *gradul* fiecăruia în ordinul *franc-masonic*. Aceste semne de recunoaştere erau utilizate şi între membrii altor societăţi secrete şi discrete, încă din antichitate. Pentru egipteni, celţi sau greci, fiecare deget avea o anumită semnificaţie şi exprima o activitate prin intermediul unei energii specifice proprii.

Aymon

Fiul legendar al lui *Hiram*; a fost primul Mare *Maestru* după moartea acestuia.

B

Bandou

Mască opacă de velură, care se plasează pe ochii *profanului* atunci când este primit în *lojă* pentru a-și depune candidatura și a răspunde la întrebările ce i se pun. Este necesar pentru că *profanul* nu trebuie să îl recunoască pe cel care îl interoghează, cu scopul de a nu fi perturbat în răspunsurile sale și să nu rețină identitatea acestuia în cazul în care nu va fi primit în *lojă*; este de preferat, de asemenea, să nu vadă simbolurile și decorurile *lojei*, a căror semnificație nu o cunoaște.

Pe plan simbolic, pierderea simțului vederii dinamizează și ascute celelalte simțuri, mai ales auzul. Pe de altă parte, *profanul,* care nu a primit *lumina*, nu poate să participe vizual la observarea mediului în care este primit.

În timpul inițierii sale, *profanul* se află sub bandou. Cuvintele rituale pe care le aude iau atunci o altă dimensiune și pot fi mai ușor de reținut. Pentru a se deplasa, *profanul* trebuie să se sprijine pe *frați*, care îl dirijează în timpul călătoriilor sale inițiatice. Deplasările în spațiul *lojii* trebuie să-i dea impresia că evoluează într-un *labirint*.

După ce a fost inițiat, i se ridică de pe ochi *bandoul*, primind astfel *lumina* în *lojă*, revenit la viață dintr-o *moarte simbolică*. El a ieșit din întuneric la *lumină*, o viață nouă începe pentru el.

Vezi *anchetă*.

Banchet

Masă cu caracter festiv organizată în cinstea unei (unor persoane) sau cu prilejul unor evenimente deosebite. Banchetul *Ordinului* are loc de două ori pe an, la solstițiile de vară și de iarnă. În timpul acestor mese excepționale și obligatorii, *frații atelierului* se întâlnesc în ținuta masonică, purtând *șorțul* masonic și urmând un *ritual* precis cu numeroase urări adresate Patriei, *Ordinului, Venerabilului și Atelierului*. Mai puțin solemne decât *ținuta* normală, banchetele masonice se derulează totuși în mod ritual și au ca funcțiune strângerea legăturilor dintre *frați*. În timpul *banchetelor,* se utilizează un vocabular specific, întrebuințat încă din secolul al XIX-lea, moștenire a *Masoneriei* militare, implantată de Napoleon I, care încuraja crearea *lojilor* în cadrul armatelor sale, cu scopul de a obține indirect, prin intermediul *fraternității* masonice disciplina și mai multă coeziune între *ofițeri*. Termenii obișnuiți referitori la o masă erau astfel desemnați: pâine – *piatră brută*; masă –

atelier; șervețel – drapel; față de masă – mare drapel; pahar – canon; vin – pulbere roșie sau albă; apă – pulbere slabă; lichioruri tari – pulbere fulminantă; sare – *nisip*; *lumânări* aprinse – *stele;* piper – *nisip* galben; a bea – a face *foc.*

Baston masonic

Obiect cu semnificații inițiatice și sacre, preluat și în *ritualul* masonic din culturile și religiile lumii antice, din *Biblie* sau chiar de la constructorii de catedrale din Evul Mediu. De regulă, i se conferă una din următoarele utilizări:

– însoțește *companionul* pe calea *inițierii* sale;

– este un semn de recunoaștere între *companioni*;

– poate fi util ca mijloc de apărare împotriva unor atacatori, reali sau fictivi.

El simbolizează forța și protecția, autoritatea și puterea spirituală. De aceea, îl găsim și în *Franc-masonerie* ca și în Biserică (bastonul episcopului) între obiectele folosite de *Maestrul de Ceremonii* care atinge cu acesta solul la deplasările sale în *templu.*

Baterie

Aplauze rituale, efectuate după o cadență particulară pentru fiecare *grad*: *trei* bătăi din palme pentru *ucenici*, cinci pentru *companioni* și nouă bătăi pentru *maeștri*, care preced aclamațiile și punctează diferitele *lucrări* ale *lojii.*

Bateriile pot fi de bucurie, de salut sau de doliu. În funcție de *ritul* practicat, maniera de a realiza *bateria* prin lovituri de palme variază mai ales pentru cele trei bătăi de la gradul de *ucenic*, repartizate uniform în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat* și cu o mică pauză între a doua și a treia bătaie de palme în *Ritul Francez Vechi.*

Biblie

Carte sacră a creștinismului și iudaismului, culegere, colecție, ansamblu eterogen de precepte religioase, mituri, legende, coduri juridice și de morală etc. ce aparțin unor epoci și unor autori diferiți. *Biblia* este alcătuită din două părți:

– *Vechiul Testament*, care pentru evrei reprezintă Tora, Legea lui *Dumnezeu*, cuvântul Domnului. Este alcătuit din Pentateuh (Geneza, Exodul, Leviticul, Cartea numerilor, Deuteronomul), Profeții, Cărțile înțelepților etc.;

– *Noul Testament*, consacrat în întregime vieții și învățăturii lui Iisus Hristos. Este alcătuit din cele *patru* Evanghelii (după Matei, Marcu, Luca și Ioan), la care se adaugă Epistolele Sf. Pavel, Apocalipsa etc. Se apreciază că Noul Testament reprezintă norma credinței creștine.

Este cea mai răspândită carte din lume, fiind tradusă până acum în circa 1 800 de limbi. Este cartea ce reprezintă imaginea simbolică a *Masoneriei* și a ansamblului spiritualității umane.

Prezența *Cărții sacre* este obligatorie în *lojile* de *Rit Scoțian Antic și Acceptat* ale căror *lucrări* se desfășoară cu *Biblia* deschisă pe altarul *lojii,* la prologul din Evanghelia Sfântului Ioan. Această prezență a fost mult timp obiect de discordie între *obediențele* engleze ale *Ritului Scoțian Antic și Acceptat* și *Marele Orient al Franței* (MOF), care nu acceptă primordialitatea *Marelui Arhitect al Universului,* ci libertatea de conștiință. MOF consideră că fiecare *frate* este un cercetător al adevărului, pe care are posibilitatea de a-l găsi în mod liber.

Biblia pune în evidență înțelepciunea tradițională și, de aceea, face parte integrantă din mesajul masonic, cum demonstrează *Legenda Meșterului Hiram,* chemat de regele Solomon să edifice *Templul* Etern al Umanității.

Sfântul Ioan utilizează în Evanghelia sa, un limbaj esoteric de *inițiat*, care rămâne încă, misterios, pentru cea mai mare parte a creștinilor ca și pentru *franc-masoni*.

Bijuterie

Obiect de podoabă al *ofițerilor* lojii, purtat, de asemenea, de *masonii* cu *grade* înalte și de demnitarii *masoni* (*Venerabilul Maestru* poartă ca semn distinctiv un *echer*). *Echerul* este considerat o *bijuterie* mobilă, în timp ce *piatra brută* și piatra tăiată sunt considerate *bijuterii* fixe.

Bijuteriile reprezintă *simboluri* care pun în evidență strălucirea *Franc-masoneriei* și ceea ce are ea mai prețios.

Pentru că *frații* trebuie să-și lase *metalele* la poarta *templului*, nici unul dintre ei nu poate purta decât *bijuterii* masonice – medalii, decorații – în timpul desfășurării *lucrărilor lojii*.

Bilă

Obiect sferic, confecționat din diverse materiale, folosit atunci când *frații* votează în *lojă*. *Bilele* servesc pentru distingerea *votului* pozitiv (cu bilă albă) de cel negativ (cu bilă neagră). *Votul* cu bile este utilizat, în special, când se primesc noi *ucenici* în *lojă;* pentru chestiuni pur administrative, se votează prin ridicarea mâinii.

Boaz (B)

În limba ebraică, numele semnifică „în forță". Descrierea biblică a acestei *coloane* se regăsește în Cartea Regilor (III, cap.7).

Reprezintă una din *coloanele* care susțineau *Templul lui Solomon*, fondat de *Hiram*. *Coloana Boaz (B)* a fost plasată de acesta în stânga intrării în *templul* masonic, simbolizând aspectul lunar, nocturn, învățământul inițiatic oferit în *lojă*. *Coloana* B este asociată cu *coloana* J (*Jakin*), care marchează intrarea în *templul* masonic, în dreapta, în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*. În *Ritul* Scoțian Rectificat, poziția celor două *coloane*, la intrarea în *templu*, este inversată.

Indiferent de locul lor, cele două *coloane* simbolizează stabilitatea și echilibrul pe care le conferă *templului* masonic. Forțele opuse se anulează între cele două *coloane*. *Ritualul* solicită ca cei care intră în *templu*, să rămână puțin timp între cele două *coloane*, pentru a obține liniștea sau calmul necesare în *lojă*.

În *Franc-masoneria* de *Rit Scoțian Antic și Acceptat*, *coloana* B este cea lângă care *ucenicii* își primesc *salariul, iar în Ritul Francez*, ea aparține *companionilor*.

Boltă de oțel

Onoare masonică acordată unui demnitar al *Ordinului,* când acesta intră în *lojă,* prin ridicarea sus, cu mâna întinsă, de către toți *frații* prezenți, plasați pe două rânduri, *a spadei*; se formează, astfel, o *boltă de oțel, simbol* al unității de voință și acțiune a *fraților* respectivi.

Boltă înstelată

Astfel este desenat sau ornat tavanul (plafonul) *templului*. Aidoma *templelor* din antichitate sau unor biserici, *bolta înstelată* este, adesea, pictată în albastru (bleu) și prevăzută cu *stele* aurite, ceea ce îndeamnă la meditație, calm și seninătate.

Breaslă

Asociație de meșteșugari din aceeași branșă, care se supuneau unei discipline colective. A fost constituită în scopul apărării și promovării intereselor economice, sociale, spirituale și morale ale membrilor.

Breslele au apărut în Europa apuseană, în secolele al IX-lea şi al X-lea, iar pe teritoriul românesc, în secolul al XIV-lea în Transilvania şi în secolul al XV-lea şi al XVI-lea în Ţara Românească şi Moldova.

Vezi *Confrerie, Companionaj.*

C

Cabinet de reflecție

Reprezintă o încăpere în care *profanul* meditează înainte de a fi supus probelor *inițierii* sale. Profanul aflat aici este înconjurat de obiecte simbolice și se pregătește să renunțe la lumea obișnuită pentru a renaște pe o nouă cale inițiatică. Pereții cabinetului sunt de culoare neagră și pe ei se află înscrise maxime inițiatice (ex.: „cunoaște-te pe tine însuți"; „dacă vei persevera, vei fi purificat"; „dacă vei ieși din abisul tenebrelor, vei vedea *Lumina*"; precum și inițialele devizei alchimiste, „Vitriol"*)*.

Cabinetul de reflecție sugerează sejurul pe care egiptenii, apoi grecii ce urmau a fi inițiați în diverse taine trebuiau să-l petreacă noaptea, fie într-o groapă de pământ, fie în cripta unui *templu* sau închiși într-o carceră așa cum se petrecea în cultul persan al lui Mithra. Chiar și cavalerul medieval, înainte de înnobilare, trebuia să-și petreacă noaptea în rugăciuni stând în genunchi, pe pardoseala de piatră a unei capele. *Cabinetul de reflecție* este astfel un loc propice obținerii purificărilor și metamorfozei ființei umane, temele învierii și morții constituind fundamentul *Masoneriei* inițiatice.

Calendar masonic

Sistem de împărțire a timpului în ani conform căruia, pentru a marca originile antice ale *Masoneriei*, se adaugă 4 000 de ani la data oficială. Astfel, anul 2002 devine 6002 pentru toți *frații masoni* din lume. Această practică a fost aplicată după calculele preotului anglican, James Usher, născut la Dublin în 1580, care ar fi reușit, în 1650, să găsească în cronologia biblică anul în care a fost creată Lumea, și anume, cu 4 000 de ani înainte de nașterea lui Christos.

Anul masonic este uneori socotit că începe la 21 martie, dată ce marchează solstițiul de primăvară.

Calfă

Este masonul de *gradul doi*, ce aparține *lojilor* simbolice. Calfa are sarcina de a șlefui *piatra brută*, cioplită deja în timpul perioadei cât a fost *ucenic* și de a o aduce la perfecțiune.

Vezi *companion.*

Camera de mijloc

Loc închis, în care *companionul* renaște la o viață nouă, superioară, devenind prin *inițiere, maestru.*

La reuniunea *camerei de mijloc* nu participă decât *maeștrii*, care se așează la

mijlocul *lojii*, departe de extreme și pasiuni, într-o atitudine care le permite să cunoască bine problemele complexe ale *atelierului*. Dacă, în cursul unei *ținute* normale, trebuie să se organizeze reuniunea *camerei de mijloc*, se solicită *ucenicilor* și *companionilor* să părăsească (să *acopere templul*).

Pe plan simbolic, tradițional, mijlocul este punctul de justiție și de echilibru, punctul vital plasat în centrul cercului, al *pătratului* sau în centrul *triunghiului*, cunoscut încă de vremea constructorilor de catedrale care credeau că dacă „voi veți găsi acest punct sunteți salvați de angoasă, de pericole și de suferință".

Camera de mijloc reprezintă un loc simbolic în univers (sugerat de un cerc), pe *pământ* (sugerat de un *pătrat*) și în învățământul inițiatic (sugerat de un *triunghi*), care permite înțelegerea adevăratei stăpâniri de sine, pentru a putea salva oamenii de toate pericolele.

Camera din centru
Vezi *camera de mijloc.*

Candidat
Cel care solicită să intre în *Franc-masonerie*, să fie inițiat în *Ordinul* masonic. El nu mai este *profan*, dar nici nu este încă *neofit* și are un statut ambivalent.

MARELE MAESTRU GERARD RAMOND DESPRE FRANC-MASONERIE

Intrarea în *Franc-masonerie* nu este niciodată efectul hazardului. Ea este adesea consecința unei înclinații și totdeauna a unei dorințe. Candidatura unui *profan* la *inițiere* este prezentată membrilor *lojii* de *doi nași*, apoi supusă *anchetei* și *votului fraților* din *Loja* de primire sau *Loja* Mamă. Alegerea *candidatului* se face, în general, în unanimitate. Bergson spunea că „A recunoaște un om constă în a-l distinge de alți oameni...". Această distincție de ceilalți semeni este pentru noi cea mai mare mândrie. Această recunoaștere este, de asemenea, o mare onoare și unul din primele scopuri de atins.

În *Franc-masonerie* se intră din înclinație, dar, așa cum susținea Chateaubriand, un mare prieten al *Ordinului*, și „Bunele înclinații se alterează câteodată". Alții, puțin numeroși, care cunosc principiile noastre de solidaritate, intră din calcul, rămân puțin timp și se exclud ei înșiși. Trebuie să recunoaștem că *Ordinul* nostru a permis și apartenența unor oameni care nu au nici o predispoziție de a se întâlni, de a se cunoaște și de a se aprecia. Într-o *lojă* masonică nu există nici profesori și nici elevi. Ceea ce este fundamental este trăirea fiecăruia în raport cu alții. Noi suntem permanent *ucenici.*

Există atâtea concepții în *Franc-masonerie* câți *franc-masoni* sunt. *Ritualul* este trăsătura noastră de uniune, legătura noastră indispensabilă, care ne redă *Franc-masoneriei Universale*. Într-o seară, aflându-mă la Hong Kong, am asistat la o ceremonie masonică: același decor, aceeași gestică. M-am simțit imediat total implicat și mai puțin străin. Există oameni de culturi diferite, care trăiesc în țări în care sistemul politic este diferit, dar ei sunt *franc-masoni*. Aceasta este extraordinar. Nu există nici o situație conflictuală, nici o discriminare. Ne întâlnim ca *masoni*, pentru a primi încurajare, căldură umană, pentru a da, și nu pentru a lua. Discuțiile noastre nu sunt niciodată imprimate cu un eretism al vocabularului și folosirea unor cuvinte uimitoare este totdeauna evitată.

Cumpătarea este una din virtuțile esențiale ale *Franc-masoneriei*, iar noi suntem mândri de a număra printre noi creștini de confesiune catolică, protestantă, ortodoxă, evrei, musulmani. Considerăm că nici un popor nu este inferior, indiferent cărei rase îi aparține. Nu este nevoie să-i excludem pe extremiști, nu ne caută ei. În viața profană,

fiecare este liber de a gândi și a acționa cum vrea, în *Franc-masonerie* aceasta se face într-un cadru de exemplaritate. Noi nu avem vocația de a schimba lumea, dar încercăm să îi aducem o influență binefăcătoare. Fiecare dintre *franc-masoni* încearcă să pună o piatră la edificiul pe care-l construim. Ei se sprijină pe *lucrarea* noastră, la fel cum ne sprijinim noi pe cea a predecesorilor.

Există *trei secrete* masonice: *secretul* discuțiilor, *secretul* apartenenței și *secretul gradelor*; primul interzice divulgarea a ceea ce se discută în *lojă*, al doilea apără dezvăluirea în *ochii profanilor* a unui *frate* fără consimțământul său, iar al treilea este propriu fiecăruia din *grade*.

Franc-masoneria nu este o societate secretă. Acești *doi* termeni au o conotație peiorativă și ne amintesc de orele sumbre ale istoriei noastre. Noi abordăm un subiect recurgând la polemică. Dar, *Franc-masoneria* nu este nici dogmatică, este în schimb pragmatică, în sensul filosofic al termenului. Fiecare *franc-mason* trebuie să-și aducă o contribuție la ridicarea edificiului, așa cum o făceau pe vremuri *companionii*. Cheia de boltă a edificiului este însă cea care diferă, ea este cea care ne transcende. Noi avem respectul a ceea ce a fost făcut, al patrimoniului, al tradiției, al lucrului celor care ne-au precedat pe șantier. Cel care intră în *Franc-masonerie* este foarte mult protejat de aceste valori. Dar foarte importante sunt și faptele lui. Căci, așa cum sunt gravate în occitană pe unul din zidurile Bibliotecii din Toulouse, cuvintele Evangheliei – *Fe sens obra morta es* – „Cuvintele fără fapte nu valorează nimic".

Capitație

Cotizație pe care trebuie să o achite lunar, respectiv anual, toți membrii *lojilor* masonice. O parte din sumele primite sunt vărsate la sediul central al *obedienței*, pentru a înlesni funcționarea administrativă a *Ordinului*.

Cartea sacră

Este cartea depusă pe *altarul* unde se depun *jurămintele* de fidelitate față de *Franc-masonerie*. La originile *Masoneriei speculative*, numai *Biblia* era utilizată în postura de *Carte Sacră*.

De la 1877, de când Marele Orient al Franței (MOF) a suprimat obligația *lojilor* aflate sub *obediența* sa, de a lucra „pentru gloria *Marelui Arhitect al Universului*", *lojile* MOF au înlocuit, pe timpul *desfășurării* lucrărilor acestora, *Biblia* cu Constituția masonică sau Codul civil. Alte ateliere au ales drept *Carte Sacră* scrieri importante ale religiei de care aparțin, de exemplu Coranul.

Carte de arhitectură

Nume dat caietului *secretarului*, în care acest *ofițer* notează toate evenimentele care se petrec în *lojă*, pe parcursul fiecărei *ținute*.

După deschiderea *lucrărilor lojii*, *Fratele Secretar* citește rezumatul *lucrărilor* precedente și lista *fraților* care au participat la *ținută*. Aceste documente nu trebuie să prezinte lacune sau erori, pentru a putea fi supuse aprobării *fraților* prezenți la *lucrări*. Cei prezenți își dau votul lor, înainte ca o nouă pagină să fie deschisă.

Este necesară câte o *carte de arhitectură* pentru *ținutele* fiecărui *grad*.

Cavaler Kadosh

Vezi *Kadosh*.

Călătorii inițiatice

Călătoria terestră și moartea figurează, simbolic, printre cele mai vechi elemente inițiatice. Reprezentând parcursul spiritual pe care-l efectuau aievea, eroii egipteni sau greci, călătoria face parte din riturile inițiatice ale antichității. De aceea, *riturile* masonice fac apel, cu precădere, la ea.

În timpul *inițierii profanului* sunt simulate, simbolic, *trei* călătorii, pentru a simți cele *trei* tipuri de experiențe pe care le va avea de înfruntat pe drumul său, *masonul*. În timpul acestor *trei* călătorii, *profanul* regăsește elementele prezente în *cabinetul de reflecție*, pe care l-a părăsit de puțin timp; aceste elemente – *apa, aerul, focul* și *pământul* – sunt principiile vieții și ale morții, la care se adaugă tumultul existenței, precum și calmul adus de sfârșitul călătoriilor. În felul acesta, *inițiatul* devine *maestru* al distribuirii emoțiilor, energiilor și sentimentelor sale. Astfel, cele *trei călătorii inițiatice* îl conduc pe *profan* din *cabinetul de reflecție* și lumea exterioară, în *templul* aflat în sine însuși, renăscut din *pământ* și purificat prin intermediul *aerului, apei* și *focului*.

Ucenicul ridicat la *gradul* de *companion* parcurge *cinci călătorii inițiatice*, care-i permit să descopere valoarea fizică și simbolică a *uneltelor* de care trebuie să se servească în *lucrările* pe care le va efectua apoi în viața profană sau în *lojă*.

Cărămidă

În limbajul convențional masonic, se utilizează acest termen în sensul de piatră plată, fasonată, în loc de unitățile bănești repezentând suma totală strânsă la *Trunchiul Văduvei*, ca urmare a donațiilor *fraților* care participă la *ținută*.

Astfel, în loc de „1 155 000 lei" se spune că „s-au strâns la *Trunchiul Văduvei*, 1 155 000 *cărămizi*".

Cinci

Numărul 5 (cinci) semnifică energia creatoare, activitatea oamenilor, cele 5 degete de la mână sau picior, cele 5 simțuri. Este numărul *calfei*, sau al *companionului*, situat între *trei* (al *ucenicului*) și *șapte* (al *maestrului*).

Principalela sa reprezentare este *steaua strălucitoare* sau pentagrama, a cărei formă amintește de corpul uman.

Numit și „*număr* hermafrodit" este format dintr-un triunghi triplu cu cinci linii și cinci vârfuri, la pitagoricieni simboliza sănătatea. Cabbaliștii considerau această emblemă drept talisman și înscriau numele Divinității în centru și la fiecare vârf. *Franc-masonii* au adoptat acest simbol, ca și importanța numărului cinci.

Ciocan (de lemn)

Reprezintă simbolul voinței umane care poate să transforme materia, al energiei pusă la lucru, al inteligenței iluminate.

Este, prin excelență unealta constructorilor fierari, dulgheri etc. Zeii „inițiatori" (Vishvakarma, Tovastri, Hefaistos, Thor), cunoscuți sub numele de „Divinii Lucrători" țin în mână un *ciocan*. Iisus însuși este supranumit „Fiul dulgherului" Iosif.

În *Franc-masonerie*, *ciocanul* este instrumentul exclusiv al *Maestrului Venerabil* și al celor *doi Supraveghetori* ai *atelierului*. Este considerat un instrument activ, permițând o acțiune imediată; el prelungește puterea altor *unelte* precum *dalta*, iar prin forța și zgomotul pe care îl face, simbolizează puterea și autoritatea celui care îl ține, totdeauna, în mâna dreaptă. După ce *frații* sunt îndemnați la tăcere cu ajutorul a câte *trei* lovituri de *ciocan*, la deschiderea *lucrărilor lojii*, tot *ciocanul* anunță intrarea *atelierului* în lumea simbolurilor și a inițiaților. Ritual se spune că *Venerabilul* ține primul *ciocan*, primul *Supaveghetor* – al doilea *ciocan*, iar al doilea *Supraveghetor* – al treilea *ciocan*. O informație transmisă după aplicarea unei lovituri de *ciocan* semnifică faptul că aceasta trebuie să rămână secretă.

Ciocane batante

Omagiu acordat unui vizitator important al *lojii*, utilizat, în general în același timp cu *bolta de oțel*. *Venerabilul* și cei doi *Supraveghetori* lovesc alternativ *ciocanul*, ca o rostogliere de tobe.

Circulație (în templu)

Templul masonic este un loc sacru ce poate fi străbătut numai de la *stânga* la *dreapta*, respectându-se sensul de pătrundere a *luminii* dinspre Răsărit. În timpul *ținutelor* masonice, numai *ofițerii lojii*, *(Marele) Expert, Maestrul de Ceremonii* sau alți câțiva *frați* special desemnați, pot să se deplaseze în *templu* pentru a-și exercita atribuțiile.

Parcurgerea *templului* se face întotdeauna cu picioarele, formând un unghi drept în timpul deplasării. *Latura stângă* a *templului* reprezintă *Nordul*; acolo se așează *ucenicii*, care primesc învățătura masonică prin observarea activității desfășurate în atelier. *Estul* sau *Orientul* este locul unde se naște *lumina*, unde se petrec *inițierile*. *Sudul* este spațiul pentru lucru, în care se așează *companionii*. *Vestul* reprezintă locul prin care se pătrunde în *lojă*, pe aici se face legătura cu lumea exterioară.

Modul particular de deplasare a *fraților* reprezintă, totodată, o practică rituală și simbolică, dar și o manieră de a anunța apartenența la unul din gradele simbolice (1 – 3). Astfel, *ucenicul, companionul și maestrul* se deplasează fiecare în mod caracteristic în *lojă;* singurele drumuri pe care aceștia le străbat sunt, în mod obișnuit, pentru a se prezenta atunci când intră într-un *templu* deja acoperit și unde *ținuta* a început.

La *obedințele* care lucrează după *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*, primul pas care se face este cu piciorul stâng, în timp ce la *Ritul Francez* – primul pas se face cu piciorul drept.

Coarda cu noduri

Este numită simbolic și *lanțul uniunii*, fiind prevăzută cu ciucuri la ambele extremități; nodurile sunt preluate din heraldica medievală unde ornau blazoanele văduvelor. Ca și *lanțul uniunii*, coarda cu noduri simbolizează comunitatea oamenilor, dragostea lor frățească, ansamblul comunității masonice.

Frânghie utilizată în *Masonerie* pentru a înconjura cu ea *tabloul lojii*, prevăzută cu douăsprezece noduri în formă de opt culcat (în original „lacs d'amour", bandă decorativă împletită în formă de opt culcat).

Vezi: *lanțul uniunii și sfoara cu noduri.*

> – Printre simbolurile masonice (...) se găsește și cel al „lanțului unirii", care înconjoară *loja* (...). Unii vor să vadă în acest lanț, frânghia de care se foloseau *masonii* operativi pentru a trasa și delimita conturul unui edificiu; aceștia au, fără îndoială dreptate, dar acest lanț este îndeosebi simbol al „cadrului" cosmosului; aceste noduri (...) corespund evident, semnelor zodiacului.
>
> René Guénon

Cocoș

Pasăre reprezentată adesea în *cabinetul de reflecție*. Consacrat, la început, zeilor grecești Helios (zeul Soarelui) și Apollo (zeul poeziei și artelor), anunța sosirea Soarelui care se înalță pe bolta cerească la „cântatul din aur" al cocoșilor.

Simbolic, pentru că anunță aurora și reîntoarcerea *luminii*, *cocoșul* însoțea sufletele defuncților în regatul lui Hades și al Persefinei. *Cocoșul* mai era denumit și pasărea lui Hermes (zeul comerțului) sau a lui Asclepios (zeul medicinei).

Pentru acest motiv, în vechea Romă, *cocoșul* era sacrificat pentru zeițele nopții, fiind rugat să aducă ziua; Proserpina, soția lui Pluton era adesea reprezentată cu un *cocoș* într-o mână, ca semn al renașterii.

Pentru creștini, *cocoșul* este pasărea Sfântului Petru, simbolizând căința umană și grația divină. Pictorii bisericilor ilustrează prin intermediul său voința orgolioasă a omului.

Simbol solar al nașterii (aurorei) și al renașterii (învierii), *cocoșul* vânează tenebre și monștri în ascunzătorile lor; de aceea, deseori, este zugrăvit în clopotnițe.

În tradiția masonică, *cocoșul* simbolizează perenitatea ciclurilor *luminii* pe Terra și în Orientul Etern, în lumea fizică și în cea a spiritelor. Tradiția alchimiștilor leagă *cocoșul* de principiul argintului viu (mercurul înțelepților) ceea ce justifică prezența sa în *cabinetul de reflecție* al *lojilor* masonice.

Astfel, în *cabinetul de reflecție* sau în vârful clopotnițelor, *cocoșul* semnifică lupta contrariilor care se întâlnesc și se completează prin intermediul simbolurilor pe care le reprezintă.

Cod (masonic)

Ansamblu de reguli de conduită, de precepte și prescripții masonice, precum și documentul ce le conține.

COD ETIC FOLOSIT DE FRANC-MASONERIE

1. *Dumnezeu* este întreaga putere imuabilă, inteligența supremă, înțelepciunea eternă.

2. Tu îl vei onora prin practica Adevărului. Religia ta îți spune să adopți binele din plăcere și nu din teamă. Trebuie să devii prietenul unui înțelept, observând preceptele sale. Sufletul tău este nemuritor, nu poți decât să-l degradezi prin faptele tale necugetate; combate viciul fără încetare.

3. Fă altora numai ceea ce ai vrea să-ți facă ei ție. Fii supus în felul tău.

4. Onorează-ți prietenii și bunicii. Luminează-ți tinerețea, protejează copii.

5. Iubește-ți soția și copiii tăi. Iubește-ți patria și supune-te legilor ei.

6. Fii atent cu prietenul tău. Nu te-ndepărta de el. Fă pentru memoria lui ceea ce ai face dacă ar fi viu. Evită falsele prietenii.

7. Evită excesele de orice fel. Teme-te să-ți pătezi memoria.

8. Nu lăsa să te domine nici o pasiune. Folosește-te de cele ale altora. Fii indulgent cu cei care greșesc.

9. Ascultă mai mult. Vorbește puțin. Înțelege bine totul.

10. Uită injuriile. Schimbă răul cu bine. Nu abuza nici de forță, nici de superioritatea ta.

11. Învață să te cunoști pe tine însuți, pentru a învăța să cunoști oamenii.

12. Caută numai Adevărul. Evită lenevia. Fii cinstit.

CODUL MASONULUI DE RIT SCOȚIAN ANTIC ȘI ACCEPTAT

1. Adoră pe *Marele Arhitect al Universului*;

2. Iubește pe aproapele tău. Fă bine. Fii caritabil;

3. Nu face rău;

4. Lasă oamenii să vorbească;

5. Nu face altcuiva ceea nu-ți place ție;

6. Ține-ți sufletul curat pentru a putea apare cu demnitate înaintea *Marelui Arhitect*, care este *Dumnezeu;*

7. Iubește pe cei buni. Plânge pe cei slabi. Fugi de cei răi. Dar nu urî pe nimeni;

8. Vorbește cumpătat cu cei mari, înțelept cu cei egali, fii sincer cu amicii, dulce cu cei mici blând cu cei săraci;

9. Nu linguși pe *fratele* tău, căci îl trădezi;

10. Dacă *fratele* tău de lingușește, păzește-te să nu te corupă;

11. Dacă Marele Arhitect îți dă un fiu, mulțumește-I, dar tremură pentru depozitul ce ți-a încredințat;

12. Fă-l pe acest copil să reprezinte imaginea demnității;

13. Fă-o ca până la 10 ani să se teamă, până la 20 să te iubească și până la moarte să te respecte;

14. Fă copilul drept și ilumnat, decât frivol și elegant;

15. Fă-l onest, decât dibaci;

16. Gândește-te a-i da bune principii, decât maniere elegante;

17. Citește și profită; vezi și imită; reflectează și ilumineză;

18. Fă totul spre folosul *fraților* tăi, căci atunci lucrezi pentru tine însuți;

19. Ascultă totdeuna vocea conștiinței;

20. Fii părintele săracilor. Fiecare suspin ce asprimea ta îl va provoca, va adăuga numărul blestemelor care vor cădea pe cugetul tău;

21. Respectă străinul călător, ajută-l. Persoana lui să fie sfântă pentru tine;

22. Evită gâlceava; previne insulta;

23. Fii întotdeauna rațional;

24. Respectă femeile, nu abuza de slăbiciunea lor, nu le dezonora;

25. Dacă roșești de profesiunea ta, ești orgolios;

26. Gândește-te că nu poziția ta onorează, ci, doar modul cum o exerciți;

27. Fii mulțumit în locul tău, de tot și de toate;

28. Bucură-te văzând dreptatea. Mâhnește-te când vezi nedreptatea. Suferă fără a te plânge;

29. Nu judeca cu ușurință faptele oamenilor;

30. Nu blama deloc;

31. Laudă încă mai puțin;

32. Marele Arhitect sondează și apreciază faptele noastre.

Cohen (Coen)

Cuvânt provenit din limba ebraică, în care are semnificația de „preot".

În *Franc-masonerie*, care își bazează existența și *simbolismul* pe tradiția biblică, termenul a stat la baza creării *Ritului* Aleșilor Coheni, fondat în anul 1768.

Colegiu

Ansamblu al *ofițerilor* unei *loji,* care trebuie să fie aleși anual, prin vot, de către toți *frații* membri ai *atelierului* respectiv.

Într-o *lojă* albastră (în care lucrează *frați* având primele trei *grade*), colegiul este condus de *Venerabilul Maestru* și este compus din următorii *frați ofițeri*: *Venerabil, Primul și Al Doilea Supraveghetor, Orator, Secretar, Expert, Maestru de Ceremonii, Trezorier, Ospitalier, Acoperitor.* Cu excepția primilor trei, fiecare dintre *ofițerii* componenți ai *colegiului* este dublat de un adjunct care să-l poată înlocui în caz de absență.

Din *colegiu* mai fac parte: *fratele* însărcinat cu paza săbiilor, Maestrul Banchetelor Masonice, Bibliotecarul Arhivist, Maestrul Coloanei Armoniei și Maestrul Purtător al Stindardului.

În *Marele Orient de Franța* (MOF) este creat Colegiul Riturilor, ai cărui membri sunt *ofițeri* activi, aleși prin vot secret din toate *lojile* aparținând MOF.

Colier

Cordon purtat de *ofițerii lojii*, pe care sunt brodate atributele funcției lor.

Coloană

Stâlp cilindric destinat să susțină o parte dintr-un edificiu sau să-l ornamenteze. Intrarea în *lojile* masonice este marcată prin două *coloane*, plasate într-o

manieră similară celei în care, în antichitate, se aflau așezate coloanele din bronz lucrate de *Hiram* pentru *Templul lui Solomon*.

Cele două *coloane* de la intrarea în *templele* masonice sunt numite *Jakin* și *Boaz*. Inițialele acestor nume, literele J și B sunt, de regulă, înscrise pe coloanele *templelor* masonice. Coloana J reprezintă simbolismul solar, iar coloana B – simbolismul lunar. În *loja masonică*, *ucenicii* se așează pe latura corespunzătoare coloanei situate la *nord*, în timp ce *companionii* se așează pe latura sudică, locul experimentelor brute, fizice și al confruntării cu materia. *Maeștrii* pot să se așeze pe oricare din cele două laturi, de regulă, în față pe primul rând.

Tot în sens simbolic, particular, rândurile de scaune de pe laturile nordică și sudică ale *atelierului* sunt numite „*coloane*".

Element esențial al arhitecturii antice (reprezentată mai ales de stilurile *doric, ionic* și *corintic*), *coloanele* reprezintă soliditatea edificiului pe care-l susțin, un fel de „axă a lumii", care unește ceea ce se află sus cu ceea ce se află jos, celestul și terestrul, divinul și umanul. Asemănătoare marilor arbori drepți din natură, dar și coloanei vertebrale umane, *coloana* simbolizează întregul edificiu, durata sa, puterea, îi probează echilibrul și stabilitatea.

Pentru *Franc-masonerie* a fi „plasat între *coloane*" la *Occident*, semnifică a fi în centrul forțelor adverse, în mijlocul tensiunilor pe care trebuie să fii tentat să le echilibrezi, iar a fi „ars între *coloane*" înseamnă totala dezaprobare a *fraților* față de ideile sau faptele unui *mason*.

Din vremuri imemoriale, arborii cei mai mari și mai drepți au fost venerați și considerați ca modalități de comunicare între oameni și *Dumnezeu* sau între oameni și zei.

Astfel, Hermes era reprezentat între două sau mai multe coloane, în timp ce Hercule, fiul lui Zeus era supranumit „Gardianul Porții".

Coloanele erau sculptate sau construite din diverse materiale, pe care meșteri renumiți cizelau semne sacre. Egiptenii tăiau *coloanele* în forme maiestuoase, ample și priveau Sicomor-ul ca arborele prin care *Dumnezeu* și-a făcut prima dată manifestată prezența pe Terra.

Druizii și celții își înălțau templele în inima pădurilor, folosind drept *coloane* arborii cei mai mari și mai drepți pe care-i socoteau un fel de axă a lumii.

Populațiile europene nordice și germanii considerau frasinul ca arborele sacru al lui Odin și Watau, zeii lor principali; numeau, de asemenea frasinul „arborele vieții universale".

Coloanele *Templului* masonic sugerează – fiecare în parte – un adevăr și o vârstă particulară, simbolizând *Forța*, *Înțelepciunea* și *Frumusețea*, adevăruri supreme pe care orice *frate* trebuie să tindă să le obțină.

Coloana armoniei

Ansamblu muzical, orchestră sau instrument mecanic, destinat să acompanieze muzical diferitele momente ale unei ceremonii masonice rituale.

În *lojile* mai vechi, exista o *coloană a armoniei* alcătuită din *frați* muzicieni de o mare valoare, care compuneau și interpretau melodii masonice.

Companion

Etimologia termenilor latinești „cum"-„cu" *și* „panis"-„pâine", ne oferă traducerea ad literam, „cel cu care mănânci

pâine". Un singur exeget, A. Prediguier, în lucrarea sa, clasică, *Le livre du Companionage*, din 1839, susține că *acest cuvânt derivă din compas.* Reprezintă al doilea *grad* fundamental al *Franc-masoneriei*, primul fiind *Ucenicul,* iar al treilea *Maestrul.*

Dacă *ucenicii* trebuie să păstreze tăcerea pe perioada desfășurării *lucrărilor atelierului,* tot timpul cât posedă acest grad, *companionii* pot să se exprime în cadrul acestor *lucrări*, ale *atelierului* din care fac parte, iar în unele *obediențe* masonice, ei au chiar dreptul de a vota.

Termenul face referire la lucrătorii constructori din Evul Mediu, care utilizau *compasul* în activitatea lor. Companionii se reunesc în *lojă* pentru a lucra (operativ sau simbolic) și a hotărî privind creșterea *salariilor* (înălțarea în grad). În timpul *lucrărilor* ei îl onorează nu numai pe *Dumnezeu,* ci și pe Sf. Ioan Botezătorul, precum și pe cei „*patru* încoronați" (*quatuor coronati)* – tăietori de piatră martiri, sacrificați de romani după botez.

În *loji* sunt învățate meserii liberale și geometria – „secretul secretelor" – de către rarii *companioni* destinați să devină arhitecți.

Pe la 1050, *companionul* era unicul *grad* al *Masoneriei operative,* fiind obținut după o instruire de *cinci* ani, un examen profesional care dura o săptămână și abia apoi urma *inițierea*. În perioada *Franc-masoneriei operative*, *companionii* au suportat câteva excomunicări civile sau religioase. Astfel, la 14 martie 1655, ca urmare a trădării unui *companion* pălărier, care ar fi destăinuit riturile secrete ale *fraților* săi, omnipotenta Facultate a Parisului – Sorbona – i-a condamnat pe *companioni* ca necredincioși, nelegiuiți și superstițioși. În Manuscrisul lui Damfries, datând de la 1710, se preciza: *Ca să păstreze, mai presus de orice, secretele lojii și pentru ca fiecare să rețină secretele celorlalți, ei trebuie să se numească unii pe alți companioni.*

Începând din 1648, se face referire la două *grade*, cel de *ucenic* și cel de *companion*, apoi, din 1711, la cele *trei grade*: *ucenic, companion* și *maestru.* În Constituțiile lui Anderson, ediția din 1723, se stipula: *Cel mai expert dintre companioni va fi ales sau numit ca maestru sau inspector al lucrărilor seniorului; el trebuie să fie numit maestru de către cei care lucrează sub conducerea lui.*

În *Franc-masoneria speculativă* actuală, *gradul* de *companion* echivalează cu efectuarea de *lucrări* practice, experimentarea a tot ceea ce *ucenicul* a acumulat după inițierea sa, prin tăcerea, ascultarea și observarea tăcută pe care le-a exercitat pe parcursul perioadei cât a avut primul *grad* masonic.

Trecerea de la *gradul* de *ucenic* la cel de *companion* este descrisă ca o posibilitate de a asocia planul celest, celui terestru. Plasat sub auspiciile numărului *cinci*, în cursul *inițierii* în *gradul* de *companion*, *ucenicul* efectuează cinci călătorii, pe parcursul cărora descoperă taine esențiale ale existenței și cugetării umane.

Gradul al doilea, cel de *companion*, nu mai are azi importanța inițiatică pe care a avut-o la originile *Companionajului*, ci posedă o bogată simbolistică esențială, aflată la baza edificiului masonic. Semnele recunoașterii *companionului* sunt: *steaua strălucitoare* prevăzută cu litera *G,* precum și *firul cu plumb.*

Fiecare *companion* are, din Evul Mediu, libertatea de a lucra și de a obține un câștig bănesc numit *salariu*. În acele timpuri, meșterii erau liberi de a-și exercita meseria într-o *breaslă* și de a se reuni într-o *lojă*, în incinta locului de muncă, feriți de priviri indiscrete. În acest loc, nu se intra decât cu ajutorul unor *parole*. Ceea ce se discuta în *lojă* era păstrat secret de către *companioni* și de oricare alt membru al *Masoneriei operative*. Așadar, companionul este deținător de secrete tehnice, i s-a practicat o inițiere, vehiculează simboluri operative (ritualuri, legende, unelte, nume), aparține unei ghilde *(breaslă)* și exercită o meserie după principii morale și spirituale.

Companionaj

Școală pentru continuarea inițierii *ucenicilor* în meseria de zidar. După A. Nataf, *se întâlnesc, astfel, asociații de constructori atât la greci (eterii), cât și la romani când, spre anul 715 înainte de Hristos, regele Numa indexează „collegia" de meșteșugari, printre care cele de „tignari": dulgheri și constructori. Fiecare „collegiu" posedă o casă comună unde au loc agape, prezidate de un „magister cenae" și unde se desfășoară ceremonii dedicate divinității sub semnul căreia se află colegiul, (...) deținătorul secretelor profesionale ce reprezintă capitalul grupului. Membrii săi folosesc în mod ritual gesturi, semne și contacte care, în afara semnificației religioase, permit inițiaților din diferite colegii să se recunoască între ei și să stabilească astfel un lanț al solidarității. Colegiile romane au fost înființate de greci, ei înșiși influențați de egipteni, perși, sirieni și de evrei. (...) În 1326, sub pontificatul lui Ioan al XXII-lea, Conciliul de la Avignon reiterează interzicerea confreriilor, impusă deja în 1189 de Conciliul de la Rouen. Li se reproșează limbajul și obiceiurile specifice.*

Începând din secolul al XIII-lea, *Companionajele, confreriile* sau ghildele se laicizează; în 1268, Etienne Boileau, magistrat al lui Ludovic cel Sfânt le sistematizează cadrul juridic de acțiune în Franța, iar în 1376, se pun bazele Companiei zidarilor din Londra (care, în 1742, devine *Fraternitatea* zidarilor). În 1401, «se consemnează o revoltă a lucrătorilor, cu greve și represiuni. În 1459, la Regensburg, meșterii pietrari își unesc statutele celor patru *loji* conducătoare – din Strasbourg, Koln, Viena și Berna. (...) În 1571, un edict condamnă *confreriile* în mod categoric. În 1655, o sentință numită „de la Sorbona" reiterează condamnarea. (...) În 1789, începând cu luna august, *companionii* participă la agitarea lucrătorilor și cer măriri de salarii. În 1791, legea „Le Chapelier" interzice corporațiile. În secolul al XIX-lea, *Companionajul* se amestecă și în mișcarea muncitorească, aflată pe cale de a se naște.» De altfel, L. Benoist descrie companionajul ca asociație între lucrători care fac parte cel puțin din același ordin (de altminteri, divizat), dacă nu și din aceeași meserie și caută prin simbolismul inițierii artizanale „perfecționarea profesională, morală și spirituală a membrilor săi, după ce le apărase și interesele materiale".

A. Perdiguier, în *Documents autour du Companionage*, 1871, Marseille, Laffite reprints, 1978, I, pp. 9-10 arată că: *De la întemeierea sa, Societatea companionilor*

liberi, numiți calfe, era compusă din trei feluri de membri – așteptători (afiliați sau aspiranți), companioni primiți și companioni desăvârșiți. Așteptătorul era cel nou introdus (...). Companionul primit era un membru mai bine cunoscut, mai experimentat în treburile meseriei, căruia i se făcuse inițierea și i se comunicaseră anumite cunoștințe (...), din momentul când acest companion își primea „desăvârșirea"(...), el devenea companion desăvârșit (...), el vedea tot, participa la tot.

Companionajul este o societate secretă și discretă care posedă rituri, mistere și propria sa teologie asemănătoare *Franc-masoneriei.* Ființa supremă în această societate este regele Solomon. Întemeietorii societății sunt considerați *Maestrul Hiram*, martirul (aidoma *Franc-masoneriei*), Meșterul Jacques și Părintele Soubisse (spre deosebire de *Franc-masonerie*). Ca și în *Franc-masonerie*, în *Companionaj,* nu se discută chestiuni politice, iar originile societății sunt situate în Antichitate, cu circa 1 000 de ani înainte de nașterea lui Hristos, când a fost construit *Templul Regelui Solomon.*

Companionajul are două *grade* ierarhice*: ucenic* și *companion*, întâlnite și în *Franc-masonerie.* A luat naștere în Evul Mediu, ca un sistem profesional care-i reunea pe membrii *breslelor.*

Utilizarea termenului *companionaj* începe în secolul al XI-lea, după anul 1080, când semnifica „cel care împarte pâinea" și nu „cel care se servește de *compas*". În 1146, sunt înregistrați primii Companioni ai Sfintei Datorii, la Fontenay (Franța). Cel mai vechi text francez, referitor la această societate, datează din 1250 și se numește „Îndatorirea Fierarilor"; prin acest document, conții din ținutul Champagne acordau libertatea de circulație și scutirea de impozite „Companionilor Fierari". În schimbul acestor libertăți, fierarii trebuiau să făurească arme pentru binefăcătorii lor. În 1360, a fost descoperit un document la Rouen, care semnala *inițieri* efectuate la *gradul* de *companion.*

După E. Martin Saint-Leon și L. Benoist, *Companionajul* nu se confundă cu *Franc-masoneria,* datorită ariei geografice diferite de apariție (*Masoneria operativă* era răspândită în toată Europa, în timp ce *Companionajul* a apărut numai în Franța); iar de la 27 decembrie 1773, Marele Orient de Franța a interzis intrarea în lojile sale a companionilor. Apoi, în timp ce *Ordinul* masonic este ierarhic încă de la crearea sa, *Companionajul* a fost egalitar până în 1803. Astăzi, *Masoneria* este exclusiv *speculativă*, în timp ce *Companionajul* este numai operativ.

În prezent, Companionajul s-a extins și asupra culturii islamice, unde este semnalat „Ordinul meseriilor considerate impure": crainic, telal, bocitoare, bărbier, dansator etc.

Vezi: *breaslă, confrerie.*

Compas

Instrument de măsurat și de trasare a cercurilor sau arcelor de cerc, format din două brațe articulate, prevăzute cu două vârfuri ascuțite sau cu un vârf și un dispozitiv de desenat (trăgător, creion, cretă etc.)

Reprezintă un instrument specific *masonului operativ* (constructor, dulgher, pietrar) alături de celelalte – *echerul, firul*

cu plumb, dalta etc. În *Franc-masonerie,* asociat cu *echerul*, compasul simbolizează spiritul. Cele două laturi perpendiculare ale *echerului* sunt pasive, în timp ce brațele *compasului* sunt mobile, permit descoperirea „proporției aurite".

Ca manifestare a deschiderii față de spirit și spiritualitate, *Dumnezeu* însuși este adesea reprezentat cu un *compas* care simbolizează creația conștientă, atotstăpânitoare, ideală pentru orice *companion.*

În *templele masonice*, *compasul* și *echerul* sunt asociate în două modalități:

– *echer* pe *compas*, ilustrând *gradul* de *Ucenic*, pentru a simboliza că materia este încă predominantă asupra spiritului; brațele compasului sunt deschise simbolic la 45 de grade.

– *compas* pe *echer*, brațele compasului fiind deschise tot la 45 de grade, pentru *gradul* de *Maestru*, simbolizând victoria spiritului asupra lumii materiale.

Plasate unul peste celălalt, *compasul* și *echerul* formează o *stea* cu cinci brațe, pecete ce simbolizează armonia contrariilor, terestre și celeste, umane și divine, particulare și universale.

Compozit

Stil arhitectural roman, pus în valoare în cadrul *Franc-masoneriei operative,* iar mai apoi în cadrul *ritualului* masonic .

Cele trei stiluri arhitectonice fundamentale sunt considerate cele grecești (*doric, ionic și corintic*), utilizate în mod tradițional pentru că oferă o complexitate crescută, pe măsura îmbogățirii cunoașterii despre arta arhitecturii.

Coloana compozită este caracterizată prin capitelul în care îmbină voluta ionică și frunza de acant din capitelul corintic.

Concediu

Intervalul de timp în care *frații* sunt scutiți de la a participa la *ținutele* (întrunirile) regulate ale *atelierului* din care fac parte. *Concediul* se acordă pentru motive profesionale sau private. Un anumit timp, un *frate* va putea fi scuzat pentru absențele sale, fără altă formalitate. Aceasta îi permite să nu fie exclus din *atelierul* respectiv, dar nu îl scutește de plata obligațiilor sale față de *lojă.*

Concluzie

Ultima parte a unei expuneri sau a unei *lucrări*, care cuprinde, în rezumat, rezultatele finale.

În *lojă*, după discutarea unei chestiuni, *Oratorul* „pune" concluziile asupra celor discutate și analizate. Concluziile sunt apoi supuse votului *fraților* din *atelierul* respectiv.

Congres

Vezi *convent.*

Confrerie

Corporație de lucrători, a cărei vechime se pierde în negura vremurilor. Membrii lor au practicat „arta sacră, transmisă din tată în fiu", în calitate de constructori de *temple* și *arta regală,* ca *inițiați.*

Cu șase secole înainte de nașterea lui Hristos, Numa Pompiliu trecea drept Marele Pontif al Confreriilor Dionisiene, ceea ce demonstrează că Roma antică își unise deja confreriile sub un singur sceptru. Membrii corporațiilor de constructori romani călătoreau deja mult între granițele Imperiului Roman, pentru a-și practica meseria.

Aceste societăți sau corporații de lucrători s-au bucurat încă de atunci de

privilegii: erau scutiți de anumite taxe sau își puteau păstra propria credință. *Fraternitatea* era regula de bază în aceste asociații de *masoni operativi,* cărora li se datorează o bună parte din cuceririle spiritului liberal.

Vezi: *breaslă, companionaj.*

Consacrare

Stabilire, consfințire, dedicare. Ceremonie de instalare a unui nou *atelier*, de *aprindere a luminilor* sau de admitere a unui nou *frate* în sânul unei *loji*, după ce a fost inițiat.

În timpul ceremoniei rituale *Venerabilul Maestru* ține *spada* strălucitoare în mâna stângă și o sprijină pe capul celui ce primește consacrarea, lovind ușor, de trei ori în lamă cu *ciocanul* ținut cu mâna dreaptă.

Consacrarea provine de la înălțarea în gradul de cavaler, în cursul căreia se lovea ușor, de trei ori, ceafa viitorului cavaler, cu partea plată a unei spade ținută în mâna dreaptă.

În momentul esențial pentru viitorul inițiat, al consacrării, *Venerabilul* declară: „Te primesc și te consacru *franc-mason*" – după o formulă utilizată de regele Arthur la consacrarea cavalerilor săi.

Consistoriu

Cuvânt care provine de la termenul latinesc „consistorium". În Biserica Catolică reprezintă adunarea cardinalilor, convocată de papă.

În *Franc-masoneria* de *Rit Scoțian Antic și Acceptat* reprezintă un *atelier* cu *frați* având *gradul* 32 - „Sublim Prinț al Secretului Regal".

Constituție

Un corp de reguli, drepturi și obligații pe care trebuie să le respecte *masonii* dintr-o obediență. Prima *constituție* masonică a purtat chiar acest nume după modelul legii fundamentale a unui stat, evidențiată însă la plural: Constituțiile lui Anderson, editate în 1724 și reeditate de mai multe ori de către *obediențele* masonice de *Rit Scoțian Antic și Acceptat* în întreaga lume.

Convent

Dicționarul enciclopedic, vol. I (A-C) numește cu acest termen adunarea generală a *franc-masonilor*. La *convent* participă *maeștri,* care reprezintă toți *frații* din *lojile* aflate sub *obediența* respectivă.

Reprezintă adunarea masonică anuală, în cursul căreia sunt aleși membrii Consiliului Ordinului, care conduc *obediența* și votează liniile directoare ce urmează să fie aplicate în anul care vine. Conventul legiferează, iar Consiliul execută.

Cu această ocazie, este ales și „președintele" Consiliului *Ordinului* adică *Marele Maestru* al *Ordinului.*

Copiii Văduvei

Toți *franc-masonii* sunt orfanii lui *Hiram*, el însuși fiind copilul văduvei Nephtali. Ca fii ai Văduvei, *frații* sunt însărcinați să ridice un *templu* ideal al Umanității, niciodată terminat, conform legendei, adică să lucreze la perfecțiunea propriei lor naturi umane.

În romanele cavalerești, mai mulți eroi medievali sunt fii de văduvă. Ei luptă pentru o lume mai bună.

Sinonim cu *Copiii Văduvei* se utilizează și expresia *Fiii Văduvei.*

Cordon

Panglică lată din mătase sau alte materiale, pe care se prind uneori decorații. Eșarfă lată pe care o poartă *franc-masonii*

începând de la gradul 3, până la ultimul grad al *ritului* respectiv. De regulă, se poartă încrucișat pe piept, iar în cazuri mai rare, sub formă de brâu.

Este colorat în diferite feluri, în funcție de grade sau funcții masonice și, câteodată, brodat cu diverse embleme.

Prin analogie cu cordonul brahmanilor, pare să lege *Franc-masoneria* de India. Vezi și *șnur.*

Corintic

Stil arhitectonic cu forme elegante și zvelte, cu capitelul (partea superioară a stâlpului) decorat cu frunze de acantă. Este al treilea, în ordine cronologică, dintre stilurile grecești, după cel *doric* și *ionic*. Se aseamănă cu cel *doric*, având coloana decorată cu aceleași caneluri, dar se deosebește de acesta prin forma și decorarea capitelului.

În *simbolismul masonic*, această ultimă *coloană* a ordinelor arhitecturale grecești antice, ilustrează ultimul stadiu atins de cel ce lucrează din greu, ultima sa realizare: dezvoltarea conștiinței și elevarea spirituală.

Spiritual, *coloana corintică* reprezintă *Frumusețea, cea dorică – Forța,* iar *cea ionică – Înțelepciunea,* cele trei adevăruri masonice care formează împreună un ansamblu perfect.

Vezi: *Doric și Ionic*

Coșciug

Element al simbolismului masonic legat de tema morții, urmată de înviere. În *cabinetul de reflecție* este sugerat printr-o construcție aparte și folosit la ritualul de trecere în *al treilea grad*, unde evocă moartea lui *Hiram* și mormântul său pe care aspirantul la acest grad trebuie să-l regăsească. În timpul acestei ceremonii, sicriul este îndreptat cu capul spre apus și picioarele către răsărit, astfel încât fața celui din sicriu să fie întoarsă spre *Lumină*. Se pare că astfel erau înhumați primii creștini, după cum o atestă corpurile descoperite în morminte vechi sau în mausolee.

Cotizație

Vezi: capitație

Craniu

Ansamblul oaselor scheletului capului și feței, piesă esențială plasată printre obiectele care mobilează *cabinetul de reflecție*. La unele *obediențe*, este plasat chiar în interiorul *lojii*.

Craniul, uneori acompaniat de osul tibiei, de o coasă și o clepsidră, este destinat să-l determine pe *profan* sau pe un *frate* să mediteze la scurtimea vieții și la cât de puțin reprezintă un om față de infinitul Universului.

Simbolizează mai ales principiul inițiatic al morții și al renașterii, dar și puterea regeneratoare a Cunoașterii.

Craniul figurează adesea pe *tabloul lojii* sau pe fața de masă la care se află așezat *Venerabilul Maestru.*

Cruce

Conform *Dicționarului Enciclopedic* (vol.I, A – C), reprezintă principalul simbol al religiei creștine și semnifică jertfa de răscumpărare pentru noi, a lui Iisus Hristos. *Crucea* materială a fost *crucea* purtată de Hristos în spate în drum spre Golgota, devenind altarul jertfei Lui. În această calitate, *crucea* este așezată deasupra bisericii, pe masa sfântă din altar și în spatele mesei, în casele creștinilor și străjuiește la mormintele celor răposați, ca semn al învierii lor. *Crucea*

simbolizează pe Iisus Hristos, sacrificiul acestuia, apoi martiriul apostolilor Săi, care I-au răspândit mesajul.

Cea mai mare parte a edificiilor religioase creştine sunt construite după modelul *crucii,* format din nava principală (naos) – reprezentând lungimea *crucii* şi nave laterale pentru braţele acesteia.

Există mai multe feluri de *cruci:* celtică; *crucea* înscrisă în cerc; *crucea* latină – având un braţ mai lung decât celelalte; *crucea* gamată (svastica sau crucea indiană) – *cruce* ale cărei braţe sunt îndoite în forma literei greceşti gamma; *crucea* Sf. Anton (crucea tau) – *cruce* în forma literei T (grecescul tau); *crucea* Sf. Andrei – cu braţele în formă de X; *crucea* de Lorena – având două traverse sau braţe; *crucea* de Malta – cu patru braţe egale, lăţite la extremităţi, *crucea* evreiască (*hexagrama*).

În *Franc-masonerie* este punctul de legătură şi de mijlocire între planul vertical şi planul orizontal, între cer şi pământ, între ceea ce este divin şi ceea ce este uman, simbol al marilor axe ale lumii şi orientării omului pe Terra; prin cele *patru* puncte cardinale pe care le marchează, *crucea* este socotită primul element al Cunoaşterii.

În centrul *crucii* este plasat uneori *trandafirul*, care semnifică pe înţeleptul iniţiat, adept al alchimiei şi al ştiinţelor oculte, precum şi pe Christian Rosencreutz, fondatorul mitic al societăţii secrete a Roza Crucienilor. *Crucea* Sfântului Andrei reprezintă simbolul *gradului* 29 din *Ritul Scoţian Antic şi Acceptat*, iar *crucea* de Malta – pe cel al *gradului* 30, *Cavaler Kadosh.*

Numeroase *cruci* cuprind între braţele lor câte un cerc, iar în centru este punctul în care se plasează vârful ascuţit al *compasului,* cel ce delimitează cu cealaltă latură cercul cunoaşterii şi câmpul de experimentare al acesteia. „Dacă veţi găsi punctul, veţi fi salvaţi, scutiţi de teamă, de angoasă şi de pericol" afirma un adagiu al înţelepciunii vechilor *Companioni.*

Cub

Corp geometric tridimensional cu muchiile egale şi cele *şase* feţe laterale în formă de *pătrat.* În antichitate, *cubul* era corpul preferat de fiinţa supremă; Zeus (la greci) şi Jupiter (la romani). Numeroase *altare*, destinate sacrificiului, aveau forma unui *cub* care reprezenta *pământul,* de unde se ridicau rugăciunile oamenilor.

În *Franc-masonerie, cubul* are aceeaşi natură cu *pătratul*, simbolizând materia armonioasă şi disciplinată, stabilitatea şi concretizarea pe cele *trei* planuri; a – fizic; b – intelectual şi spiritual: c – al gândirii creatoare. *Cubul* reprezintă elevarea filosofică şi spirituală. Prima *lucrare* a unui *franc–mason* este de a lustrui şi şlefui piatra, de a-i da formă cubică, pentru a putea trece apoi la construirea *Templului* Ideal al Umanităţii.

Cupă

Vas de băut, din sticlă sau din metal, cu picior, un fel de pahar cu picior şi cu gura mai largă, asemănător cu un potir. Este „vasul sacru" al antichităţii, recipientul în care Iosif din Aritmatheia a adunat sângele scurs din rana făcută în trupul lui Iisus Hristos, de lancea centurionului roman.

Cupa se întâlneşte în *iniţierile* simbolice ale *Ritului Scoţian, Antic şi Acceptat*, la *gradele* 1, 18 şi 30. Este un simbol al sufletului, în care este vărsat „vinul" – licoarea spiritului. Vezi şi *cupa cu băutură amară.*

Cupa amărăciunii
Vezi: *cupa cu băutură amară.*

Cupa cu băutură amară
Conține o băutură cu gust amar pe care trebuie să o înghită *neofitul,* în cursul *inițierii* sale, având ochii legați. I se oferă să bea mai întâi apă, apoi, după o alocuțiune a *Venerabilului Maestru* despre trădare, *neofitul* primește pentru a-l bea, un lichid amar, care să-i inspire gustul otrăvii, pe care ar trebui să o bea dacă ar rupe *jurământul* masonic.

Este, de asemenea, un avertisment că drumul pe care a pășit nu va fi ușor, că trebuie să posede curaj în tot ceea ce face, atât alături de *profani,* cât și de *frați*, pe plan material și spiritual.

Cuvânt sacru
Termen specific fiecărui *grad* masonic. Astfel, în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*, de la primul *grad* – cel de *ucenic* și până la al 33-lea *grad* – cel de Mare Suveran, Inspector General, *cuvinte sacre* însoțesc *semnele* și *atingerile* unui *frate,* care se prezintă ritual.

Ca orice simbol, *cuvântul sacru* are o semnificație și un sens ascuns, înțeles numai de cei care aparțin *gradului* respectiv. De regulă, *cuvintele sacre* sunt perene, dar există și *cuvinte sacre – parolele*, care se reînnoiesc semestrial. Grație acestor cuvinte cu rol de recunoaștere și liberă trecere, intrarea în *templu* poate fi ușor controlată și nu este permisă decât celor care le cunosc.

Cvorum
O *lojă* nu poate să-și înceapă lucrările decât dacă cel puțin *șapte frați* prezenți își asumă sarcina *ofițerilor principali* ai *lojii; cinci* dintre ei, cel puțin, trebuie să posede *gradul* de *maestru*, în timp ce *doi* pot,în mod excepțional, să fie și *companioni* (*Expertul* și *Maestrul de Ceremonii*).

D

Daltă

Instrument indispensabil *companionului*, îi permite acestuia să taie *piatra brută*, ajutându-l să se perfecționeze în *lucrarea* sa *operativă*, precum și în *lucrarea speculativă* – participarea la edificarea *Templului* Universal al Umanității. Figurează în toate *lojile*, ca simbol al tăierii pietrei, alături de *ciocan*, fiind plasate împreună pe o bucată de piatră aflată în lucru. Reprezintă simțul critic, simțul discernământului, care, sub loviturile *ciocanului,* trebuie să îndepărteze ceea ce este de prisos, să corecteze erorile, să dea formă, ajutând la șlefuirea *pietrei brute.*

Este un *simbol* masonic pur, regăsit în numeroasele imagini ale artei romane antice. Semnifică dorința *fraților* de a-și perfecționa judecata și acțiunea, așa cum se cuvine celor mai buni *companioni*, ce știu să calculeze lovitura pe care trebuie să o dea pentru a obține totdeauna cel mai bun rezultat.

Datorie

Conform *Dicționarului enciclopedic* (vol. II, D –G), reprezintă comportamentul sau actele unei persoane, rezultate din obligațiile morale, cerute de tradiție, impuse de sentimentul de dreptate sau de bunăvoință.

În *Masonerie*, înseamnă ceea ce trebuie făcut, ceea ce este datorat material, moral și spiritual oamenilor, comunității și lui *Dumnezeu.*

Odinioară, *Companionajul* funcționa împărțit în trei mari familii, numite *datorii*, în care erau reprezentate toate meseriile. Cele trei grupuri se numeau „Datorie de libertate", „Datorie", respectiv, „Sfânta Datorie", iar membrii se strigau între ei după prenumele de botez și numele grupei din care făceau parte. Astfel de nume erau: Ștefan al Sfântei Datorii, Roland al Datoriei sau Petre al Datoriei de Libertate. Noțiunea de *datorie* era, ca și cea de muncă, foarte respectată de către *companioni* care, adesea, gravau pe însemnele lor „datoria" din care făceau parte.

În practica masonică, *datoria* morală față de societatea umană, față de *frați* și față de sine este o valoare fundamentală care trebuie respectată. Un *mason* este dator să evite viciul și să practice virtutea.

Debhir

Reprezintă „locul cel mai sfânt" din *Templul lui Solomon*, o cămăruță cu rol

ritual. În fața acestei încăperi se află o altă cameră numită *Heykhal* sau „locul sfânt". Debhir este separat de restul *templului* printr-o perdea neagră.

Decor

Ambianța în care se desfășoară, în *templu*, ținutele unei *loji*, corespunzător *ritului* sau *gradului* de deschidere. Decorurile sunt diferite, în funcție de *gradul* la care se desfășoară *lucrarea lojii* respective.

Vezi *Luna, Soarele, steaua strălucitoare.*

Deget

Atingerile au o mare importanță în gesturile rituale masonice. Mai mult sau mai puțin complicate, în funcție de *grad*, aceste semne de recunoaștere utilizează degetele prin care se manifestă, astfel, o personalitate, o activitate sau o energie.

Pentru greci, ca și pentru egipteni sau celți fiecare deget al mâinii avea o semnificație aparte. Cea mai cunoscută dintre interpretări este următoarea: degetul mare (gros) este atribuit lui Venus; arătătorul – Jupiter; mijlociul – Saturn; inelarul – Apollo; degetul mic – Mercur. Falangele însele au atribuții și calități particulare: prima falangă a degetului mic semnifica, prin convenție, schimburile și comerțul, a doua – arta comunicării și ultima (purtând unghia) – elocvența sau cunoașterea inițiatică. Prima falangă a inelarului semnifică jocurile de toate tipurile, creativității, a doua – talentul, arta de a lucra și ultima – idealurile, vizând realizarea fizică și spirituală. Prima falangă a arătătorului era atribuită voluptății, artei, cea de a doua – gloriei, iluminării iar a treia (purtând unghia) – religiei, spiritualității. Prima falangă a degetului mare era atribuită instinctului vital și genezei, a doua – gândirii logice și ultima (purtând unghia) – voinței.

Aceste semnificații arată importanța *degetelor* și a fiecărei părți din acestea, transmisă de-a lungul mai multor generații.

Delta

A patra literă a alfabetului grecesc. Simbol al Adevărului, dar și simbol ternar prin excelență pentru că prezintă forma unui triunghi, amintește de trinitatea: Voință, Dragoste, Inteligență. În bisericile creștine, precum și în *templele franc-masonice* este, în general, înconjurat de o aură (delta luminoasă) și are în centru ochiul divin (ochiul lui *Dumnezeu, Marele Arhitect al Universului* sau Marele Creator) care lasă fiecăruia libertatea de a-și imagina Dumnezeul religiei sale. Ochiul reprezintă manifestarea Divinității, care observă prin intermediul lui, dar poate fi și observată de către cei inițiați sau neinițiați.

În *loji*, semnul *delta*, luminat, de regulă în timpul *ținutelor*, este plasat pe perete, deasupra, la *Orient*, în spatele *Venerabilului.*

În *Franc-masonerie* semnul *delta* este figurat prin trei puncte (...).

Demisie

Manifestare unilaterală de voință, în formă scrisă, prin care un *frate* anunță conducerea lojii din care face parte că se retrage din *Ordin* sau din *loja* respectivă.

Nici o răzbunare nu poate fi atrasă asupra celui care intenționează să părăsească *Ordinul* sau *lojii* din care face

parte. O obligație morală elementară a *masonului* demisionar este de a fi la zi cu *capitația* sa.

Dacă dorește să se integreze (să se transfere) în alt *atelier* sau dacă părăsește *Ordinul*, el trebuie să semnaleze aceasta. In ambele cazuri, *inițierea* sa precum și *gradele* dobândite (sporurile de *salariu*) rămân valabile.

Dacă un fost *mason* dorește să se reintegreze în *Ordin*, o poate face tot printr-o solicitare scrisă.

Deschidere

Prima parte a *ritualului,* care permite consacrarea, pregătirea *templului,* în vederea desfășurării *ținutei.* Se petrece după ce toți *frații* au intrat în *atelier* și constă într-un dialog între cei doi *Supraveghetori* și *Venerabil,* pentru a verifica dacă toți *frații* prezenți sunt membri ai *atelierului* sau vizitatori cunoscuți, după care se aprind *luminile atelierului* și încep lucrările propriu-zise.

Deviză

Formulă care exprimă concis o idee călăuzitoare în comportarea sau în activitatea cuiva.

În vechile *loji operative* se folosea o formulă prin care *frații* se recunoșteau între ei. *Companionajul*, apoi *Masoneria speculativă* au preluat această *regulă.* Printre *devizele* utilizate citãm: „Nu face altuia ceea ce vrei ca el să nu-ți facă" sau „Faci ceea ce trebuie, se întâmplă ceea ce se poate". Unele *devize* au fost preluate din limba latină. De exemplu: Fiat Lux (Să fie lumină), Post Tenebras Lux (Lumina vine după tenebre), Ordo ab Chao (Ordinea se naște din haos).

Libertate, Egalitate, Fraternitate – deviza Revoluției franceze de la 1789, este utilizată în prezent de Marele Orient de Franța.

DEVIZE ȘI INSCRIPȚII MASONICE

- Ex Oriente Lux (Lumina vine de la Răsărit);
- Lamma Sabachtani (strigătul lui Christos pe cruce; este utilizat ca un cuvânt de „trecere" la *gradul* 2 al *Franc-masoneriei de adopțiune*);
- Libanus (primul cuvânt de „trecere" la *grad*ul 22 — Cavaler al Securii Regale sau Prinț al Libanului, în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat)*;
- V.I.T.R.I.O.L. (Visita Interiora Terrae, Rectificando Invenies Occultum Lapidem – Vizitând Interiorul Pământului, Remodelându-te, vei Găsi Piatra Ocultă);
- Virtutea unește două inimi, două corpuri, două mâini și toate acestea fac un singur corp (parolă care se pronunță la primirea *gradului* de *Maestru al Ritului Scoțian Antic și Acceptat);*
- Un *mason* liber într-o *lojă* liberă (deviza *Franc-masoneriei speculative*).

Dimensiuni (ale templului)

La întrebarea rituală „Care sunt dimensiunile templului?", frații trebuie să răspundă astfel: „Lungimea templului nostru este de la *Occident* la *Orient*, lărgimea sa de la *Nord* la *Sud* și înălțimea de la *Nadir* la *Zenit.*"

Acest răspuns asigură faptul că *Obedienta* acoperă, simbolic, totalitatea lumii, în ceea ce privește lucrul (munca) ce poate fi efectuat, dar și câmpul de conștiință și experiență la care se poate face referire: de la apus la răsărit, de la

Nord la *Sud*, lucrând pe suprafața terestră și privind spre infinitul cerului. Pe baza acestui principiu au fost ridicate în epoca *masoneriei operative*, toate bisericile romane și gotice: *crucea* uriașă, plasată pe sol se ridică spre bolta cerească în maniera în care *ucenicul* va ajunge la vârsta *maestrului* și a stăpânirii de sine.

Discipol
Vezi *ucenic*.

Doi
Denumit și diadă, este considerat un *număr* nenorocos și simbolizează răul, întunericul.

Doric
Stil de arhitectură cu forme masive, rotunde și simple, precedând în arhitectura antică greacă, stilul *ionic* și *corintic*. Este caracterizat prin coloane robuste, fără marcarea bazei și cu capitel simplu.

În simbolistica *masonică*, acest prim ordin al arhitecturii din antichitatea greacă ilustrează primul stadiu al muncii, prima luare la cunoștință, prima tentativă de elevare. Coloana dorică semnifică forța.

Vezi: *corintic* și *ionic*.

Dumnezeu
Reprezintă divinitatea, principiul fundamental al existenței și ordinii universale, creatorul și judecătorul unic al lumii, zeul suprem. Religiile monoteiste iudaică și islamică îl separă pe *Dumnezeu* de lume (deism), iar creștinismul afirmă că *Dumnezeu* este *unu* în ființă, întreit ca Tată, Fiu și Duh Sfânt.

În textele antice –notează Nathalie Pacout – se poate într-adevăr citi că *Dumnezeu* a fost întâiul *mason*, pentru că el este cel care a „fabricat" *lumina*. Nu I-a rămas decât să-l aleagă pe primul Mare *Maestru* în persoana Sfântului Arhanghel Mihail. În acest context, Adam este considerat primul „*inițiat*".

Mai multe *obediențe* masonice îl plasează pe *Dumnezeu* Creatorul deasupra tuturor lucrurilor și ființelor, ca principiu absolut. Este cazul, în special, al *atelierelor Ritului Scoțian Antic și Acceptat* pentru care *Dumnezeu* este *Marele Arhitect al Universului*.

Marele Orient de Franța, ale cărei *loji* își desfășoară lucrările în *Ritul Francez*, afirmă că libertatea totală de conștiință este un principiu fundamental, care nu trebuie să fie încălcat.

E

Echer

Instrument în formă de *triunghi* dreptunghic, folosit, de regulă, pentru trasarea unghiurilor drepte sau a dreptelor perpendiculare. Este primul instrument al *franc-masonului,* simbol al liniei drepte a spiritului și al echității.

Echerul ilustrează lucrul, legea, datoria și determină primul câmp al experienței *masonice*. În timp ce conduce *lucrările lojii*, *Venerabilul Maestru* are în apropierea sa un *echer* cu brațe inegale, aidoma *echerului* sacru al lui Pitagora (cu catetele corespunzând numerelor 3 și 4, iar ipotenuza lui 5).

În timp ce *lucrările lojii* se desfășoară la *gradul* de *ucenic*, *echerul* este plasat sub *compas*, la *gradul* de *companion, echerul* se intersectează cu laturile *compasului*, în timp ce, la *gradul* de *maestru, echerul* se plasează deasupra *compasului*.

Pe timpul desfășurării ceremoniilor *masonice*, numeroase *atingeri*, poziții ale brațelor sau ale picioarelor, ca și unele *semne* simbolice, reproduc direct sau indirect, forma specifică a *echerului*.

Vezi: unelte.

Egalitate

Principiu etic moral, pe baza căruia oamenii, indiferent de condiția lor, au același drept de respect din partea semenilor.

Reprezintă unul din cele trei mari idealuri ale *Franc-masoneriei*, alături de *Libertate* și *Fraternitate.* Unul din primele scopuri ale *Franc-masoneriei* a fost ca prințul și omul obișnuit, gentilomul și artizanul, bogatul și săracul, să fie egali în *lojă* și să lucreze împreună în același *atelier,* în care nimic să nu-i deosebească. Dintre *uneltele* masonice, *nivela* este cea care permite realizarea egalității. *Egalitatea* trebuie să domnească între toți *frații,* pe de o parte, și între toți oamenii, pe de altă parte.

Elemente

În antichitate, ansamblul format din *aer*, *apă, foc* și *pământ* era considerat esențial pentru lumea materială. Simbolic, cele *patru elemente* sunt reprezentate în fiecare din momentele importante ale *inițierii*, în *cabinetul de reflecție* și călătoriile postulantului (*neofitului*). Le regăsim, vizibile sau sugerate în *inițierile* care jalonează viața masonică.

Vechile *ritualuri* precizau că *profanul* trebuie să fie purificat prin intermediul celor *patru elemente* ceea ce semnifica renașterea sa simbolică: *apa inițierii* era simbolul unei noi nașteri, *pământul* provoca germinare spirituală, *focul* elimina ceea ce era vechi și indezirabil, iar *aerul* asigura profanului o viziune transformată asupra infinitului și divinității. *Profanul* era supus, astfel, la *patru* purificări, corespunzătoare celor *patru elemente* esențiale.

Elevare

Ceremonie în timpul căreia *companionul* primește gradul de *maestru*. *Elevarea* face referință la momentul cheie al ceremoniei în care, viitorul *maestru* este însuflețit de ceilalți *maeștri*, atunci când se află întins și fără viață pe sol, aidoma lui *Hiram*. *Elevarea* semnifică atunci nașterea sa și admiterea în rândul *maeștrilor*.

Emblemă

Simbol, însoțit uneori de o *deviză*, care simbolizează o anumită idee, are un anumit înțeles.

Simbol, figură alegorică reprezentând o *lojă* sau un personaj *masonic*.

Eră masonică

Dacă era noastră debutează la nașterea lui Hristos, *era masonică* adaugă încă 4.000 de ani, anului în curs, luând ca punct de plecare data construirii *Templului lui Solomon*, generic considerată începutul creării lumii; astfel, anul 2003 devine anul 6003 etc.

Simbolic, *numărul 4* reprezintă materia organizată și spiritul încarnat, numărul 40 – timpul pregătirii unei acțiuni sau unei noi nașteri, în timp ce 400 și 4. 000 multiplică aceste funcții.

Est

Vezi *Orient*.

Expert (Mare)

Ofițer al *lojii*, însărcinat să-l recunoască și să-l ajute pe vizitatori în practica *ritualului* respectiv. Împreună cu *Maestrul de Ceremonii*, el participă la toate *inițierile* și creșterile de *salariu*. Lui îi revine, la începutul *ceremoniei*, tot împreună cu *Maestrul de Ceremonii*, să pregătească ritual *templul*, să desfășoare covorul *lojii* la *gradul* anunțat și să aprindă *făcliile* de ceară ale *atelierului*.

Fratele Mare Expert este supranumit „rectorul" *atelierului*. Rolul său solicită o perfectă cunoaștere a *ritului* și a mișcărilor în *lojă*.

Ezoterism

Ansamblu de principii care prescrie transmiterea unei doctrine ezoterice (de la termenul grecesc „esotericos" – „pentru inițiați") sau ceea ce trebuie să rămână necunoscut *profanilor*.

Ceea ce este ezoteric nu se poate vedea fără o învățare sau o viziune spirituală excepțională. Tradiția și transmiterea cunoașterii nu se pot petrece decât de la *adept* la *adept*, de la *inițiat* la *inițiat*.

Ezoterismul nu folosește voința de a ascunde, ci, din contră, pe aceea de a construi comunicarea pentru cei care sunt demni de aceasta, folosind *simbolurile* și *secretele* masonice și inițiatice.

F

Fanion

Steguleț decorativ, care marchează o anumită *lojă,* confecționat dintr-o pânză de o anumită culoare, pe care sunt reprezentate *emblema lojii*, numele, numărul, *orientul* din care face parte, data *aprinderii luminilor* și *deviza atelierului*, precum și câteva cuvinte simbolice referitoare la idealul pe care și l-au fixat *frații.*

Făclie

Nume dat *lumânărilor de ceară* care luminează *loja* pe timpul desfășurării *ținutelor*. Aceste *lumini*, al căror număr variază în funcție de *obedientă* – cel puțin trei – permit desfășurarea *ritualurilor* de *deschidere* sau de *închidere* a *lucrărilor lojii*.

Cele trei *lumini* fundamentale – *Înțelepciunea, Forța, Frumusețea* – sunt dispuse la înălțimea celor trei *coloane* simbolice (în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*) sau pe platoul din fața *Venerabilului Maestru* și a celor doi *Supraveghetori* (în *Ritul Francez*).

Ferestre

Pe *Tabloul Lojii, atelierele* lucrează la *gradul de ucenic*, atunci când pe pereții situați la *Orient*, la *Sud* și *Occident*, ai *lojilor albastre* este reprezentată câte o fereastră prevăzută cu gratii. Fereastra arată cum pătrunde *Lumina* în *atelier*, mai întâi prin locul unde se află *Venerabilul Maestru* – la *Orient*, apoi prin cel în care lucrează *companionii* – la *Sud* și, în sfârșit, prin intrarea *templului* aflată la *Occident*, care este supravegheată de *acoperitor.* Nu există o *fereastră* pe latura *Nord*, unde *Soarele* nu se află situat niciodată.

Ferestrele cu grilaj nu sunt destinate să împiedice *frații* să iasă în lumea profană, nici să protejeze *loja* de intrarea *profanilor* sau a dușmanilor *Masoneriei*, ele amintesc de locurile prin care au fugit *companionii* care l-au ucis pe Meșterul *Hiram* în *Templul lui Solomon.*

Ferestrele simbolizează diferitele aspecte ale *luminii* primite de *franc-masoni.*

Fiii Văduvei

Vezi *Copiii Văduvei.*

Fir cu plumb

Dispozitiv compus dintr-un fir care are la capăt o greutate metalică, folosit pentru verificarea verticalității unor elemente de contrucție. Este totdeauna suspendat în vârful unui *triunghi.*

Supranumit „giuvaerul mobil" sau *„perpendiculara" masonului operativ,* a devenit un *simbol* plin de semnificații pentru *masonul speculativ*: *simbol* al căutării în profunzime a Adevărului, Dreptății, Echilibrului, indicând drumul care duce spre *camera de mijloc.*

Perpendiculara este atribuită celui de Al Doilea *Supraveghetor*, iar *nivela,* Primului *Supraveghetor*. Împreună cu *nivela* și *echerul*, constituie *uneltele* fundamentale ale *masonului operativ,* care îi permit acestuia să traseze elementele de înălțare și arhitectură a *templului,* iar masonului speculativ să prezinte o *lucrare* simbolică în cursul *ținutei* masonice.

Foc

Simbol al Cunoașterii, focul a fost dat oamenilor de către Prometeu. Zeița Hestia (Vesta) a fost prima sa gardiană. După ea, vestalele devin preotesele garante ale perpetuării *focului* din căminul plasat în centrul *templelor* și al caselor.

Reprezintă prima manifestare a energiei dăruită lumii de *Soare*, de razele luminoase și calde ale acestuia sau, uneori, prin intermediul trăsnetului lansat de *Dumnezeu*.

Simbolic, *focul* semnifică puritatea și purificarea, regenerarea sau distrugerea a ceea ce este impur și injust. De aceea, *focul* este asociat *spadei*, mai ales *spadei strălucitoare*, care oferă în același timp, viața și moartea și împarte pedepsele la ordinul divinității.

În lumea creștină, *focul* este atribuit atât îngerilor, cât și demonilor și poate fi simbolizat prin inimă sau căminul în jurul căruia se organizează viața spirituală și familială; de asemenea, mai poate reprezenta credința și dragostea, spiritul sfânt și iluminarea spirituală.

Principiu activ al *Soarelui*, *focul* este complementar principiului pasiv al *Lunii*. Ansamblul acestor două *elemente* reprezintă viața universală. Din acest motiv, se poate vedea un *Soare* și o *Lună* care împodobesc peretele situat la *Orient*, în spatele *Venerabilului Maestru*. Astfel instalat, acesta arată că se află la intersecția celor două astre luminoase din *loja* pe care o prezidează. *Venerabilul Maestru* este prima *Lumină* a *atelierului*; Primul *Supraveghetor* și Al Doilea Supraveghetor sunt celelalte două *Lumini*.

Odinioară, cei care lucrau cu *focul* – fierarii sau topitorii – erau considerați ca posedând calități divine, uneori chiar magice și redutabile. Pentru cei *inițiați*, *focul* simbolizează azi, Cunoașterea și *Lumina*.

Vezi: *elemente*.

Forță

Capacitate umană, în sens general, și masonică, în special, de a depune un efort. Putere fizică, vigoare, tărie, energie morală. Aptitudine, putință de a realiza ceva cu multă energie și îndemânare. Împreună cu *Frumusețea* și *Înțelepciunea* formează cele trei *lumini* ale templului.

Franc-mason

După Pierre Riffard, *franc-masonul* este constructorul care edifică Marea Operă, iar R. Kirk enunța în 1691, faptul că termenul *mason* reprezintă un mister. Cuvântul a apărut în 1376, ca „free-mason" - „constructor liber", iar în 1737 sub forma *franc-mason*.

Franc-masonul a avut inițial sensul de cioplitor al *pietrei brute,* pe baza cunoștințelor de geometrie, făcând uz de *echer*

și *compas*, spre deosebire de „rough mason", care lucra rutinier piatra friabilă, folosind unelte grosolane. Ulterior, o dată cu trecerea de la *Masoneria operativă* la *Masoneria speculativă*, sensul termenului *franc-mason* a devenit simbolic, speculativ. Primul document referitor la lucrările simbolice, legate de meseria lor, efectuate în *lojă* de *franc-masoni* datează din 1283. *Franc-masonii* operativi au fost zidarii, cioplitorii în piatră, ipsosarii, cei care făceau mortarul, în timp ce *franc-masonii* speculativi nu mai practică nici o meserie legată de construcții.

Vezi *mason*.

– Într-adevăr, din secolul al XIII-lea și până în secolul al XV-lea marea majoritate a bărbaților și femeilor își exercitau profesia sub jugul autorităților feudale. Doar câteva *bresle* de meserii, recunoscute pentru eficacitatea și rigoarea organizării lor, erau libere de orice servitute față de puterea dominantă. De exemplu, *franc-arcașii* se înrudeau sub acest aspect cu franc-burghezii, franc-judecătorii etc. muncitorii itineranți din construcții aveau și ei dreptul la acest apelativ. Or, era practic indispensabil să se facă apel la ei pentru realizarea de construcții de mari dimensiuni, căci se putea conta pe calitatea muncii lor.

Nathalie Pacout – *Francmasoneria*, traducere de Liviu Moldovan, București, Editura Teora, 1998, p. 14

Franc-masonerie

Societate discretă cu scopuri etice, morale și filantropice, răspândită pe întreg mapamondul, a cărei învățătură este simbolică și inițiatică. Manole Iosiper o definește ca *o frăție internațională care s-a dedicat toleranței și spiritului umanitar, în pofida tuturor piedicilor puse de diferențele de religie, naționalitate, rasă sau păreri politice*. Membrii săi promovează principii de *fraternitate*, toleranță și încredere, se recunosc între ei prin diferite *semne* și *embleme* și se întâlnesc în „grupuri de lucru" denumite *loji*.

Conform *Dicționarului Enciclopedic*, vol.II (București, Editura Enciclopedică, 1996, p.365), *Franc-masoneria* (*Ordinul* masonic) este o asociație (*fraternitate*) de elite, non-profit, liber consimțită, universală (fără bariere naționale, rasiale sau confesionale), secretă (sau mai degrabă, „discretă"), care aderă la o anumită explicație metafizică a lumii, de obicei cu caracter esoteric, are o orientare filantropică și activează pentru ameliorarea calității vieții atât pe plan material, cât și moral a oamenilor, ca și pentru progresul individual și social.

Conform lucrării *Franc-masoneria: o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate* (București, Europa Unită, 2000, p.158), *Franc-masoneria* este o alianță universală a oamenilor luminați, uniți pentru a munci în comun la perfecționarea intelectuală și morală a Umanității. Ea nu este o religie în sensul îngust al cuvântului. Dar, mai bine decât orice instituție, ea unește oamenii între ei. Din acest punct de vedere este o religie în sensul cel mai larg și mai elevat al cuvântului.

DEFINIȚII ALE FRANC-MASONERIEI

– Geometria este arta de a măsura toate lucrurile din cer și de pe pământ. Ea se mai numește *franc-masonerie*.

din *Străvechile obligații (Old Charges)*

– Sistem moral original, încărcat de alegorii și luminat de simboluri, *Masonul* învață să facă binefaceri și fapte bune, să-și păzească sufletul curat, să aprecieze legăturile de sânge și ale prieteniei, să accepte regulile de bază ale religiei și să respecte rugăciunile acesteia, să ajute pe cei slabi, să îndrume pe orbi, să ocrotească pe orfani, să ridice pe cei căzuți, să sprijine puterea, să răspândească moraliatea, să dezvolte știința, să iubească oamenii și să se teamă de *Dumnezeu*, să îndeplinească poruncile Sale și să spere în fericire.

din *Catehismul Ucenicului*, lucrare editată în Anglia în secolul al XVIII-lea

– *Franc-masoneria* este centrul de adunare și mijlocul de a înnoda o prietenie sinceră între persoane care, altfel, ar fi rămas pentru totdeuna străine. Obligat de doctrină să se supună Legii morale, *masonul* nu va fi nici ateu stupid, nici libertin fără religie. Altădată trebuia să aparțină religiei din țara lui, dar astăzi, masonii trebuie să aparțină singurei religii asupra căreia toți oamenii sunt de acord, adică aceea de a fi oameni de bine și cinstiți, loiali, indiferent care sunt denumirile sau confesiunile prin care se disting.

din *Constituțiile lui Anderson, 1723*

– *Masoneria* este o instituție al cărei unic țel este apropierea spiritelor și a inimilor pentru a le face mai bune, precum și formarea, cu timpul a unei națiuni spirituale unde, fără vreo abatere de la diversele îndatoriri cerute de deosebirile specifice dintre state, se va crea un popor nou care, ținând cont de acestea, le va întări prin legăturile virtuții și ale științei.

Cavalerul de Ramsay

– *Franc-masoneria* este o alianță universală de oameni onești, legați între ei prin amorul fratern. *Franc-masoneria* îi învață pe oameni a se iubi, a se ajuta reciproc, a trăi în perfectă armonie, conform legilor impuse de *Libertate, Egalitate și Fraternitate*.

din *Franc-Masoneria – principiile, situația și progresul ei*, 1906

– *Franc-masoneria* este rezultatul înțelepciunii divine și omenești, adică al tuturor perfecțiunilor care-l pot apropia cât mai mult pe om de Divinitate.

din C. Nicolau – *Franc-masoneria, originea și misterele ei*

– ... singură *masoneria* este aceea care poate aduce îndulcirea patimilor și descătușarea spiritelor frământate de diverse ideologii ce par azi a fi perimate.

Emil I. Papiniu, România

– *Franc-masoneria*, instituție esențialmente filantropică, filosofică și progresistă, are ca obiect căutarea adevărului, studiul moralei și practica solidarității. Ea lucrează pentru ameliorarea materială și morală, pentru perfecționarea intelectuală și socială a Umanității. Are ca principii *toleranța* reciprocă, respectul față de ceilalți și față de sine, libertatea absolută a conștiinței. Considerând concepțiile metafizice ca fiind de domeniul exclusiv al aprecierii individuale a membrilor săi, ea refuză orice afirmare dogmatică. Are ca *deviză*: *Libertate, Egalitate, Fraternitate*. *Franc-masoneria* are ca *datorie* să extindă la toți membrii umanității legăturile fraterne care îi unesc pe *masoni*, pe toată suprafața globului.

din art. 1 al *Constituțiilor Marelui Orient de Franța*

– *Franc-masoneria* este, înainte de toate, o manieră de gândire, de simțire, de a trăi și de a acționa.

Michel Baroin, Franța

– Pentru unii, *Masoneria* este un loc, în sensul geometric al termenului, necesar și suficient în care se exprimă munca colectivă, onestitatea intelectuală, sinceritatea progresistă a aspirațiilor umane... *Masoneria* nu este o structură izolată de lemn... . În mod ideal, ea trebuie să fie inspiratoarea, bastionul spiritual, de neclintit, teoretic și moral, ea dă tonul

tuturor celor care revendică emanciparea ființei umane ca dreptul cel mai esențial al vieții... . *Masonul* intim implantat în societate nu este un spectator pasiv. El trebuie să se muleze permanent la realitate și să o asimileze.

Fred Zeller, Franța

– *Masoneria* a adus din vastul curent al *Luminilor* ceva fundamental nou – refuzul de a se mulțumi cu consolări și de a renunța la satisfacerea unui pesimism esențial. Fericirea pentru toți pe acest pământ a devenit accesibilă prin intermediul Progresului, Rațiunii și al aplicațiilor sale practice: Știința și Solidaritatea organizată.

Raymond Rifflet, Franța, *1992*

– *Franc-masoneria* oferă *toleranță* față de credințele religioase, oportunitate pentru contacte sociale și noi prietenii... . Este singura organizație care nu permite discuții religioase sau politice.

Everett N. Perry, SUA

După Pierre Riffard, *Franc-masoneria* a cunoscut, de-a lungul secolelor următoarele etape: legendară (Solomon și templul său, Numa, și colegiile sale, Pitagora și discipolii săi), operativă (constructorii de catedrale și castele, între 1050 și 1350, aproximativ), de acceptare (după 1600, mai ales în Scoția, unde au fost primiți în *loji* și nemasonii – „gentilomii *masoni*"), speculativă (după 1717, când a fost creată Marea Lojă a Angliei), a gradelor înalte (începând din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, după discursul Cavalerului de Ramsay, rostit în 1737), secularizată (începând din 1865), politică (după 1877, anul când, Marele Orient de Franța a refuzat invocarea *Marelui Arhitect al Universului*).

La origine, *Franc-masoneria speculativă* (ideologică), la începutul secolului al XVIII – lea, a îmbinat tradițiile de solidaritate ale *Franc-masoneriei operative* (corporațiile, *breaslele* de zidari, antice și medievale) cu diverse tradiții ideatice. *Franc--masoneria* își propune să realizeze reconstrucția simbolică a *Templului lui Solomon* sau edificarea unei societăți fundamentate pe principiile raționale ale Republicii universale. *Ordinele* sau *obediențele* care compun *Franc-masoneria* au la bază limba, tradițiile și cultura comună a *fraților* respectivi, cărora le este recomandat spiritul de *toleranță* și de *fraternitate*.

Semisecretă, misterioasă și diabolică pentru neinițiați *Franc-masoneria* este în realitate o societate inițiatică, având caracter filosofic, fraternal, filantropic și progresist. *Franc-masoneria* nu poate fi asimilată nici unei secte, nici unei biserici, nici unui partid politic, pentru că ea nu este doctrinară, nu impune nici o credință și nu caută să cucerească puterea.

Franc-masoneria grupează persoane preocupate de perfecționarea morală a umanității și care aplică idealul de pace, de toleranță și de *fraternitate* interumană. *Fraternitatea* se află la baza *Ordinului masonic* și se exprimă un *simbolism masonic* împărtășit de toți membrii *Ordinului*. Membrii acestei societăți – *inițiații*, învață să se cunoască mai bine pe ei înșiși, să-și ajute și să-și respecte mai mult semenii.

Franc-masoneria este o societate inițiatică autentică pentru că vehiculează prin ritualuri și simboluri, învățămintele antice ale Școlilor Misterelor, cărora le este depozitară și moștenitoare. Actuala *Franc-masonerie* speculativă, ideatică, născută la începutul secolului al XVIII-lea este continuatoarea *Franc-masoneriei operative*, a confreeriilor și *breslelor* constructorilor de catedrale din perioada Evului Mediu.

„*Franc-masoneria*, instituție tradițională, filantropică, filosofică și progresivă, bazată pe recunoașterea principiului că toți oamenii sunt *frați*, are ca scop căutarea Adevărului, studiul și exercitarea Moralei și Solidarității.

Ea lucrează la îmbunătățirea materială și morală, precum și la perfecționarea intelectuală și socială a umanității.

Principiile ei sunt îngăduința reciprocă, respectul față de ceilalți și de sine și libertatea de conștiință.

Datoria ei este să extindă legăturile care-i unesc pe franc-masoni pe toată suprafața globului, asupra tuturor membrilor Umanității.

Franc-masoneria privește munca drept una dintre obligațiile esențiale ale omului și onorează la fel munca manuală și pe cea intelectuală.

Ea formează o asociație de oameni cinstiți, liberi și devotați care, legați prin sentimente de libertate, egalitate și fraternitate, lucrează individual și în comun la progresul social, exercitând astfel binefacerea în înțelesul ei cel mai înalt.

Franc-masoneria recunoaște existența unui principiu superior și ideal, în general cunoscut sub denumirea simbolică de *Marele Arhitect al Universului*. Ea nu combate și nu recomandă nici o convingere religioasă.

Declarația de principii, formulată și adoptată de Congresele Masonice Internaționale de la Geneva (19-21 octombrie 1921) și Paris (27-29 decembrie 1927).

Franc-masoneria este o alianță universală de oameni onești, legați între ei prin dragoste frățească. Ea îi învață pe oameni să se ajute reciproc și să trăiască în armonie, conform principiilor libertății, egalității și fraternității. Prestigiul și puterea de care se bucură *Franc-masoneria,* se datorează faptului că ea se consacră exclusiv formării depline a omului. *Franc-masoneria* este rezultatul înțelepciunii divine și omenești, adică al tuturor perfecțiunilor care îl apropie pe om de înțelegerea lui *Dumnezeu.*

Această instituție nobilă exercită în societate o dublă acțiune – morală și materială. Prima acțiune se exercită asupra adepților săi, având scopul de a-i elibera de prejudicii, superstiții și pasiuni, prin toleranța reciprocă, respectul aproapelui, libertatea absolută a conștiinței. Cea de-a doua se manifestă prin opere de caritate și filantropice, de binefacere și educaționale.

DIN ISTORICUL FRANC-MASONERIEI ROMÂNE

O puternică tradiție ocultă datează încă de la populația daco-getă, cunoscătoare a misterelor antice. La începutul secolului al XVIII-lea, domnitorul și savantul Dimitrie Cantemir era recunoscut pentru afilierea sa la Ordinul Rosicrucian.

Prima *lojă* masonică autohtonă a fost înființată la Galați, în 1734, de italianul Anton Maria del Chiaro, secretarul particular al domnitorului Constantin Mavrocordat.

În primele decenii ale secolului al XIX-lea, intelectuali români aflați la studii la Paris, precum frații Golescu, Vasile Alecsandri, Ion Ghica, Costache Negruzzi, Costache Negri, Alecu Russo, Mihail Kogălniceanu, Ion Eliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Nicolae Bălcescu, C.A. Rosetti, Christian Tell, generalul

Gheorghe Magheru, colonelul Ion Câmpineanu, maiorul Voinescu II şi alţii aveau să fie *iniţiaţi* în *Loja* „Ateneul Străinilor" sau în alte ateliere parisiene.

Toată generaţia paşoptistă de intelectuali români, precum şi cei care au înfăptuit unirea Principatelor Române au fost franc-masoni. Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al Principatelor a fost iniţial venerabilul lojii Steaua Dunării din Galaţi. Principele şi apoi ca regele Carol I de Hohenzolern a fost reprezentantul uneia din dinastiile masonice prestigioase.

Celebra societate culturală Junimea, fondată de Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Vasile Pogor, Theodor Rosetti şi Petre Carp, în 1864 (după alţi autori 1865) a fost o societate masonică.

În 1880 a fost întemeiată Marea *Lojă* Naţională din România. Toate faptele mari ale românilor din a doua jumătate a secolului al XIX-lea s-au produs având ca autori *fraţi masoni* sau ca sursă de acţiune *Franc-masoneria* autohtonă şi străină.

În octombrie 1905, *Masoneria* autohtonă era constituită dintr-un Suprem Consiliu de grad 33 şi Marea *Lojă* Naţională, compusă din 20 ateliliere, din care două în străinătate, în total 618 fraţi. La 1 mai 1923 a intrat în vigoare Constituţia şi Regulamentul general al *lojilor*, aprobate de Marea Lojă Naţională din România. Anul 1934 este cel mai important an al *Masoneriei* româneşti interbelice – la 24 ianuarie se constituie *Franc-masoneria* Română Unită – Federaţia Marii *Loji* Naţionale din România (fracţiunea Mihail Sadoveanu) cu Marele Orient al României (Emil I. Papiniu).

În perioada celui de-al doilea război mondial, după ce fusese interzisă de regele Carol al II-lea încă din 1937, *Franc-masoneria* autohtonă va fi serios periclitată de acţiunile fasciştilor şi legionarilor. În decembrie 1944, sunt *reaprinse luminile* în *loji*, pentru ca în 1948, Masoneria Română să fie din nou trecută în *adormire,* de data aceasta de către comunişti. În exil, *masonii* români au activat însă, constituind un Suprem Consiliu pentru România, condus de *Marele Maestru* Marcel Schapira.

La începutul anului 1990, 19 *masoni* români, supravieţuitori ai *franc-masoneriei* interbelice, se constituie într-un grup de iniţiativă cu scopul de a-şi face cunoscută prezenţa şi disponibilitatea pentru reînfiinţarea *Ordinului masonic* în România. La 5 decembrie 1990 ia fiinţă la Bucureşti, Loja „Concordia" instalată de Marele Orient al Italiei.

La 24 ianuarie 1993, la Casa Vernescu din Bucureşti, în prezenţa Marelui Maestru al Marelui Orient de Italia, Giuliano di Bernardo, însărcinat de *Masoneria* Regulară Universală; a lui Arnold Hermann, reprezentantul personal al Suveranului Mare Comandor Fred Kleinknecht al *Supremului Consiliu de Rit Scoţian Antic* şi *Acceptat* al Jurisdicţiei Sud a SUA – Supremul Consiliu Mamă al Lumii; Douglas Lemons, Mare Maestru de Onoare al Californiei; Alfredo Diomede, Mare Secretar al Marelui Orient al Italiei; Elviu Sciuba, ex-Suveran Mare Comandor al *Supremului Consiliu* al Italiei şi Costel Iancu, reprezentantul pentru România al Marelui Orient al Italiei, într-o ceremonie specială sunt *reaprinse luminile* Marii *Loji Naţionale* din România. *Mare Maestru* este ales veteranul mason Nicu Filip, iar Mare Maestru Adjunct, Costel Iancu.

La 12 martie 1993, Marea Lojă Naţională din România, prin Marele ei Maestru,

acceptă ca pe teritoriul românesc să funcționeze *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*, iar pe 18 decembrie, în același an, la Alba Iulia, este promulgată prima Constituție a Marii Loji Naționale din România, după al Doilea Război Mondial.

La sfârșitul anului 1996 erau înregistrați în România 700 de *frați* grupați în 40 de *ateliere*.

Marile idealuri masonice ale umanității consfințesc dreptul la proprietate, votul universal, garantarea produsului muncii, egalitatea în fața legii, unitatea națională, independența națională, libertatea presei, libertatea cultelor, libertatea individuală sau de conștiință, interzicerea pedepsei cu moartea, dreptul la asistență socială.

Marile realizări istorice, științifice și culturale ale umanității au fost realizate cu aportul membrilor acestei societăți. Tot ceea ce a creat mai valoros omenirea poartă și amprenta *Franc-masoneriei*. Iată de ce această societate a fost, este și va fi nemuritoare!

Franc-masoneria de adopțiune

Este o organizație după model *masonic*, care adoptă și femeile ca membri. Femeile au făcut parte de-a lungul secolelor din *fraternitățile* tăietorilor de piatră și constructorilor de catedrale, din *lojile operative*, premergătoare celor speculative. Numele unor femei a fost descoperit pe rolele de socoteli ale unor șantiere pentru lucrări de construcții, sunt menționate, de asemenea, în statutele *lojilor* respective. Dar nu se cunoaște încă, numele unei femei, care să fi fost inițiată în aceste *loji* ale constructorilor.

La începutul secolului al XVIII-lea, asemenea societăți au fost înființate în Franța și s-au răspândit repede în alte țări. Printre primele *ordine* care au practicat *adopțiunea* enumerăm: Ordinul Mopșilor, Felicitarienii (din 1742), Tăietorii de Lemne. Creat în Austria, Ordinul Mopșilor a cunoscut un cert succes de societate, datorită parodiei inițierii – se lua temperatura unui mops, cu buzele! Odinul Mopșilor avea grade (*Mare Maestru*, Mare Maestră, *Ofițeri*), semne de recunoaștere, *bijuterii*, jurăminte specifice, fiind un tip de *masonerie* feminină fantezistă.

În 1774, Marele Orient de Franța a instituit sistemul celor trei *grade* de adopțiune, denumite și *Ritul* Adopției, alegând-o pe Ducesa de Bourbon ca Mare Maestră a Franței, „titlu" împrumutat din *Franc-masonerie*. Ulterior, au fost adăugate alte 9 *grade*, până s-a ajuns la 12. Cele mai mari doamne ale Franței au fost primite în *loji masonice de adopțiune*. Începând din 1819, Ritul masonic Misraim a creat *loji* pentru ambele sexe, iar din 1839 și Ritul Memphis.

Născută în 1693, englezoaica **Elisabeth Aldworth** a fost, se pare, prima femeie inițiată în *Masoneria speculativă*. Regula masonică este clar prevăzută în *Constituțile lui Anderson*: „Persoanele admise ca membri ai unei *loji* trebuie să fie bărbați de bine și cinstiți, născuți liberi, de vârstă matură și circumspecți, nici servi, nici femei, nici oameni fără moralitate sau de o conduită scandaloasă, ci de bună reputație."

Un document semnat la 23 iunie 1743 de arhiepiscopul din Avignon, Guyon de Crochans, condamna o societate secretă numită Ordinul Fericirii (Ordre de la

Felicite), care era „flancat" de o *lojă* feminină (de adopțiune). Ordinul era format din obișnuiții Operei Franceze și făcea parte din Orientul de Dieppe. *Venerabilul* era numit Șef de escadră. A funcționat până în 1773, apoi și-a reluat activitatea în 1782.

Un alt document care atestă existența surorilor masone este hotărârea unei judecăți desfășurate în cadrul Marii Loji a Maeștrilor din Paris la 11 august 1760, referitoare la excluderea *Venerabilului*, Maestrul Fellon, pentru că a „deschis *loji* de dame masone". Cu toate acestea, în următoarele două decenii se vor înființa *loji de adopțiune* la Hesdin (1774), Nevers, Arras, Besancon etc. La Paris funcționau *lojile de adopțiune* Fidelitatea, Candoarea, Nouă Surori, Sf. Ioan de Scoția, Cavaleri și Nimfe ale Trandafirului, de care în 1780 se interesa Ducele de Chartres.

La 10 iunie 1774, ca urmare a propunerii *fratelui* Bacon de la Chevalerie, Marele Orient al Franței (MOF) decretează „luarea în considerare" a *lojilor de adopțiune* cărora le sunt impuse reguli și un *ritual*. Într-o invitație din 9 martie 1779 la lucrările *Lojii* Nouă Surori, protocolul specificat era următorul: „La ora 3 nu asistă decât *frații în ținută masonică* și la ora 5 și jumătate are loc introducerea doamnelor pentru ședința de *adopțiune* a unei surori, urmată de lectura unor poezii, concert, banchet cu muzică militară, bal". *Ritualul* era (aproape) creat și semăna cu cel din *lojile* masculine: deschidere, preliminarii de recepție, depunerea jurământului, consacrarea etc. O scrisoare către *Loja* Saint Louis des Amis, făcând parte din Orientul de Calais, transmisă în 1787, explicitează atitudinea MOF față de *lojile de adopțiune*, „privite mai puțin ca *ateliere masonice*, dar ca adunări de recreere".

Înainte de Revoluția franceză de la 1789, existau doar 30-40 *loji de adopțiune*, față de circa 700 *loji* care aveau atunci *luminile aprinse*. În epoca Imperiului, sub protecția lui Napoleon Bonaparte, *Masoneria de adopțiune*, renaște vertiginos. *Lojile de adopțiune* constituiau o lume strălucitoare, înzorzonată, unde se aduna protipendada. În 1775, Ducesa de Bourbon fusese numită Mare Maestră, iar în 1780, a urmat-o Prințesa de Lamballe. Însăși împărăteasa Josefina de Beauharnais fusese inițiată în 1808 și participa la lucrările *Lojii de adopțiune* Imperiala Cavalerilor Franci. Se cunoaște, de asemenea, că împărăteasa Ecaterina a II-a a Rusiei a fost inițiată într-o *lojă de adopțiune*. După părerea autorizată a lui H.F. Marcy, *„lojile de adopțiune* din secolul al XVIII-lea nu au fost decât grupări paramasonice constituite de *frați* pentru a satisface curiozitatea femeilor, a face să înceteze calomniile și a da serbărilor masonice un bun tonus, impus de prezența doamnelor, o atracție care nu putea să o aibă o reuniune pur masculină".

Revoluțiile de la 1848 au constituit o nouă posibilitate de manifestare a *Franc-masoneriei* feminine. Chiar dacă nu avem date certe că ar fi fost inițiată în tainele *ordinului*, concepția sa și credința celor din jur în dânsa, au făcut-o pe Ana Ipătescu să aducă o contribuție hotărâtoare la eliberarea Guvernului provizoriu din Țara Românească în acele momente hotărâtoare, în care se scanda în aproape întreaga Europă: *Libertate! Egalitate! Fraternitate!*

În 1860, avocatul francez Riche-Gardon fondează *Templul* Familiilor, o nouă formă de *Masonerie* mixtă, al cărei scop era de a instrui familiile pentru învățarea artei de a trăi, de a munci și de a-i educa pe copii pentru a activa într-un context social dificil.

În 1871, în timpul Comunei din Paris, „surorile" participă alături de „frați" la evenimente, chiar dacă nu toate primiseră lumina. Astfel, militanta pe baricadele Comunei, Luise Michel a fost inițiată

într-o *lojă* a Ordinului Mixt Internațional Dreptul Uman abia în 1903. Sora care a asistat la inițiere își amintea: „Foarte în vârstă, Luise era atunci epuizată de oboselile vieții sale de militantă. Părea nervoasă în timp ce răspundea cu ochii legați numeroaselor întrebări ce i-au fost puse. Ceremonia fiind terminată, cei prezenți i-au cerut să evoce amintirile sale despre întâmplările la care participase în mai 1871."

La noi în țară, prima societate de femei, „Reuniunea Femeilor Române pentru Ajutorarea Fetițelor Orfane" a fost constituită în 1850 la Brașov, la inițiativa doamnei Maria Nicolau și servea, se pare, și drept *lojă de adopțiune*. După 30 de ani își deschidea un nou atelier la Sibiu, iar din 1891, Societatea Doamnelor Române, înființată la Cernăuți își propunea să „lucreze pentru înaintarea culturii și, în special, a învățământului la partea femeiască a populațiilor române din Bucovina și pentru sporirea industriei de casă".

La 4 aprilie 1893, Maria Deraismes, inițiată în 1882 și Georges Martin au constituit la Paris, Marea Lojă Simbolică Scoțiană a Franței Dreptul Uman, devenit din 1899, Ordinul Masonic Mixt Internațional (OMMI) Dreptul Uman. La 12 iunie 1901, OMMI Dreptul Uman se compunea din 17 federații sau jurisdicții. Statutul său a fost votat la 31 august 1921, anul în care îl recunoaște și MOF. Ca și alte obedințe masonice, OMMI plătește și el un tribut greu în anii de ascensiune a fascismului, pentru ca apoi să-și reia activitatea și raporturile fraternale cu MOF. Dreptul Uman este prima obedință masonică mixtă internațională. Actualmente cuprinde 5 jurisdicții (germano-austriacă, costaricană, indoneziană, spaniolă și potugheză), 19 federații naționale și 10 loji „pioniere". Prezent în circa 50 țări de pe mapamond, numără circa 10 000 membri. Marea Lojă Mixtă Universală și Marea Lojă Mixtă a Franței sunt două emanații ale Dreptului Uman, fondate în 1978 și, respectiv, 1982.

Pe parcursul secolului al XX-lea, *lojile de adopțiune* și-au întărit forța și vigoarea. În Franța, Marea Lojă a Franței (MLF), de tradiție scoțiană, le-a acordat o mai mare libertate în desfășurarea lucrărilor lor. Între 1901 și 1935 au fost constituite o duzină de ateliere și ritualul a fost modernizat. În replică, MOF a creat și el *loji de adopțiune* în 1907. În 1935, îngrijorată pentru păstrarea bunelor relații cu obediențe similare din alte țări, care nu admiteau femei în *loji*, MLF se debarasează de *lojile de adopțiune* care sunt silite astfel sa se regrupeze în sânul Uniunii Feminine a Franței, ce însă nu va lua amploare datorită celui de-al doilea război mondial și interdicției *Masoneriei* de orice nuanță, promovată de fascism. În 1945 a fost creată Marea Lojă Feminină a Franței, care, în 10 ani, și-a sporit de 20 de ori numărul surorilor, ajungând azi la circa 7 mii, grupate în 195 ateliere, unele și în afara Franței, pe toate cele 5 continente.

De regulă, surorile masone sunt recrutate din clasele mijlocii și superioare ale societății și *inițierea* lor se produce în loji masculine sau în *loji de adopțiune*. O particularitate o prezintă Masoneria feminină din țările „iberice" (Spania, Portugalia, Brazilia, Mexic, Venezuela), total integrată Masoneriei masculine.

Din 1981, *Masoneria* feminină posedă și o dimensiune internațională, prin organizarea unui Comitet de Legătură și Informații propriu, în care Franța joacă un rol principal.

Frate

Termen utilizat între *masoni*, indiferent de *obediența* din care fac parte. Este un *semn de recunoaștere* verbală pentru a marca apartenența la marea *fraternitate* a *inițiaților*. Afecțiunea pe care și-o poartă între ei *franc-masonii* se concretizează prin *acoladă* și prin ajutoarele pe care aceștia și le acordă în caz de necesitate.

Termenul a fost întrebuinţat înainte de naşterea lui Christos de arvali, preoţi romani, membrii ai unui *colegiu* care practicau cultul lui Ceres, colegiu care, potrivit legendei, a fost fondat de Romulus. Acesta a fost primul grup de preoţi care se numeau între ei cu apelativul *frate* şi a căror îndatorire consta în a participa la ritualuri de sacrificiu pentru a spori rodnicia pământului.

Colegiul arvalilor era organizat după ritualuri precise, fiind condus de un *Maestru*, asistat de un pro-maestru, care vegheau la respectarea regulilor stabilite. După luna plină din mai, arvalii organizau mari sărbători în onoarea lui Ceres. După întemeierea creştinismului, membrii noii religii utilizau termenul de *frate* pentru a desemna pe toţi cei ce practicau această religie.

Conform Constituţiilor lui Anderson, care stau la baza *Masoneriei speculative*, nici un om nu poate fi înregistrat ca *frate* într-o *lojă* particulară sau admis în ea fără consimţământul unanim al tuturor membrilor acestei *loji*, prezenţi atunci când este propus *candidatul*, iar consimţământul lor este cerut formal de *Maestru*; după textul Constituţiilor, *fraţii* prezenţi *trebuie să-şi exprime consimţământul sau dezaprobarea în felul lor propriu de a fi prevăzători, fie virtual sau formal, dar în unanimitate.*

Fraternitate

Franc-masoneria cunoaşte, de puţin timp, şi un alt tip de grupare *masonică*, pentru *fraţii* care au în comun, de exemplu, acelaşi domeniu de activitate (politică, profesională) sau frecventarea unui loc geografic dat etc. Este vorba de *fraternităţi*, care reunesc *masoni* din toate *obedienţele*, în afara *lojilor* respective şi în locuri care nu sunt numai cele obişnuite de lucru sau *ritual*. Aceste *fraternităţi* sunt unite între ele de către un Comitet Coordonator al Fraternităţilor.

Vezi: *Deviză* şi *Libertate, Egalitate, Fraternitate*

DIN CUVINTELE UNOR ILUŞTRI MASONI ROMÂNI

– Ordinul masonic nu poate aparţine unui partid politic, partidul masonilor este România. Fiecare are dreptul să voteze cum vrea, dar nimeni nu are voie să amestece un partid cu Masoneria.

Marcel Schapira, gradul 33

– În România, organizaţiile masonice s-au învăluit până acum, într-un mister excesiv. Masonii de la noi se tem încă, de prejudecăţile opiniei publice, îndoctrinată timp de 45 de ani că *Masoneria* este un fel de reţea criminală, urmărind scopuri malefice. În realitate, principiile *masoneriei* sunt dintre cele mai nobile: Egalitate între oameni, Toleranţă, Solidaritate etc. Este momentul să ieşim la *lumină* şi să ne facem cunoscuţi.

Costel Iancu, gradul 33

– ... Instituţia *masonică* este o podoabă a inteligenţei omeneşti, ea este înţeleasă numai de câteva elite. La unele societăţi, *Masoneria* constituie o pură mentalitate, rezervor de inspiraţii morale ce merg să fecundeze ogorul social prin cultură şi raţiune. La altele, ea se manifestă prin opere concrete, palpabile şi adoptă mai mult partea materială, pragmatică. Dar, în ultimă analiză, *Masoneria* rămâne tot o chestie spirituală. Deci, ea se adresează creierului. Or, acţiunea asupra creierului reprezintă tot ce este mai greu pe lume...

Masoneria este un sistem de perfecţionare intelectuală bazat pe simbolism, (...) o şcoală iniţiatică, un curs seral pentru adulţi...

Masoneria, dacă nu mi-a dezvăluit totdeauna cele mai frumoase părți ale omului, îi sunt, totuși, recunoscător pentru că nu m-a făcut mai rău decât am fost și nici mai ignorant. M-a ajutat să-mi eliberez spiritul și conștiința. M-a ajutat să înțeleg mai bine viața în cele trei mari etape ale ei: punctul de pornire, parcursul și cel de sosire. Aceste câștiguri sunt departe de a fi neglijabile, ele însă trebuie multiplicate și puse în folosul public unde își au adevăratul lor rol și unde pot crea cel mai fecund ogor de bine și frumos.

Scepticul La Rochefoucauld a spus cândva: *Les Vertus se perdent dans l'interet comme les fleuves dans la mere*. Dar, când popoarele vor fi înțeles adevăratele lor interese și când nu se vor mai lăsa conduse de virtutea falselor principii, care nu sunt decât expresia intereselor unui mic număr de opresori, vor putea urma elanul propriilor lor virtuți, care, atunci se vor pierde în interesul tuturor, în interesul omenirii. Este rolul *Masoneriei* Universale, deci și al nostru, de a pune în evidență aceste virtuți: satisfacția legitimă a datoriei împlinite, respectul altuia și iubirea sinceră a aproapelui nostru. Este rolul *Masoneriei* de a face să izvorască din mănunchiul de interese particulare, interesul general – Ordinea și Pacea.

Emil I. Papiniu, Mare Secretar Federal – extrase din *Cuvântul rostit la ședința solemnă a Franc-masoneriei Române Unite*, din 27 ianuarie 1935

Fraternal

După *Dicționarul Ilustrat al Franc-masoneriei* (Paris, 1999, Editions de Lodi, p. 192), semnifică o reuniune a *franc-masonilor* în lumea profană. Cei care frecventează această reuniune aparțin aceleiași meserii sau au interese și scopuri comune.

„Fraternalii" realizează o legătură puternică între *frații* din diferite obediențe.

Cuvântul provine de la franțuzescul „fraternelle" care înseamnă „frățesc".

Frumusețe

Nume care se atribuie uneia dintre cele trei *lumini* sau celei de-a treia *coloane* a *templului masonic*. Celelalte două *lumini* sunt *Înțelepciunea* și *Forța*.

G

A noua literă a alfabetului limbii române, este semnul universal de recunoaştere a *iniţiaţilor*. Iniţiala G poate să provină de la litera grecească „Gamma", dar şi de la prima literă a cuvintelor importante: Geometrie, Gnoză, Glorie etc.

Aşezată în centrul *stelei strălucitoare*, litera G reprezintă în *Franc-masonerie* semnul universal de recunoaştere a constructorilor, a *companionilor*. Utilizarea ei este destul de recentă, nefiind întâlnită în *Masonerie* anterior anului 1737.

Gest

Cuprins în *semne, atingeri* şi *simboluri*, *gestul* masonic este fie de natură rituală, exprimând o stare sau un *grad*, fie de natură simbolică, legat de o ceremonie iniţiatică sau o *lucrare* efectuată în *lojă*.

Oricare ar fi motivul pentru care este efectuat *gestul* orizontal, acesta este întotdeauna efectuat de la stânga la dreapta, subliniind acţiunea hotărâtă şi conştientă, în timp ce gestul vertical este îndreptat totdeauna de sus în jos, arătând că intervenţia spirituală este mai puternică decât cea materială.

Ghildă

Asociaţie de sprijin reciproc a *Masoneriei operative*, cu puternice tradiţii şi rituri iniţiatice, considerată o etapă premergătoare în evoluţia *breslei*. După Nathalie Pacout, *termenul de ghildă se aplica odinioară unor confrerii între muncitorii care aveau aceeaşi meserie. Confreriile erau multiple, adică tot atât de numeroase ca şi meseriile din care se recrutau cei ce doreau să funcţioneze pe principiul ghidelor şi breslelor...* .

Aceste colectivităţi de muncitori se ocupau singure de învăţătura noilor aderenţi. Timpul alocat pentru ucenicie varia între trei şi cinci ani, iar în urma acestei perioade, *ucenicul*, care la început nu ştia nimic despre meserie, devenea muncitor calificat, luând atunci numele de *calfă*.

Grad

Treaptă a perfecţionării proprii, în urma efecturării *lucrărilor* masonice. Perfecţionarea este mai mult sau mai puţin avansată după *vârsta* celui care lucrează. Paul Mann, în *Additional Light* arată că „gradele evidenţiază învăţăturile despre iubirea fraternă, fidelitate, bunătate, dăruire şi comportamentul corect între oameni".

După *gradul* al treilea, cel de *maestru*, urmează așa-numitele *grade* înalte. Horia Nestorescu Bălcești clasifică astfel cele 33 *grade* ale *Ritului Scoțian, Antic și Acceptat*: 1-3: clasa *lojilor* simbolice; 4-14: clasa *lojilor* de perfecționare; 15-16: Consiliul Prinților de Ierusalim; 17-18: Capitolul de *Roza Cruce*; 19-30: Consiliul (Areopagul) Kadoshilor; 31: Tribunalul; 32: Consistoriul; 33: *Supremul Consiliu*.

După o altă clasificare, ce are în vedere predominanța culorii din *șorțul* masonic, *gradele* 1-3 aparțin *Masoneriei* albastre, 4-18 – *Masoneriei* roșii, 19-30 – *Masoneriei* negre, 31-33 – *Masoneriei* albe.

GRADELE ÎN RITUL FRANCEZ

1. *Ucenic*
2. *Companion*
3. *Maestru*
4. Maestru Ales
5. Maestru Scoțian
6. Cavaler al Orientului
7. Prinț de Roza cruce

GRADELE ÎN RITUL SCOȚIAN RECTIFICAT

1. *Ucenic*
2. *Companion*
3. Maestru Scoțian al Sf. Andrei
4. Călăreț Novice
5. Cavaler Binefăcător al Sfintei Cetăți

Ritul York, răspândit mai mult în lumea anglo-saxonă, cuprinde la rândul lui:
– *trei grade* simbolice;
– *gradele* capitulare (4-17), care alcătuiesc Mari Capitole, plasate sub autoritatea unui Mare Capitol al Arcului Regal;
– *gradele* criptice (18-24) acordate de Consilii speciale, aflate sub autoritatea unor Mari Consilieri;
– așa numitele *Ordine* de Cavalerie (25-32).

Prezentăm, în paralel, gradele corespunzătoare **Ritului York** și **Ritului Scoțian Antic și Acceptat:**

RITUL YORK	Gradul	RITUL SCOTIAN
	1	*Ucenic*
	2	*Calfă (Companion)*
	3	*Maestru*
	4	Maestru Secret (de Taină)

Maestru de Marcă	5	Maestru Perfect (Desăvârşit)
	6	Secretar Intim
	7	Judecător (Magistrat)
	8	Intendent al Construcţiilor
Maestru al Trecutului	9	Maestru Ales al Celor 9
	10	Ilustru Ales al Celor 15
	11	Sublim Cavaler Ales
	12	Mare Maestru Arhitect
Maestru Desăvârşit	13	Cavaler al Arcului Regal
	14	Mason Sublim (Mare Ales al Bolţii Sacre)
	15	Cavaler al Orientului (al Spadei)
	16	Prinţ al Ierusalimului
Mason al Arcului Regal	17	Cavaler al Orientului şi al Occidentului
	18	Cavaler Roza Crucian (Prinţ Suveran)
	19	Mare Pontif (Scoţian Sublim al Ierusalimului Celest)
	20	Venerabil Mare Maestru
	21	Patriarh Noahit (Cavaler Prusac)
Maestru Regal	22	Prinţ al Libanului (Cavaler Securii Regale)
Maestru Ales	23	Şef al Tabernacolului
Maestru Superdesăvârşit	24	Prinţ al Tabernacolului
Ordinul Crucii Roşii	25	Cavaler al Şarpelui de Bronz (Neîndurător)
	26	Prinţ al Iertării (Prinţ de Mercy sau Trinitar Scoţian)
	27	Mare Comandor al Templului
	28	Cavaler al Soarelui
Ordinul Cavalerilor de Malta	29	Mare Scoţian al Sf. Andrei
	30	Mare Cavaler Ales Kadosh
	31	Mare Inspector Inchizitor
Ordinul Templierilor	32	Prinţ Sublim al Secretului Regal
	33	Mare Suveran Inspector General

H

Hexagramă

Reprezintă simbolul *inițierii,* unirea *Focului* cu *Apa* (cele două triunghiuri încrucișate). Se mai numește *crucea* evreiască, „pecetea" sau „pavăza" lui Solomon.

O hexagramă foarte cunoscută în *Franc-masonerie* este cea rezultată din suprapunerea *compasului* și *echerului*, în *bijuteria maeștrilor masoni.*

Heykhal

Vezi: Debhir

Hiram

A fost arhitectul care, acum 6 000 de ani, a construit *Templul regelui Solomon.*

Hiram semnifică în ebraică – „viață elevată". Conform tradiției, Hiram era fiul lui Ur din orașul Tyr. Mama sa, Nephtali, a devenit văduvă, iar de aici a provenit denumirea sa de *copil al văduvei*, extinsă apoi la toți *masonii* (*fii ai văduvei*).

I

Iluminare

Aprindere rituală a lumânărilor *lojii*. *Lumina* provine întotdeauna de la *Orient* unde se află aşezat *Venerabilul Maestru*.

A doua semnificaţie a termenului se referă la cel care a primit *lumina*, noul *iniţiat*.

Pierre Riffard numeşte *iluminarea – revelaţie interioară sau exterioară, concepută ca o refacere (retopire) subită, superioară, globală, involuntară, a cunoaşterii sau a fiinţei şi care dă o nouă sinteză, percepută ca o lumină purificatoare şi mântuitoare.*

Ilustru (Prea)

Termen onorific şi de curtoazie, întrebuinţat pentru a desemna un înalt demnitar al *Ordinului* masonic.

ILUŞTRI PARTICIPANŢI LA SESIUNEA BIENALĂ A SUPREMULUI CONSILIU DE GRAD 33 AL LUMII 6-10 OCTOMBRIE 1995

– J. Philip Smith, Mare Maestru, Districtul Columbia;

– Jose E. Pisani Burnay, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Portugaliei;

– Jesus M. Batista, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Republicii Dominicane;

– Julian Gascon Mercado, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Mexicului

– Rudyardo V. Bunda, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Filipinelor;

– Gabriel Jesus Marin, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Argentinei;

– Ramiro Arteta – Guzman, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Columbiei;

– Constantin Iancu, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al României;

– Jean Sicinski, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Poloniei;

– Jiri Sonka, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Republicii Cehe;

– Antonios Loizos, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Greciei;

– Fred Kleinknecht, Suveran Mare Comandor, Jurisdicţia de Sud a SUA

– Robert O. Ralston, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Jurisdicţiei de Nord a SUA;

– Gunter Munsberg, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Germaniei;

– Harold E. Crosby, Suveran Mare Comandor, Supremul Consiliu al Canadei;

– William G. Sizemore II, Marina SUA, gradul 32;

– Sam Nunn, senator de Georgia al SUA, gradul 33;

– Stephen Joel Trachtenberg, președintele Universității George Washington, gradul 33;

– Robert B. Bailey, Potentat Imperial, Ordinul Shrine al Americii de Nord, gradul 33;

– Donald G. Brotzman, Maestru de ceremonii, gradul 33;

– W. Kenneth Lyons jr., Asistent al Marelui Capelan, gradul 33;

– Charles R. Richey, Mare Comandor, Judecător al Districtului Columbia, gradul 33;

– David B. Sentelle, Judecător la Curtea de Apel a Districtului Columbia, gradul 33;

– Marshall B. Coyne, Președinte la Madison Management and Investment, gradul 33;

– Clarence J. Brown, Președintele Societătii Istoricilor, gradul 33;

– George M. White, arhitect, gradul 33.

Inițiat

Cel care a trecut prin mai multe probe, în vederea intrării în *Masonerie*. În sensul profund al termenului, Pierre Riffard îi acordă și înțelesul de renăscut – *cel care, în conformitate cu niște reguli sau spontan, a pătruns misterul, a ridicat vălul lui Isis, a atins nirvana, s-a ridicat de la psihic la spiritual, a realizat unirea cu principiul...*

– *Inițierea* masonică implică astfel *trei* faze distincte, consacrate succesiv descoperirii, asimilării și propagării cunoașterii. Aceste faze sunt reprezentate prin cele *trei grade* de *ucenic,* de *companion* și de *maestru.*

A.Pike – *La Gnose,* 1910, p.3

Inițiere

Operațiune sau șir de operațiuni pentru obținerea unei stări de cunoaștere și de simțire pe care oamenii obișnuiți, neinițiați, nu o cunosc. Este un fenomen care asociază moartea cu renașterea, dispariția, transformarea și reapariția luminoasă.

Inițierea este unică, dar procedeele utilizate pentru a o obține sunt multiple.

După gândirea religioasă greacă, Demeter îi iniția pe oameni după cum procedaseră Isis și Osiris, în antichitatea egipteană; Demeter prezida marile mistere din Eleusis, care ilustrau ciclurile vieții, ale morții și ale regenerării. Misterele grecești, sinonime cu inițierile, se refereau la reînvierea celui mort, renașterea prin ritualuri simbolice. *Profanii* care participau depuneau jurăminte de tăcere asupra secretelor pe care le aflau cu acest prilej.

Inițierea masonică este o transmitere de energie spirituală prin utilizarea unor *ritualuri* specifice cu o simbolistică aparte. Obiectivul inițierii este de a-l conduce pe individ către cunoaștere printr-o *iluminare* interioară proprie. *Inițierea*, prin ea însăși, ajută la deschiderea centrelor de percepție interioară, plasate pe drumul evoluției spirituale, deschide posibilitatea de a accede către cunoaștere, către divin, în sensul metafizic al acestui cuvânt.

Inițierea contribuie la transformarea omului și la înțelegerea de către acesta a stării sale spirituale; *inițierea* nu operează totdeauna în momentul ceremoniei propriu-zise dar își joacă rolul în timp, pe măsura perfecționării persoanei și conștiinței. Este rațiunea pentru care *inițiatul* rămâne un *Ucenic* perpetuu, demonstrând o permanentă deschidere de spirit, o voință continuă de a căuta ceea ce este just și adevărat. Întregul conținut ezoteric al *Franc-masoneriei* este inclus în prima *inițiere*, cea care face din *profan*, un *francmason*. Următoarele inițieri, pe măsura acordării diferitelor *grade simbolice* sunt destinate să finalizeze, să perfecționeze prima ceremonie *a inițierii* la *gradul* de *Ucenic*, al cărui scop reprezintă cunoașterea propriei persoane, „cunoaște-te pe tine însuți" – așa cum era scris pe frontispiciul Templului din Delphi. Un *mason* nu este un ascet separat de lumea profană, dar el trebuie să fie conștient de vanitatea existenței; de accea, *masonul* depune *metalele* la poarta *templului*, căci, singura bogăție este cea care vine din inimă.

– *Inițierea* are, în esență, scopul de a depăși posibilitățile acestei stări (starea umană individuală) și de a face în mod efectiv posibilă trecerea la stări superioare și chiar, în final, de a conduce ființa dincole de orice stare condiționată, oricare ar fi ea.

R. Guenon – *Apercus sur l'initiation,* p. 27

– *Riturile* de intrare într-o societate secretă corespund întru totul *inițierilor* tribale: recluziune, torturi și încercări inițiatice, moarte și înviere, impunere a unui nou nume, revelarea unei doctrine secrete, instruire într-o limbă specială etc.

M. Eliade – *Naissances mystiques,* p.162

Insignă

Ornament masonic desemnând *gradul* pe care îl are un *frate*.

Instalare

Ceremonie în timpul căreia *Venerabilul Maestru*, *Supraveghetorii* și toți *ofițerii lojii* sunt (re)puși în funcție, pentru a-și exercita îndatoririle. Toți aceștia trebuie să presteze *jurământul,* în prezența unui demnitar al *ordinului*, prezent special, cu acest prilej, pentru a conduce *lucrările loji* respective.

În timpul instalării, fiecare *ofițer* se îndreaptă spre *Orient*, depune *jurământul* și apoi primește emblema funcției sale. Doar după această ceremonie, acesta va intra, efectiv, în prerogativele funcției sale.

Vezi *aprinderea luminilor.*

Interogatoriu

Orice *frate* vizitator, care dorește să intre într-un *templu* este supus de *ofițerii Acoperitor* și *(Mare) Expert* unui schimb de *cuvinte sacre* de trecere, *semne* și *atingeri*, corespunzătoare *gradului* respectiv.

Intrare (în templu)

Dacă un *frate* sosește cu întârziere la o *ținută*, atunci când *templul* este deja *acoperit*, trebuie să solicite, în manieră rituală, intrarea sa în *loja* închisă și păzită de *fratele* acoperitor.

Fratele întârziat începe prin a bate de mai multe ori la uşa *templului* (numărul de bătăi este în funcţie de *gradul* la care se desfăşoară *ţinuta).* Acoperitorul întrerupe atunci *lucrările*, pentru a anunţa că un *frate* solicită intrarea în *templu.* Fiind recunoscut de acoperitor, întârziatul este autorizat să intre.

Efectuând paşii rituali, după *gradul* la care se desfăşoară *ţinuta, fratele* întârziat salută pe cei trei *ofiţeri principali* (cei doi *Supraveghetori şi Venerabilul*) ai *lojii* şi, la invitaţia *Venerabilului Maestru* se aşează pe una din cele două *coloane* (*Jakin* sau *Boaz*) corespunzătoare *gradului* său.

Invocare

Cea mai mare parte a *lojilor* îşi încep *lucrările* după ce se rosteşte un apel la un principiu superior sau la un ideal. Această operaţiune desăvârşeşte sacralizarea *atelierului* respectiv, care va putea începe să lucreze astfel, după *riturile* simbolice adoptate.

La sfârşitul *lucrărilor,* o ultimă invocare desacralizează şi închide *templul* pentru *fraţii* care se reîntorc în lumea profană.

În funcţie de *obedienţă,* este invocat *Dumnezeu, Marele Arhitect al Universului*, Umanitatea sau marile principii: Adevărul, progresul sau fericirea oamenilor.

Ionic

Stil de arhitectură antică greacă, cu forme intermediare între coloana *dorică* şi *corintică.*

În *simbolismul* masonic, *coloana* ionică ilustrează stadiul muncii *companionului*, timpul realizărilor şi al experimentărilor cunoaşterii primite până la acest *grad*, pe toate planurile – fizic, intelectual şi spiritual. Ritual, coloana *ionică* semnifică *înţelepciunea.*

Vezi: *corintic* şi *doric.*

Iregularitate

Opusul *regularităţii* masonice.

Î

Închiderea (lucrărilor)

După ce ansamblul *lucrărilor* aflate pe ordinea de zi a unei *ținute* s-a epuizat, *Venerabilul Maestru* închide *loja* într-un mod ritual, asemănător deschiderii acesteia.

Înainte de a da ultima lovitură de *ciocan* într-o ținută la gradul de *ucenic, Venerabilul Maestru* îl întreabă pe *Primul Supraveghetor*:

–„ Frate *Prim Supraveghetor*, la ce oră își încheie lucrările *franc-masonii*?"

Fratele Prim Supraveghetor răspunde:

–„La *miezul nopții Venerabile Maestru*!"

–„Ce oră este acum, *Frate Prim Supraveghetor*?"

– „Este *miezul nopții, Venerabile Maestru*!"

Venerabilul Maestru, procedează atunci la *închiderea lucrărilor atelierului.*

Spațiu sacru, pe toată durata desfășurării *lucrărilor*, *Templul* spiritual dispare după ce ultimul *frate* îl părăsește și se reîntoarce în lumea profană pentru a experimenta învățătura ce a primit-o. Se procedează la desacralizarea *templului*, stingând *lumânările*, strângând *tabloul lojii* și închizând, prin *semne* rituale, porțile simbolice ce fuseseră deschise.

Înfrățire

Două *loji* pot să se înfrățească, să se lege între ele prin *semne* ale recunoașterii și prieteniei lor. În general, înfrățirea se face între *loji* din țări diferite, dar de aceeași afinitate.

Pe de altă parte, dacă o *lojă* are probleme cu efectivele, poate să lucreze și să se lege de o altă *lojă*, gata să o ajute pe prima sau care poate avea aceleași probleme, ținând cont că sunt necesari *șapte maeștri* ca să poată fi deschise *lucrările.*

Însemn

Marca exterioară și distinctivă a unei demnități, a unei funcții, a unui *grad*; indică un rol, este emblema unei funcții.

Orice obiect pe care îl poartă un *frate* pentru a arăta apartenența sa la *Ordin, ritul* căruia îi aparține sau *gradul* pe care îl are.

Însemnul cel mai important pentru un *mason* este *șorțul* de lucru.

Înțelepciune

În sens simbolic, reprezintă prima dintre cele *trei lumini* sau prima dintre cele *trei coloane* ale *templului* masonic. Celelalte două sunt *Forța* și *Frumusețea.*

J

Jakin

Cuvânt ebraic ce semnifică „ferm", „stabil", „drept". Este numele celei de-a doua *coloane* care susținea *Templul lui Solomon,* simbolizând aspectul solar, experimentarea și lucrul. Cealaltă *coloană* se numea *Boaz.* Semnificația, preluată din ebraică, a celor două *coloane* de la intrarea în *templu* este „Stabilirea (*templului*) în forță".

În apropierea ei, *ucenicii* (în *Ritul Francez*) și *calfele* (în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*) își primesc *salariul.*

Jurământ

Angajament sau afirmație care conține o invocare – a unei ființe (supranaturale), a unui obiect sacru, a unei valori, precum și o imprecație – asupra celui care jură, în caz de minciună sau de încălcare a *jurământului.*

În *Franc-masonerie* este obligatoriu, pentru a permite noului *inițiat* să devină membru de drept al unei *loji* masonice. De regulă, *jurământul* masonic se întemeiază pe tradiție, principiile masonice și Constituția *ordinului* respectiv.

După pronunțarea *jurământului*, noul *inițiat* este legat de *ordinul* respectiv, față de care trebuie să manifeste o discreție totală. La fiecare *spor de salariu* (ridicare în *grad*) se rostește un nou *jurământ.*

JURĂMÂNTUL UCENICULUI DIN MARELE ORIENT DE FRANȚA

„Pe acest *echer* – emblemă a Corectitudinii și a Adevărului, pe această Constituție care va fi totdeauna legea mea, mă angajez să păstrez inviolabil, secretul masonic, să nu spun niciodată nimic, nici să scriu despre ceea ce aș putea să văd sau să aud în *Ordin,* cu excepția situației în care primesc autorizație pentru aceasta și numai în maniera în care îmi este indicat.

Promit să lucrez cu zel, constant și permanent la opera *Franc-masoneriei*, promit să-mi iubesc *frații* și să pun în practică, în orice împrejurare, marea lege a solidarității umane, care este doctrina morală a *Franc-masoneriei.*

Voi practica Ajutorarea celorlalți, Dreptatea față de toți, Devotamentul față de familie, patrie și umanitate, Demnitatea față de mine însumi.

Promit să apăr idealul instituțiilor laice, expresie a principiilor de Rațiune, *Toleranță* și *Fraternitate.*

Promit să mă conformez Constituției și Regulamentului General al Marelui Orient de Franța, cu dispozițiile lor actuale și cele care vor putea fi adoptate mai târziu.

Consimt că, dacă vreodată mă voi abate de la aceste angajamente, să mi se aplice sancțiunile prevăzute de Constituția și Regulamentul General al Marelui Orient de Franța." *după Humanisme – Revue de Franc-Macons du Grand Orient de France,* avril *1990,* nr.190, p. 64

K

Kadosh

Cuvânt care în limba ebraică înseamnă „sfânt" sau „înger". *Gradul* 30 al *Ritului Scoțian Antic și Acceptat* se numește *Cavaler Kadosh*.

L

Labirint

Cunoscut încă din antichitate prin legenda Minotaurului, ținut prizonier în palatul minoic din Cnossos, construit de Dedal după indicațiile lui Minos; Theseu reușește să omoare Minotaurul, după care iese din *labirint* cu ajutorul firului Ariadnei.

Descriind *labirintul* egiptenilor, Herodot arăta că „*este compus din douăsprezece curți acoperite cu pânză, curți ale căror porți sunt vizavi una de cealaltă, șase la nord și șase la sud, toate în contiguitate*". Pierre Riffard subliniază că *labirintul* este „*edificiu sau grădină compusă din atât de numeroase compartimente și într-un asemenea fel ordonate, încât este greu să i se afle nu numai ieșirea, dar și vreun alt drum convenabil sau sistemul de construcție. Unele din aceste labirinturi nu au decât scop ludic, altele se supun unui scop inițiatic și se conformează unei scheme ezoterice*".

Labirintul se află la originea *pavajului mozaicat* reprezentând diversele obstacole pe care le întâlnește orice om în viața sa fizică, socială și spirituală atunci când pășește pe calea inițiatică.

Înscris pe dalele unor biserici, *labirintul* reproduce în manieră vizibilă un pelerinaj spiritual pe care creștinul îl urmează pe drumul către o profundă cunoaștere de sine.

Lacrimi de argint

Ornează mantia *Maestrului* după obținerea celui de al *treilea grad* și simbolizează razele lunare.

Landmarks

Textual, înseamnă „borne" și cuprind reguli stabilite de fondatorii *Franc-masoneriei* engleze, inspirați de vechiul *Companionaj*. Unele dintre aceste *landmarks* sunt cu prioritate respectate, mai ales a 9-a și a 22-a. Cu timpul, datorită schimbărilor sociale și de gândire, respectarea landmarks-urilor, care la origine diferă în funcție de *obedientă*, nu mai constituie un tabu, mai ales la noile *ordine* și *rituri masonice*.

După reguli decretate de Marea Lojă Unită a Angliei în 1929, dacă un singur

landmark este neglijat sau nerespectat, *obedienta* respectivă este declarată *neregulată.*

În timp ce Marea Lojă Unită a Angliei și obediențele de *Rit Scoțian Antic și Acceptat* respectă cu strictețe principalele 8 din *landmarks*-urile de mai jos, pentru *obediențele* de *Rit Francez,* singurul *landmark* total admis este libertatea de conștiință.

CELE 25 LANDMARKS (REGULI CONSTITUȚIONALE)

1. Existența modalităților secrete de recunoaștere;

2. Divizarea *Franc-masoneriei* Simbolice în *trei grade*;

3. Legenda celui de al treilea *grad;*

4. Conducerea de către Marele *Maestru* ales;

5-8. Prerogativele Marelui *Maestru* sunt:

– prezidarea ședințelor;

– acordarea dispenselor;

– deschiderea ședințelor *lojii;*

– consacrarea noilor *inițiați;*

9. Obligația *masonilor* de a se reuni în *lojă;*

10. Conducerea *lojii* de către *Venerabil* și cei *doi Supraveghetori;*

11. Obligația pentru *lojă* de a lucra „acoperit";

12-14. Drepturile *masonilor* sunt:

– să fie reprezentați în toate adunările generale;

– să facă apel la Marea Lojă împotriva unei decizii a propriei sale *loji;*

– „dreptul de vizită";

15. Obligația *masonilor* de a se ajuta reciproc;

16. Autonomia fiecărei *loji:* ea nu poate interveni în afacerile unei alte *loji,* nici să acorde *grade fraților* care sunt membri ai altor *loji;*

17. *Masonul* trebuie să se supună jurisdicției masonice a *lojii* din care face parte;

18. Obligația pentru fiecare *candidat* de a fi un om integru, născut liber, matur;

19. Credința în *Dumnezeu, Marele Arhitect al Universului;*

20. Credința într-o viață viitoare;

21. Prezența Volumului Legii Sacre (*Biblia* -n.n.) în fiecare *lojă;*

22. Egalitatea între toți *masonii;*

23. Păstrarea *secretului* masonic;

24. Existența *simbolismului* masonic, pornind de la *Templul lui* Solomon;

25. „Suprema *landmark* este că aceste *landmarks* nu pot fi modificate"[1].

Lanțul uniunii

Este format de toți participanții la o ceremonie *masonică*, punând în evidență *fraternitatea* oamenilor aflați într-o comunitate: fiecare *frate* își încrucișează brațul drept peste brațul stâng și își unește mâinile cu cele ale vecinilor din dreapta și stânga sa care procedează similar. Reprezintă un gest simbolic de reculegere în tăcere, fiind însoțit, uneori, de o muzică ce simbolizează calmul și gravitatea momentului.

Orice nou *inițiat* este invitat, încă de la primirea sa, să participe la un astfel de lanț cu scopul de a se integra în noua comunitate din care face parte. *Lanțul uniunii* este manifestarea vizibilă a unei entități energetice și spirituale specifică *Franc-masoneriei* simbolizată, de asemenea, și prin *coarda cu noduri.* După simbolistica tradițională, prin *lanțul uniunii* se acumulează o energie capabilă să învingă teama.

---

[1] aparțin lui ALBERT G. MACKEY (1807– 1881), inițiat în Loja St. Andrew's nr.10 din Orientul de Charleston, ofițer în 5 rituri masonice diferite, supranumit „cel mai bine informat mason din SUA"; a scris o istorie a *Franc-masoneriei* în 7 volume.

CENTRUL DE LEGĂTURĂ ȘI INFORMAȚII AL PUTERILOR MASONICE SEMNATARE A APELULUI DE LA STRASBOURG (CLIPSAS)

Este un organism creat la 22 ianuarie 1961 ca urmare a apelului lansat de Marile Oriente ale Franței și Belgiei, care, determinate de intransigența crescândă și explozivă, din ce în ce mai autoritară a unor obediențe, în special cele engleze, au stabilit să lanseze un apel tuturor Masoneriilor din lume, cu scopul de a le reuni în respectul suveranității lor, al riturilor și al simbolurilor lor, într-o vastă și veritabilă Uniune Universală.

Unsprezece puteri masonice, exersându-și suveranitatea în zece țări diferite au elaborat la Strasbourg o Cartă fondată pe respectul absolut al libertății de conștiință și pe perfecta toleranță mutuală, condiții fundamentale ale muncii masonice. Aceste puteri masonice sunt:

1. Marele Orient al Austriei (azi Loja Independentă din Viena);
2. Marea Lojă a Germaniei;
3. Marele Orient Federal al Spaniei;
4. Marea Lojă Națională Franceză „Opera";
5. Marea Lojă Națională Italiană;
6. Marele Orient al Libanului;
7. Marele Orient al Luxemburgului;
8. Marea Lojă a Olandei;
9. Marele Orient al Elveției(azi Marea Lojă a Elveției);
10. Marele Orient de Franța;
11. Marele Orient al Belgiei.

Puterile semnatare ale Apelului de la Strasbourg estimează că principiul universalismului în Masonerie este contradictoriu cu impunerea într-o manieră autoritară a unei dogme sau a unui adevăr,

CLIPSAS nu este o instituție masonică structurată sau o superobedientă care să emită decrete și directive. După legământul fondatorilor săi este piatra unghiulară a Uniunii Fraternale a Franc-masonilor, care consideră că libertatea de conștiință este cea mai mare victorie a umanității. CLIPSAS permite libera confruntare a opiniilor și suprimarea tuturor barierelor, depășind stadiul relațiilor oficiale, pentru a întreprinde în comun studiul problemelor care determină viitorul omului.

CLIPSAS își propune să se reunească de două ori pe an în adunare generală, înscriind pe ordinea de zi nu numai problemele masonice care interesează țările membre, ci și subiecte care preocupă lumea modernă și conduc la sinteze constructive.

Inițial, dintre obediențele fondatoare, Marele Orient al Libanului și Marele Orient Federal al Spaniei au fost considerate în adormire. Ulterior, la CLIPSAS au mai aderat:

12. Marea Lojă a Țărilor Arabe;
13. Marea Lojă de Limbă Spaniolă;
14. Marele Orient al Germaniei;
15. Marea Lojă din Danemarca.

La Adunarea generală desfășurată în Spania în 1985, CLIPSAS avea în componență 31 de puteri masonice: 19 în Europa, una în Orientul Mijlociu, 8 din Statele Unite și America Latină; în afara celor citate, din CLIPSAS mai fac parte:

16. Marea Lojă din Italia;
17. Marea Lojă din Viena;
18. Marele Orient al Danemarcei;
19. Marea Lojă a Greciei;
20. Marea Lojă din Puerto Rico;
21. Loja George Washington;
22. Marea Lojă a Venezuelei;
23. Marele Rit Malgaș;
24. Marea Lojă Omega;
25. Marele Orient și Marea Lojă Unită din Camerun;
26. Marea Lojă Simbolică Spaniolă;
27. Federația Belgiană a Dreptului Uman;
28. Federația Franceză a Dreptului Uman;
29. Marele Orient al Zairului;
30. Marea Lojă Mixtă din Franța;
31. Marea Lojă Feminină din Belgia.

La întâlnirea de la Madrid (1985) au mai fost primite în CLIPSAS:

32. Marele Orient din Antile;
33. Marea Lojă Feminină a Franței;
34. Marea Lojă Mixtă Universală;
35. Marele Orient Lusitan;
36. Marea Lojă Feminină a Elveției;
37. Marea Lojă Haitiană din Sf. Jean.

În prezent, CLIPSAS grupează circa 40 obediențe masonice din întreaga lume și lojile sale studiază în comun, anual, una sau două probleme de interes universal.

Latura dreaptă

În timpul *ținutelor*, circulația în *templu* se face totdeauna de la stânga la dreapta reproducând, precum în biserica tradițională, modul de avansare a luminii solare pe pământ.

Latura dreaptă reprezintă *Sudul* și semnifică locul muncii, al experimentării pentru *gradul* de *companion*.

Într-un edificiu religios tradițional, *latura dreaptă* este totdeauna cea a activității, cea în care se manifestă energia principiului solar. Piciorul drept înainte semnifică faptul că acea persoană începe o acțiune, în timp ce obiectul pe care îl ține în mâna dreaptă anunță că ea începe să acționeze asupra lucrurilor.

Vezi: *circulație*, *latura stângă*.

Latura stângă

Latura stângă a lojii reprezintă *Nordul*, noaptea iluminată de *Lună*, locul învățământului inițiatic și spiritual, umbra propice meditației, acea parte a *templului* unde *Ucenicii* acumulează, în tăcere, cunoașterea.

Sudul sau *latura dreaptă* a *lojii*, reprezintă locul muncii și al experimentării realizate de *Companioni*. *Venerabilul Maestru* este plasat la *Orient (Est)*, iar în vechile *ritualuri* ale *Companionajului*, responsabilul *Companionilor* era așezat la *Occident (Vest)*. Astfel, el dirija cu Soarele în fața lui *lucrările lojii*, astrul zilei fiind ca o oglindă pentru ansamblul *Companionilor*. Această poziție este, simbolic, cea mai naturală, căci totdeauna la *Vest* se găsește cunoașterea, după cum arată călătoriile, tuturor eroilor mitologici (Ulysse, Arthur, Jason, Hercule), care merg către apus pentru a primi merele de aur ale cunoașterii.

Legea tăcerii

Reprezintă echivalentul secretului masonic. Se recomandă *fraților* să nu dezvăluie în afara *lojii* ceea ce s-a făcut și s-a spus în timpul *ținutei*.

O altă fațetă a acestei legi este aceea de a nu dezvălui *profanilor*, numele *fraților*.

Legenda Meșterului Hiram

După *Biblie* (Cartea I, Cap.5, versetele 19-20), Solomon vrea să ridice o casă a Domnului, fiindcă Domnul îi spusese regelui David, tatăl său: „Fiul tău, pe care îl voi pune pe tron în locul tău, va construi această Casă pentru numele meu."

Solomon I-a chemat pe cei mai buni arhitecți și cei mai abili lucrători, precum și pe turnătorul în bronz *Hiram*, care era din Tyr. *Hiram* a lucrat cele două colo ane, *Jakin* și *Boaz*, care marcau intrarea în *Templu*. Conform legendei, meșterul (*Maestrul*) *Hiram* și-a împărțit lucrătorii pe categorii – *ucenici* și *calfe* – cărora le-a dat câte un *semn*, un cuvânt ca și o *atingere*, diferite, pentru a putea să-i recunoască și să le acorde *salariul* corect, la care aveau dreptul.

Cu toate că lucrătorii îşi desfăşurau bine activitatea, distincţiile stabilite de *Hiram* au produs numeroase invidii. Astfel, trei *companioni* voiau să devină *maeştri*, fără a avea calităţile necesare şi fără a aştepta să fie numiţi de *Hiram*. I-au cerut acestuia *cuvintele, semnele* şi *atingerile* pentru *gradul* de *Maestru*. Într-o seară, s-au ascuns în *Templul,* care nu era încă terminat, aşezându-se unul la *Sud*, altul la *Nord* şi al treilea la *Orient*. Ca în fiecare seară, *Hiram* efectua turul şantierului şi inspecta singur avansarea lucrărilor. După obiceiul său, a intrat pe uşa vestică a *templului* şi, după ce a parcurs imensa sală liberă a acestuia, se pregătea să iasă pe poarta sudică; atunci s-a întâlnit cu unul dintre cei trei *Companioni* care I-a solicitat, ameninţându-l, cuvintele, semnele şi atingerile pentru *gradul* de *Maestru*.

Hiram i-a răspuns calm că nu îi poate spune cuvintele şi ca trebuia să aştepte cu înţelepciune timpul necesar pentru aceasta. Supărat de acest răspuns, *Companionul* a vrut să îl lovească cu *rigla* peste cap, dar rigla a deviat şi a atins gâtul *Maestrului*; lovitura nu a fost atât de puternică, încât să-l omoare, Maestrul a avut putere să se ridice şi să se îndrepte spre poarta nordică a *templului*. În drumul său, l-a întâlnit pe cel de al doilea *Companion* care i-a cerut şi el cuvintele, dar *Hiram* i-a răspuns în aceeaşi manieră; mâniat ca şi precedentul, cel de-al doilea *Companion* i-a tras *Maestrului* o lovitură puternică cu *echerul*, rănindu-l în dreptul inimii. *Maestrul* reuşeşte să se ridice din nou şi să se îndrepte spre *Orient*. Al treilea şi ultimul *Companion* era în apropiere şi i-a aplicat o lovitură cu *ciocanul*, omorându-l. Cei trei *Companioni* ascund corpul lui *Hiram* sub pietre şi aşteaptă noaptea pentru a-l înmormânta lângă un copac. Pe mormânt au plantat o ramură de *acacia* (salcâm).

Regele Solomon s-a neliniştit din cauza absenţei lui *Hiram* şi a cerut celor *nouă Maeştri* să-l găsească. Ei s-au reunit mai întâi în *camera de mijloc* drapată în negru; apoi, au plecat *trei* câte *trei* şi timp de *nouă* zile au continuat să-l caute pe *Hiram*. Într-o după amiază, *trei* dintre ei, copleşiţi de oboseală datorită căutărilor, se opresc aproape de locul în care era înmormântat *Hiram* şi descoperă ramura de *acacia*. Ei observă că pământul era răvăşit, sapă puţin în adâncime şi descoperă corpul lui *Hiram*. Unul din ei a prins un deget al *Maestrului*, dar acesta s-a rupt. Al doilea şi al treilea au păţit la fel. Au rostit atunci cuvântul „Macbenah", ceea ce înseamnă „carnea cade de pe oase".

Regelui Solomon i se aduce la cunoştinţă rezultatul căutărilor. Întristat de vestea primită, căci îl iubea şi stima pe *Hiram*, acesta decide ca înmormântarea *Maestrului* să aibă loc în mijlocul *templului* pe care îl construise. A ordonat *Maeştrilor* să preia cadavrul lui *Hiram* şi să-l înmormânteze cu mare fast. Pentru a arăta că în sufletul lor *Hiram* nu era mort, toţi *Maeştrii* prezenţi au purtat mănuşi albe în timpul ceremoniei.

Legenda lui Hiram stă la baza doctrinei *Franc-masoneriei*. Moartea *Maestrului* sacralizează *templul* masonic şi singura manieră de a-l răzbuna pe martir este de a i se continua opera. Astfel, spiritul lui *Hiram* renaşte la fiecare *iniţiere*, în fiecare din cei ce vor să atingă perfecţiunea *Maestrului*.

Libertate, Egalitate, Fraternitate
Vezi *deviză*.

Lojă

Etimologic, denumirea provine de la sfârșitul secolului al XIII-lea, din germana veche, unde „laubja" însemna „colibă de lemn". Termen sinonim cu *templu* masonic, locul unde se adună *frații* pentru a-și desfășura *lucrările* lor. *Loja* sau *atelierul* este celula de bază a *Franc-masoneriei*.

Are formă dreptunghiulară, de „pătrat dublu"(lungimea de la *Orient* la apus fiind de două ori mai mare decât lățimea de la nord la sud. Intrarea este situată la vest, iar tronul *Venerabilului Maestru* se află la *Orient*. Tavanul reprezintă bolta cerească, iar *templul,* în întregul său, simbolizează Cosmosul. În timpul desfășurării *lucrărilor, loja* este închisă (acoperită). Cuprinde anumite obiecte simbolice, specifice (*bijuterii,* mozaicuri, *coloane* etc). La *Orient* se află plasate *delta* luminoasă, precum și *steaua strălucitoare*, iar la vest se ridică *Boaz* și *Jakin,* cele două *coloane* ale *templului* masonic.

Pentru *franc-masonii* operativi, *loja* era înțeleasă ca o *casă de lemn sau de piatră unde lucrătorii muncesc la adăpost de intemperii.* După cum este precizat în Constituțiile lui Anderson, care stau la baza *Franc-masoneriei speculative*:

– *această adunare sau societate a masonilor, organizată după cum se cuvine, este numită lojă, și fiecare frate trebuie să aparțină unei loji și să se supună regulamentului ei și reglementărilor generale;*

– *nici un amestec sau ceartă privată nu trebuie să treacă pragul lojii, cu atât mai puțin certuri cu privire la Religie, națiuni sau politica statului, noi în calitate de masoni fiind numai ai Religiei universale; noi suntem, de asemenea, ai tuturor națiunilor, idiomurilor, înrudirilor, limbilor și suntem hotărât împotriva tuturor sistemelor politice, întrucât n-au contribuit niciodată și pentru că nu pot niciodată contribui la bunăstarea lojii...*

Primele *loji* engleze își țineau reuniunile în taverne, al căror nume l-au preluat. De exemplu, cele 4 loji care s-au unit pentru a crea Marea Lojă a Angliei, purtau numele: „Gâsca și Grătarul", „Coroana", „Taverna Mărului" și „Taverna cupei" și „Ciorchinele de struguri".

În accepțiunea lui J. Boucher, *pentru unii, loja este templul însuși; pentru alții, ea este numai un grup de masoni; pentru alții, încă, loja nu există decît atunci când masonii se reunesc și dispare apoi.* Nathalie Pacout îl completează: *Fiecare lojă este un organism viu. Este un laborator de idei unde se schimbă păreri, se elaborează concepte, se construiesc strategii. Acolo se abordează toate subiectele de actualitate la nivel mondial: munca, șomajul, inegalitățile, sexualitatea, foamea etc. Dar munca în lojă nu este un scop în sine. Ea este doar începutul, fiindcă nu este suficient să se vorbească despre ameliorarea materială și morală a umanității, trebuie în principal să se acționeze.* Conform lucrării *Franc-Masoneria: o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate*, București, Editura Europa Unită, 2002, p.159, *loja* este locul secret ce servește drept adăpost *masonilor* pentru a-și apăra *lucrările* lor. *Loja* se bazează pe trei mari piloni: *Înțelepciune, Forță și Frumusețe.*

Lojile simbolice care lucrează la gradul *unu, doi* sau *trei* sunt numite și *loji* albastre. *Lojile* care lucrează de la gradul

patru la paisprezece sunt numite *loji* de perfecțiune. Un *franc-mason* aparține, în primul rând *lojii* în care a fost inițiat, care este pentru el – *loja*-mamă. Fiecare lojă posedă un nume, un număr și un Orient al orașului din care face parte. De exemplu, Loja „Europa Unită", nr. 26, din Orientul București. Atunci când ne adresăm unei loji, începem cu cuvintele „Respectabilei Loji", care poate fi scris și R ... L ...; la originile *Franc-masoneriei*, în loc de „Respectabilei Loji" se spunea „Regalei Loji", pentru că *franc-masonii*, atât cei operativi, cât și cei speculativi, practicau *Arta regală*. *Loja* care refuză să se atașeze unei obediențe este numită lojă sălbatică

Există o regulă care trebuie totdeauna respectată: o *lojă* nu poate să-și desfășoare *lucrările* dacă nu numără cel puțin *șapte maeștri*, pentru că *trei o conduc, cinci o compun, iar șapte o fac justă și perfectă,* după formula simbolică deja consacrată.

TEME PENTRU DISCUȚII ÎN LOJI

În 1976, Marele Orient de Franța grupa 140 loji în regiunea parisiană, circa 500 loji în provincie și în teritoriile de peste mări, care constituiau tot atâtea cercuri și cluburi private. Iată o selecție, extrasă din lucrarea *Trei puncte, asta-i tot* („Trois points, c'est tout") a ex-Marelui Maestru al Marelui Orient de Franța, Fred Zeller, în care sunt prezentate preocupările lojilor din zona parisiană în ceea ce privește dezbaterea unor teme de interes masonic în discuțiile obișnuite purtate între membrii lor:

LOJA	TEMA
– Binefacere și Progres	– criza europeană
– Lumina (din Neuilly)	– problemele Europei
– Paris	– o morală în libertate
– Anatole France	– filosofia marxistă și filosofia masonică
– Claritate	– delincvența juvenilă
– Federația Universală	– alimentația în lume
– Muncă, Adevăr, Justiție	– agricultura franceză în Uniunea uropeană
– Shakespeare	– unde este Germania de Est
– Dreptatea	– necesitatea unui planning familial
– Artă și Știință	– raporturi între trusturi și tehnocrație
– Prietenii lui Alain	– nu trebuie să uităm Auschwitz-ul
– Aurora Socială (Argenteuil)	– reflecții asupra Algeriei
– Echitatea	– radioactivitatea și pericolele sale
– Muncitorii(Clichy)	– caracterul monarhic al Constituției din 1958
– J. J. Rousseau (Montmorency)	– omul modern în fața creștinismului
– Avantgarda Masonică	– Masoneria trebuie să îmbrățișeze timpul său
– Libera Gândire	– lecții din tradiția și istoria noastră
– Libera Conștiință	– rolul *Franc-masoneriei* în zorii secolului al XXI-lea

- Viitorul
- Platon
- Marseilleza
- Uniunea Filantropică (Saint-Denis)
- istoria lui 1 Mai
- vigilența și libertatea
- „exteriorizarea" Masoneriei
- trebuie să condamnăm ONU ?

COLOCVII PE TEME PROFANE ORGANIZATE DE MARELE ORIENT DE FRANȚA ÎN PERIOADA 1960-1984

Dacă discreția constituie adesea o salvare, o fericită precauție contra interpretărilor, ea oferă, de asemenea, inconveniente: are, de altfel, defectul de a permite acreditarea unor ipoteze eronate. Mai mult, discreția voluntară împiedică să se știe suficient despre toate momentele istoriei țării noastre.

Marcel Ravel, industriaș, ex-Mare Maestru al Marelui Orient de Franța

1962 – Educația națională de mâine
1963 – Problemele țărănimii franceze
1964 – Problemele informației
1967 – Masoneria în secolul luminilor
1973 – Bicentenarul Obedienței Marelui Orient de Franța
1984 – Pregătirea Bicentenarului Revoluției Franceze

LOJILE AFLATE SUB OBEDIENȚA MARII LOJI NAȚIONALE DIN ROMÂNIA ÎN ANUL 2000

NR. 1 – OR .·. București –	CONCORDIA
NR. 2 – OR .·. București –	DELTA DUNĂRII
NR. 3 – OR .·. București –	STEAUA DUNĂRII
NR. 4 – OR .·.București –	NICOLAE BĂLCESCU
NR. 5 – OR .·. București –	SIMION BĂRNUȚIU
NR. 6 – OR .·. Cluj –	HORIA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN
NR. 9 – OR .·. Alba-Iulia –	JUNIMEA
NR. 10 – OR .·. Iași –	FRATERNITATEA
NR. 11 – OR .·. Ploiești –	NICOLAE TITULESCU
NR. 12 – OR .·. Brașov –	NOMINE MIRCEA SION
NR. 17 – OR .·. București –	IEROBOAM
NR. 18 – OR .·. București –	BUCUREȘTI
NR. 19 – OR .·. București –	AL. I. CUZA
NR. 20 – OR .·. Iași –	PAX
NR. 21 – OR .·. Timișoara –	TIBISCUM
NR. 22 – OR .·. Timișoara –	PITAGORA
NR. 23 – OR .·. Galați –	MEȘTERUL MANOLE
NR. 24 – OR .·. București –	ROMÂNIA UNITĂ
NR. 25 – OR .·. București –	I. C. BRĂTIANU
NR. 26 – OR .·. București –	EUROPA UNITĂ
NR. 27 – OR .·. București –	CAROL DAVILA
NR. 28 – OR .·. București –	PRAHOVA
NR. 29 – OR .·. Ploiești –	LUMINA
NR. 30 – OR .·. Buzău–	PHOENIX

NR. 32 – OR .·. București –	CARPATIA
NR. 33 – OR .·. Timișoara –	PARADOX
NR. 34 – OR .·. D.T.Severin–	LUMINĂ ȘI ADEVĂR
NR. 35 – OR .·. Reșița –	STEAUA LUI SEVER
NR. 36 – OR .·. D.T.Severin –	FRATERNITATEA
NR. 37 – OR .·. Arad –	OCTAVIAN GOGA
NR. 38 – OR .·. Sibiu –	APOLODOR
NR. 39 – OR .·. D.T.Severin –	SF. ANDREI
NR. 40 – OR .·. Constanța –	CAVALERII DANUBIENI
NR. 41 – OR .·. Orșova –	HIRAM
NR. 42 – OR .·. București –	CONSTANTIN BRÂNCUȘI
NR. 43 – OR .·. București –	STEAUA MOLDOVEI
NR. 44 – OR .·. Roman –	EFTIMIE MURGU
NR. 45 – OR .·. Timișoara –	COROANA LUI ȘTEFAN CEL MARE
NR. 46 – OR .·. Botoșani –	ANDREI MUREȘAN
NR. 47 – OR .·. Bistrița –	VRANCEA
NR. 48 – OR .·. Focșani –	SF. IOAN
NR. 50 – OR .·. București –	PETRU RAREȘ
NR. 51 – OR .·. Iași –	CARPATHIA
NR. 52 – OR .·. București –	LES SAGES d'HELIOPOLIS
NR. 53 – OR .·. București –	RENAȘTEREA
NR. 54 – OR .·. Târgu Mureș –	DALE WOODWARD
NR. 55 – OR .·. București –	SPIRU HARET
NR. 56 – OR .·. București –	ACCACIA
NR. 57 – OR .·. Ploiești –	MILENIUM
NR. 58 – OR .·. București –	AXIS MUNDI
NR. 59 – OR .·. Sinaia –	UNIVERSUM
NR. 60 – OR .·. București –	STEAUA DOBROGEI
NR. 61 – OR .·. Constanța –	CAVALERII DOBROGEI
NR. 62 – OR .·. Constanța –	OVIDIUS
NR. 63 – OR .·. Constanța –	FORUM
NR. 64 – OR .·. București –	MIHAIL KOGĂLNICEANU
NR. 65 – OR .·. București –	ATHENAEUM
NR. 66 – OR .·. București –	GORJIU
NR. 67 – OR .·. Târgu-Jiu –	GENERALUL MAGHERU
NR. 68 – OR .·. Rm.Vâlcea –	BUCOVINA
NR. 69 – OR .·. Suceava –	I. HELIADE RĂDULESCU
NR. 70 – OR .·. Târgoviște –	STEAUA DELTEI DUNĂRII
NR. 71 – OR .·. Tulcea –	ARMONIA
NR. 72 – OR .·. Craiova –	ECHERUL ȘI COMPASUL
NR. 74 – OR .·. Timișoara –	SOLIDARITATEA
NR. 75 – OR .·. Sânicolau –	MOZART
NR. 76 – OR .·. București –	COLUMNA
NR. 78 – OR .·. București –	FARUL OSPITALIER
NR. 79 – OR .·. Constanța –	STEAUA SUDULUI
NR. 80 – OR .·. Constanța –	GAUDEAMUS
NR. 81 – OR .·. București –	ISAC NEWTON
NR. 82 – OR .·. București –	BASARAB
NR. 83 – OR .·. Craiova –	BANAT

NR. 84 – OR .·. Timișoara –	SEVER FRENȚIU
NR. 85 – OR .·. București –	HUMANITAS
NR. 86 – OR .·. Periș –	DELTA
NR. 87 – OR .·. Baia Mare –	SPHINX
NR. 88 – OR .·. București –	UNIREA
NR. 89 – OR .·. Pitești –	ROMANAȚI
NR. 90 – OR .·. Caracal –	OLTUL
NR. 91 – OR .·. Slatina –	I. G. DUCA
NR. 92 – OR .·. București –	STEAUA EUROPEI UNITE
NR. 93 – OR .·. Zalău –	TITU MAIORESCU
NR. 94 – OR .·. București –	DREPTATE ȘI FRĂȚIE
NR. 95 – OR .·. Caransebeș –	ORIENS
NR. 96 – OR .·. Oravița –	CELE TREI LOVITURI

Lojă de adopțiune

Loji care primesc în rândurile lor și femei, alături de bărbați, contrar landmark-ului prevăzut în *Constituțiile lui Anderson*, care rezervă *Franc-masoneria* numai bărbaților. Deși astfel de loji au fost create încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, femeile au obținut drepturi masonice identice cu ale bărbaților abia după un secol.

Vezi și *Franc-masonerie de adopțiune*.

Lowton

Termen englez aproape intraductibil, care semnifică pe fiul *franc-masonului*, pe cel care urmează să primească *inițierea*. Francezii îi spun „louveton" sau „louveteau" – „puiul lupului".

Lucrare

Muncă, activitate, efort pentru a fasona piatra brută, lucru realizat prin munca fizică în masoneria operativă, sau intelectuală, în masoneria speculativă.

Lucru operativ

Realizare fizică sau *lucrare* imaginată și concepută după anumite reguli, învățate de un lucrător și reunite în meseria sa, așa cum procedau, de exemplu, *companionii* constructori de catedrale.

Vezi *operativ*.

Lucru speculativ

Studiu filosofic, *lucrare* intelectuală, inițiatică și spirituală la care se angajează *frații* în *loji*, cu scopul de a-și perfecționa propria gândire, conștiință și acțiune, de a lucra la construirea *Templului* Ideal al Umanității.

Vezi *speculativ*.

Lumânare (de ceară)

Produce o *lumină* rituală, fiind aprinsă în *lojă* la deschiderea lucrărilor acesteia. Simbolistica generată de lumânare este fondată pe rolul „luminii" și al „focului". Prima lumânare este aprinsă la *Orient*, acolo unde stă *Venerabilul Maestru*, acolo unde fizic se naște *lumina*. Cu această primă flacără vor fi aprinse celelalte lumânări ale *lojii*, a primului și a celui de al doilea *supraveghetor* sau cele trei *lumini* simbolizând coloanele plasate în centrul *atelierului* în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*. Cele trei lumini semnifică *Forța*, *Înțelepciunea* și *Frumusețea*, simboluri primordiale ale

Franc-masoneriei. În tradiția ocultă, ca și în *Franc-masonerie*, *lumina* permite să se vadă locurile obscure, tenebrele. Concomitent, lumânarea simbolizează *inițierea* și posibilitatea de a cunoaște, de a înțelege Universul. Din această cauză, inițiatul este cel care primește *lumina*, în momentul în care un *frate* îi descoperă ochii acoperiți de *bandou*, după actul *inițierii*.

De asemenea, flacăra lumânării, plasată în *lojă* sau în *cabinetul de reflecție* ilustrează fragilitatea condiției umane, reflecția sau reculegerea.

Lumină

Franc-masonii își mai spun *Fiii Văduvei* sau ai Nopții, dar și Fiii *Luminii*, adică fiii zilei și ai Soarelui. În cursul *lucrărilor* lor, ei sunt în căutarea *luminii* filosofice și spirituale; aceasta este Cunoașterea, dezvoltată de-a lungul întregii vieți masonice.

A da *lumina*, în cursul procesului de *inițiere* constă în ridicarea *bandoului* care acoperă ochii *profanului*, ce sunt astfel inundați de *lumina* din *lojă*.

Lumini ale lojii

Prin *Lumini* ale *lojii* se înțeleg cei *cinci ofițeri* demnitari al *lojii*: *Venerabilul Maestru*, Primul *Supraveghetor*, Al Doilea *Supraveghetor*, *Oratorul* și *Secretarul*.

Marile Lumini ale lojii sunt constituite de *Echer, Compas* și *Cartea Sacră*, plasate pe *altarul* pe care se rostesc *jurămintele*.

La luminarea *lojii* participă și cele *șase lumânări (de ceară)*, *trei* care luminează *coloanele lojii* și alte *trei* care luminează platoul din fața *Venerabilului* și a celor *doi Supraveghetori*.

La toate aceste *lumini* rituale se adaugă, simbolic, fiecare *frate* prezent pe *latura stângă* sau *latura dreaptă* a *lojii*.

De asemenea, *Soarele* și *Luna*, ornează toate *atelierele* masonice care își desfășoară lucrările la *gradele* 1-3 ale *Ritului Scoțian Antic și Acceptat*, simbolizând ziua și, respectiv, noaptea, dar și lucrările de ucenicie și experimentare. *Soarele* și *Luna* mai reprezintă *și* cele *două coloane, Jakin și Boaz* și sunt plasate în spatele *Venerabilului Maestru*, *Soarele* la dreapta acestuia, iar *Luna* la stânga; în timp ce razele solare sunt simbolizate prin linii drepte aurite, razele lunare sunt reprezentate prin lacrimile argint care decorează tapetul negru al *lojii*.

Luna

Satelit al Pământului cu care, inițial, se pare că forma același corp cosmic. Exercită o mare influență asupra lichidelor și asupra fiziologiei ființelor vii. Luna era în religiile antice o ilustrare a Marii Zeițe Albe, a vieții terestre și universale.

Spre deosebire de *Soare*, simbolizează principiul feminin, pasiv, acvatic, rece și umed, învățământul simbolic și inițiatic, dar și imaginația și sensibilitatea. Opusă polar *Soarelui, Luna* alcătuiește cu acesta cuplul vital pe care îl întâlnim în toate mitologiile. Ea luminează noaptea și dispare la intervale regulate, simbolizând ciclurile a tot ceea ce există, atât pe plan fizic, cât și pe plan spiritual.

Luna reprezintă unul din simbolurile principale care decorează *loja*.

M

Maestru

Reprezintă al treilea *grad* în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat,* în așa-numita *Masonerie* albastră sau a gradelor 1-3. Este titlul primit de *companion* după inițierea în *gradul* următor, al treilea și legat de Maestrul *Hiram,* arhitectul regelui Solomon. *Maestrul* trebuie să-i ghideze pe *ucenici* și *companioni* în *lucrările* lor. De la acest *grad,* membrul unui *rit* masonic este considerat un adevărat *mason,* un „constructor".

În *Masoneria operativă,* unde primul document vorbește de acest *grad* abia la 1459, era necesară realizarea unei *lucrări* cu totul deosebite pentru a deveni *maestru*. Manuscrisul lui Damfries, sublinia la 1710 că *ei (companionii), îl numesc „maestru" pe directorul lucrărilor în timpul în care lucrează cu el.*

În *Franc-masoneria gradelor* înalte, a *gradelor* superioare celor *trei* trepte ale *lojilor* albastre sau ale *atelierelor* simbolice, de exemplu pentru *Ritul Scoțian Antic și Acceptat,* după anul 1738, sunt create, legat de *gradul* de *Maestru,* următoarele titluri:

– Maestru Secret (de Taină) (gradul 4);

– Maestru Perfect (Desăvârșit) (gradul 5);

– Maestru Ales al Celor 9 (gradul 9);

Mare Maestru Arhitect (gradul 12);

– Venerabil Mare Maestru (gradul 20).

În *Masoneria speculativă, gradul* de *Maestru* a fost creat, se pare, în 1711 și legitimat la 1738. Cel care devine *Maestru* este el însuși un adevărat *inițiat,* ca urmare a eforturilor sale perseverente și dezinteresate. *Nici un Maestru sau Supraveghetor nu este ales după vechime, ci, pentru meritele sale,* se subliniază în *Constituțiile lui Anderson* .

Gradul de *Maestru* a fost rapid introdus în sânul *Masoneriei speculative,* unde membrii aristocrației căutau să-și conserve rangurile în timp ce membrii burgheziei voiau să cucerească noi onoruri. *Gradul* de *Maestru* oferă celui care îl primește autoritatea de a părăsi lumea muncii manuale, simbolizată prin *unelte* (*compas, echer, nivelă, fir cu plumb, pârghie*) și de a trece la trasarea și conceperea planurilor pe care lucrătorii le vor transforma în realitate. *Maestrul* folosește o singură unealtă – *ciocanul* – simbol al autorității și puterii sale.

Maestrul poate să voteze, să acceadă la toate posturile pe care le pot ocupa

ofițerii și să se plaseze unde dorește pe *laturile lojii.*

Vezi și *grad, legenda lui Hiram.*

Maestru de Banchete

Ofițer ce are însărcinarea de a organiza *agapele* masonice.

Maestru de Ceremonii

Tiltu dat *ofițerului* responsabil cu buna desfășurarea a *ținutei,* însărcinat să-i însoțească pe toți cei care, indiferent de motiv, trebuie să se deplaseze în *lojă.*

Maestrul de Ceremonii ține în mâna dreaptă un *baston* care îi conferă autoritate și cunoașterea drumului terestru, în timp ce *(Marele) Expert,* poartă *spada* – simbolul puterii și sarcinilor sale.

În timpul *circulației (în templu), Maestrul de Ceremonii* atinge solul cu *bastonul* său și, conform *ritualului,* aprinde sau stinge *lumânările (de ceară).*

Locul în *templu* al *Maestrului de Ceremonii* este în fața *(Marelui) Expert* cu care este complementar.

Maestru Venerabil

Vezi: *Venerabil Maestru.*

Mare Arhitect al Universului

Masonii recunosc în ansamblu, un principiu superior, creator, către care toți *frații* aspiră. Ei admit că lumea a fost creată de *Dumnezeu,* numit și *Marele Arhitect al Universului.* Sub oblăduirea acestuia lucrează toți *masonii.*

În relatările masonice apare, de asemenea, *Tubalkain,* părintele celor care prelucrează metalele.

Cu ocazia Conventului din 1877, Marele Orient de Franța, spre deosebire de Marea Lojă a Angliei (de *Rit Scoțian Antic și Acceptat*) a invocat totala libertate de gândire pentru fiecare din membrii săi, susținând că nu mai era obligatorie invocarea *Marelui Arhitect al Universului* și nici prezența *Bibliei* pe altarul unde se prestau *jurămintele* masonice.

Vezi: *Dumnezeu.*

Mare Maestru

Titlu onorific, relativ recent, purtat de reprezentanții *obediențelor* masonice. Se mai numește și „Prea Respectabil", „*(Prea) Ilustru*", „Serenisim".

Marii luminători

Sunt cele două astre care luminează cu schimbul – ziua și noaptea – bolta cerească: *Soarele,* respectiv *Luna.* Au o semnificație fiziologică prin raportare la misterele inițiatice.

În *Franc-masonerie* sunt plasați în partea de est o *lojii,* în conformitate cu poziția pe care o au în solstițiul de iarnă. Reprezintă, ca și cele două *coloane* ale *templului,* activul și pasivul, ziua și noaptea etc.

Mason

Conform Constituțiilor *Franc-masoneriei speculative,* cunoscute după autorul lor drept Constituțiile lui Anderson, *un mason este obligat prin apartenența sa să asculte de Legea morală și, dacă el înțelege bine Arta, nu va fi niciodată un ateu stupid, nici un libertin fără Religie. Deși, odinioară, masonii erau obligați, în fiecare țară, să practice Religia acelei țări, oricare ar fi fost ea, acum se consideră mai normal să fie constrânși a practica Religia asupra*

căreia au căzut de acord cu toţii, permiţându-i-se fiecăruia propriile păreri: adică li se cere să fie oameni de bine şi loiali sau oameni de onoare şi integri, oricare ar fi denumirile sau confesiunile care ajută la deosebirea lor; în felul acesta, Masoneria devine centru de unire şi mijloc de a lega o prietenie sinceră între nişte oameni care ar fi putut rămâne de-a pururi străini...

În Regulile masonice ale Marii Loji a Provinciei Occitania (Franţa) se spune: *Cetăţeanul obişnuit riscă puternic să fie prins în transformările lumii, în vârtejul ideilor sau vâltoarea pasiunilor. Cetăţeanul care este şi franc-mason nu este mai avantajat din acest punct de vedere. Diferenţa se marchează pe cu totul alt plan: franc-masonul ştie că tot ceea ce vine din om nu valorează nimic dacă nu este lucrat, fasonat, pus în valoare. El ştie că această activitate, oricare ar fi domeniul căruia i se adresează este unicul mijloc de a se ridica deasupra mediocrităţii sale spontane. El simte cu sufletul şi cu corpul nevoia de a construi cu toţi semenii săi un edificiu, precum Templul lui Solomon din Ierusalim, având în vedere nu doar viziunea unui singur om sau a câtorva oameni, ci, întreaga creativitate umană, pe care-şi propune să o depăşească neîncetat.*

Dicţionarul Enciclopedic (vol.II, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1996, p.365), îl prezintă ca fiind membru al unei *loji* franc-masonice, adept al *Franc-masoneriei, franc-mason.*

Conform lucrării *Franc-masoneria: o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate* (vol.I, 926 – 1960, ediţia a III-a revăzută şi adăugită), Bucureşti, Europa Unită, 2001: p.159, *un mason este un om născut liber şi având moravuri bune, prieten în mod egal al bogatului şi al săracului, dacă aceştia sunt virtuoşi;* la p. 211 a aceleiaşi lucrări se subliniază că *masonul este un om cu desăvârşire liber, care nu depinde decât de conştiinţa sa proprie.*

▪ Nu este important cum a devenit mason un om. Contează ceea ce se face pentru el, cu el şi prin el.

Larry R. Packwood, SUA

CE-L FACE PE OM SĂ FIE MASON ?

Când el poate privi râurile, dealurile şi orizontul îndepărtat, cu un sentiment profund al micimii sale, în vasta schemă a lucrurilor şi are totuşi încredere, speranţă şi curaj – rădăcina oricărei virtuţi,

Când el ştie că în adâncul inimii fiecare om este la fel de nobil, la fel de desfrânat, la fel de divin, de diabolic şi de singur ca el însuşi şi caută să ştie, să ierte şi să-şi iubească aproapele,

Când ştie să fie alături de oameni la durerile lor, la păcatele lor, cunoscând că fiecare om luptă din greu împotriva a ceea ce-i este ciudat şi nepotrivit,

Când el învaţă să-şi facă prieteni şi să-i păstreze,

Când iubeşte florile, când poate vâna păsări fără o armă, când simte emoţia unei vechi bucurii uitate, atunci când aude râsul unui copilaş,

Când poate să fie fericit şi cu suflet nobil dacă se confruntă cu necazurile vieţii,

Când copacii cu coroane înalte şi scânteierea Soarelui pe ape îl liniştesc la fel ca gândul la ceva drag,

Când nici o voce a disperării nu ajunge la el în van şi nici o mână care-i cere ajutorul nu rămâne fără răspuns,

Când găsește partea bună în orice credință care ajută la apropierea de lucrurile divine și vede înțelesul măreț al vieții, indiferent de numele acelei credințe,

Când vede în băltoaca de la marginea drumului ceva ce se află dincolo de noroi și privind fața unui nenorocit vede dincolo de păcatele lui,

Când știe să se roage, să iubească și să spere,

Când și-a păstrat încrederea în el însuși, în cei apropiați și în Dumnezeu,

Când are în mână o sabie împotriva răului, în inimă – un fragment dintr-un cântec, fericit că trăiește, dar neînfricoșat de moarte,

Un asemenea OM a găsit singurul secret real al Masoneriei, pe care el vrea să-l împărtășească întregii lumi.

de reverend Joseph Fort Newton, gradul 33, Mare Capelan al Marii Loji din Iowa

Masonerie

Există o *masonerie* albastră sau a gradelor mici (1-3) și o *masonerie* a gradelor înalte (4-33).

Vezi *Franc-masonerie*.

Masonerie operativă

– Până la sfârșitul secolului al XVII-lea nu exista decât ceea ce se cheamă *Masonerie operativă*, adică oganizații ce grupau doar muncitori și profesioniști ai construcțiilor. Totodată, datorită crizei economice care făcea ravagii în domeniul construcțiilor la acea epocă, în special în Anglia, în aceste organizații profesonale au intrat și neprofesioniști, insuflându-le astfel un caracter mai ideologic și mai spiritual. *Masoneria operativă* cuprindea, la început două grupe distincte de membri: „masonii liberi", care erau meseriași și „masonii acceptați". *Masonii* acceptați su fost cei care au format așa-numita „*masonerie speculativă*".

Masonerie speculativă

Etimologic, după Nathalie Pacout, cuvântul „speculativ" vine de la latinescul „specio" –„văd", „privesc". *Masoneria speculativă îi grupa, deci, pe cei care s-au distanțat de munca concretă în favoarea uneia de natură ideologică, filosofică și morală, până la eliminarea completă din preocupările lor a secretului propriu-zis al meseriei. Doar vocabularul tehnic și uneltele și-au păstrat importanța, pentru că se pretau fără îndoială la formulări alegorice sau interpretări simbolice. Mai mult, cum trecerea de la masoneria operativă la cea speculativă s-a operat treptat, fără rupturi, vocabularul tehnic n-a încetat niciodată să fie utilizat.*

Masoneria speculativă nu mai construiește catedrale, nici alte feluri de edificii, ci își propune cu ambiție să „construiască cetatea umană, o lume ideologic perfectă, în care omul virtuos să fie, în același timp, lucrător, beneficiar și utilizator", așa cum citează Fernand Tourret, istoric al *Franc-masoneriei*.

Mănuși

Obligatorii în cursul ținutelor, mănușile sunt albe pentru a indica faptul că cei care le poartă sunt nevinovați de moartea lui *Hiram*. Ele simbolizează puritatea, dar și doliul.

În timpul *inițierii,* noul *frate* primește o pereche de *mănuși* albe. Culoare tradițională a purității și spiritualității, albul ilustrează seninătatea și calmul în care trebuie să se desfășoare *ținutele* masonice.

Metale

Inițiatic, *metalele* sunt facultățile intelectuale, însușirile sufletești a căror prelucrare este considerată mult mai dificilă decât a materiei fizice. În această

accepțiune, reprezintă acea materie primă, pe care fiecare candidat la *inițiere* trebuie să o prelucreze pentru a deveni *maestru.*

În *simbolismul* masonic, acest termen semnifică preocupările străine de *lucrările lojii.* Expresia „a lăsa *metalele* la poarta *templului*" înseamnă că, în timpul defășurării *ținutei* lor, *frații* se detașează de toate interesele și considerentele de ordin material. Pentru aceeași rațiune, i se solicită *profanului* să stea un timp în *cabinetul de reflecție*, să scoată din buzunare tot ceea ce posedă ca metal și să pună obiectele respective într-un plic, care-i va fi restituit după ceremonie, cu scopul ca, încă de la *inițierea* sa, acesta să cunoască detașarea de treburile lumești.

Metalele reprezintă nu numai argintul și reușita socială – uneori surse de inegalitate, ci și orgoliul și puterea, care nu au ce căuta în *lojile* masonice, precum și în raporturile *fraterne.*

Miezul nopții

Moment simbolic, când *franc-masonii* își finalizează *lucrările* și întunericul cuprinde *templul. Lucrările* încep la *miezul zilei*, iar munca depusă de *frați* urmează evoluția (procesul) *luminii,* care pulsează viața terestră. De aceea, serbările masonice sunt închinate celor două solstiții – de iarnă și de vară.

Vezi *miezul zilei, moarte simbolică* și *ore masonice.*

Miezul zilei

Apogeu al *Soarelui*, apoteoză a *luminii* spirituale, iar ca punct cardinal – *Sudul*, *miezul zilei*, reprezintă momentul simbolic la care își încep *masonii lucrările* lor.

Opus *Nordului* care ilustrează noaptea, frigul, *Luna*, *ucenicii* și învățătura lor, *Sudul* reprezintă ziua, căldura, *Soarele*, *companionii* și experimentele realizate de aceștia.

Vezi *miezul nopții, moarte simbolică* și *ore masonice.*

Mistrie

Unealtă tradițională a *masonilor* operativi, care servea pentru zidărie. Pentru *masonii speculativi* reprezintă simbolul dragostei fraterne, al *fraternității* și împăcării. „A trece *mistria*" semnifică a ierta și a uita greșelile, injuriile sau nedreptățile.

Moarte simbolică

Lucrările franc-masonilor se desfășoară între *miezul zilei* și *miezul nopții*, considerate ca *morți simbolice* succesive. Penru a deveni *inițiat* trebuie ca ființa respectivă să moară simbolic și să renască în mod conștient. Prin intermediul craniului uman, moartea propriu-zisă este prezentă în *decorul lojii.* De asemenea, amintirea morții lui *Hiram* simbolizează faptul că trebuie să mori pe plan fizic pentru a atinge universalul.

În *simbolismul* masonic, moartea este reprezentată ca o etapă indispensabilă noilor încercări la care este supusă ființa, un moment necesar în procesul peren de transformare a omului.

N

Nadir

Termen care provine din limba arabă, unde semnifică „opus", „contrar" *zenitului.* După unele *ritualuri,* înălțimea *templului* se desfășoară de la *nadir* la *zenit.*

Naș

Cel care prezintă un *profan*, propunându-l pentru o viitoare *inițiere* și sugerează ca acesta să devină un membru nou al *atelierului.*

În momentul *inițierii, nașul* este, în general, cel care îi scoate *bandoul* de pe *ochi* noului *frate,* apoi îl însoțește în debutul vieții masonice.

Neofit

Etimologic, termenul provine de la cuvintele grecești, „neos" – „nou" și „phyein" – „a face să crească, a zămisli". *Neofitul* este cel care a fost acceptat la *inițiere.*

TRĂSĂTURI NECESARE UNUI NEOFIT

Un neofit trebuie să exercite discreția, să practice *toleranța*, să se deprindă a ciopli *piatra brută.*

Ceremonialul tradițional de recepție nu are valoare decât prin contribuția vie a *neofitului,* care trebuie să se silească a-și armoniza viața cu noua disciplină pe care a acceptat-o.

În primul rând i se recomandă discreția. Ce înseamnă asta ? De ce discreție, când nu avem a ascunde nimic ?

A fi discret, a tăcea și a asculta e o bună rânduială pentru un om, care vrea să se deprindă a gândi. Ideile se dezvoltă și rodesc în meditație și tăcere, într-un fel de colocviu cu tine însuți. Opiniile bine raționate sunt un rezultat al dezbaterilor intime. Înțeleptul cugetă mult și vorbește puțin.

Un *neofit* trebuie, în general, să se arate foarte rezervat față de *profani.* Orice prozelitism intempestiv îi este interzis. Adevărurile rău înțelese sunt ca otrăvurile medicinale greșit administrate.

A fi înțeles rău de neinteligenți sau rău-voitori e și dăunător și primejdios. *Masoneria*, în oficiile ei, se adresează și inteligenței, și imaginației și sentimentului. Tradițiile și *simbolurile* ei nu pot fi expuse în convorbiri particulare, în mijlocul frivolității obișnuite, fără a provoca zâmbete ori nedumerire.

Neofitului i se recomandă deci răbdare... Să asculte orice păreri și demonstrații ale altora, încercând să-și facă judecata sa proprie în afară de presiuni și interese, având deasupra sa *lumina* ideală a Binelui obștesc și a Justiției în sine.

extrase din *Cuvântarea Marelui Maestru al Franc-masoneriei Române Unite, Mihail Sadoveanu,* rostită la primul Convent federal, București, 15 aprilie 1934

Neregularitate
Vezi *regularitate*.

Nisip
Unul din elementele aflate în *cabinetul de reflecție*, alături de *craniu, lumânare (de ceară)*, pâine, *apă* și sare.

Servește pentru meditație, pretendentului la *inițiere*, cu scopul ca acesta să înțeleagă importanța scurgerii timpului, ce marchează existența trecătoare a ființelor și lucrurilor.

Nivelă
Unealtă în formă de *triunghi* isoscel, cu unghiul din vârf egal cu 90 grade, iar unghiurile de la bază egale cu câte 45 grade, de vârful căreia este atașat un *fir cu plumb*, numit *perpendiculară*. Pe latura opusă unghiului drept, *nivela* posedă gradații pentru măsurarea înclinației pantei.

Simbolic, *ucenicul* trebuie să „aducă perpendiculara la nivel" pentru a deveni *companion*, ceea ce înseamnă că el începe să aplice primele reguli ale *artei regale*, pe care a învățat-o când a activat ca *ucenic*. *Nivela* reprezintă „giuvaerul mobil" purtat de către Primul *Supraveghetor*. Simbolizează *Egalitatea* și se află în raport cu suflul și cu *coloana Jakin*.

Echerul prevăzut cu *fir cu plumb*, din componența *nivelei* permite stabilirea orizontalei, dar și a verticalei, ceea ce schițează grafica unei *cruci*. *Nivela* simbolizează drumul orizontal, la care se adaugă conștiința și spiritualitatea, reprezentate pe axa verticală.

Nord
Numit și Septentrion, după numele celor *șapte* stele aflate la *nordul* bolții cerești, *Nordul* este opus *Sudului*. Lumina nu pătrunde la *Nord*, pentru că *Soarele* nu se deplasează prin acest punct cardinal; își trimite aici o mică parte din razele sale.

În *lojă*, latura nordică se numește coloana *nord;* acolo se află învățătura și se plasează *ucenicii*, care nu posedă încă maturitatea pentru a înfrunta *lumina* crudă a experimentării.

Nouă
În aritmosofie reprezintă deplina realizare a unei activități sau a unei serii de activități (ca triplu de *trei*, triplu ternar). *Număr* considerat perfect, încheiat căci reprezintă lunile de gestație ale ființei umane.

Franc-masonii îl numesc „de 3 ori 3" și îi acordă o mare importanță, în special prin multiplii săi, 27 și 81.

Mistic este numărul sacrificului mesianic, iar științific reprezintă marele mediu cosmic universal, prin intermediul căruia toate părțile lumii se leagă între ele și își schimbă vibrațiile.

Număr
Entitate matematică, noțiune primară, sinteză. Simbolic, reprezintă o cheie de interpretare de prim ordin, având un sens foarte general și foarte sintetic. Fiecărui *număr* i se atașează o idee particulară, aflată în raport logic cu proprietățile sale aritmetice sau cu anumite legi naturale, a căror normă o reprezintă.

Masonii consideră că valoarea mistică și virtutea divină a *numărului* le-au fost transmise de către adepții lui Pitagora. Un rol important în promovarea noțiunii l-a jucat și Caballa evreiască, prin cele trei ramuri ale analizei sale literale.

Gematria (interpretarea ezoterică a cuvintelor prin valoarea lor numerică), Notarion (construirea unui cuvânt din inițialele sau finalele altora, conținute într-o propoziție) și Temura (anagrama).

Pitogora susținea că *nu totul se naște din număr, dar că totul era format conform numărului*. Conform teoriei lui Pitagora, *numerele* sunt de două feluri: intelectuale și științifice. Cele intelectuale au existat dintotdeauna în mintea divină – ele constituie baza ordinii universale. Cele științifice reprezintă cauza generatoare a multiplicității, care derivă din unitate. Ele sunt pare (numite și feminine, pentru că se pot divide) și impare (numite și masculine).

În *simbolismul* masonic, *numărul* are o semnificație aparte, de sine stătătoare: astfel, din *unu*, aflat la origine, se naște *doi*, dublul acestuia, *trei* reprezintă o reflexie intuitivă, iar *patru* – modalitatea materiei de a exista; *cinci* este rodul unor opere realizate, *șase* se referă la atitudinea socială și umană, iar *șapte* ilustrează stăpânirea ansamblului. Celelalte *numere* se succed pentru a deschide câmpul conștiinței spre infinit (*opt*) sau spre totala stăpânire de sine (*nouă*). Un alt teren de experimentare se deschide începând cu *zece*, până la *treizeci și trei* – gradul cel mai înalt al *Ritului Scoțian Antic și Acceptat*. *Treizeci și trei* reprezintă vârsta crucificării lui Hristos și ultimul an de viață al lui Alexandru Macedon.

Vezi și *unu, doi, trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece*.

O

Obedienţă

Federaţie a *lojilor* grupate sub aceeaşi autoritate administrativă, în care pot coexista *rituri* diferite pentru a permite fraţilor să lucreze în manieră personalizată. Într-o *obedienţă, loja* rămâne totdeauna suverană.

Obedienţă este un fel de federaţie ce grupează diferite *loji* care au aceeaşi concepţie privind *iniţierea*, aceleaşi afinităţi şi aceeaşi linie de gândire. Fiecare *obedienţă* are propriile sale sedii, trezoreria şi organizarea proprie.

Totodată, *obedienţele* nu sunt decât corpuri administrative care furnizează atelierelor templele, decorurile, materialul şi care se instituie ca „gardieni ai ritului". În toate *obedienţele* din lume, *lojile* pot să primească – să iniţieze – sau să excludă pe cine vor. Dar *obedienţele* au ultimul cuvânt în caz de litigiu, având chiar puterea să „demoleze" o *lojă*, adică, în limbajul obişnuit, s-o dizolve.

Nathalie Pacout – *Franc-masoneria*, Bucureşti, Editura Teora, 1988, p.42

Obol

Sumă de bani pe care *franc-masonii* o donează la fiecare *ţinută*, la *Trunchiul Văduvei*, pentru a-şi ajuta *fraţii* aflaţi la nevoie, pentru opere colective de caritate sau orice altă cauză umanitară.

Occident

Opus *Orientului*, se află situat la intrarea în *lojă*, unde sunt plasate şi cele două *coloane, Jakin* şi *Boaz*.

Contrar actualelor *ritualuri*, care ţin cont de drumul aparent al *luminii*, plasându-l pe *Venerabil* la *Orient*, vechile *ritualuri* ale *companionilor* îl situau pe responsabilul *lojii* la *Occident*. În felul acesta, responsabilul dirija *lucrările lojii* având totdeauna *Soarele* în faţa lui, redistribuindu-l ansamblului *companionilor* plasaţi în *lojă*. Această poziţie părea a fi mai avantajoasă pe plan simbolic, pentru că la *Occident* se găseşte cunoaşterea, fapt demonstrat în toate călătoriile efectuate de eroii mitologiilor antice.

Ochi

În *simbolismul* tradiţional, *ochiul* îl reprezintă pe *Dumnezeu* şi *conştiinţa* umană. Pentru creştini, aidoma zeilor solari ai antichităţii, *Dumnezeu* vede tot şi, de aceea, nimic nu se poate face fără privirea sa. În numeroase biserici, *Dumnezeu* reprezentat printr-un *ochi* este figurat în inima unui *delta* luminos, identic cu cel pe care-l găsim în *lojile* masonice.

Ochiul se află desenat pe pereții *lojii* și este încrustat pe unele *bijuterii* sau însemne masonice cum este cea a (Marelui) Expert.

Ofițer

Persoană responsabilă cu o *sarcină* importantă pentru buna funcționare a *atelierului* respectiv. *Numărul* și locul în *lojă* al *ofițerilor* variază în funcție de *rit* sau *obediență*, existând *nouă* sau *zece ofițeri* într-o *lojă*. Ansamblul *ofițerilor* dintr-o *lojă* alcătuiește *colegiul*.

Ofițer principal

Cei *cinci ofițeri principali* ai *lojii* sunt: *Venerabilul, Primul și Al Doilea Supraveghetor*, *Oratorul* și *Secretarul*. La aceștia se mai adaugă: *(Marele) Expert* și *Maestrul de Ceremonii*.

Oglindă

Obiect utilizat în *Masonerie* numai în timpul ceremoniei de *inițiere*, când i se cere postulantului să privească într-o *oglindă* pentru a-și recunoaște mai rău său inamic. Acesta se întoarce pentru a descoperi o simplă *oglindă*, care îi arată propria sa imagine. Acest moment al *inițierii* are scopul de a arăta celui care intră în *Franc-masonerie* că omul posedă în el însuși, germenii perfecțiunii sale, precum și armele propriei sale distrugeri.

În *simbolismul* tradițional, *oglinda* semnifică adevărul, prudența și vanitatea.

Operativ

Termen opus celui de *speculativ*, legat de activitățile practice ale *masonului*. Ceea ce provine dintr-o acțiune practică în domeniul construcțiilor. Cel mai bun exemplu este cel al *Masoneriei operative*.

Masonul operativ este un constructor care lucrează efectiv, fizic, la edificarea unei biserici, de regulă, a unui *templu*. Este un muncitor, în sensul nobil al termenului. Spre deosebire de acesta, *masonul speculativ* realizează o lucrare simbolică și inițiatică, al cărui scop este dobândirea cunoașterii de sine și asupra lumii, pentru a participa la edificarea *Templului* Ideal al Umanității.

Opt

Este considerat ca fiind primul *cub* (cu laturile 2x2x2), ce semnifică prietenia, prudența, sfatul și dreptatea. Desemnează legea primitivă a naturii, când toți oamenii erau egali.

A opta sferă este locul de descompunere a ființelor care, prin practicarea permanentă a răului, au ucis în ele viața spirituală.

Orator

Ofițer însărcinat cu rostirea discursurilor în *lojă* și respectarea regulamentelor *Ordinului,* plasat la *Orient*, în stânga *Venerabilului Maestru*. Acesta pune concluziile asupra *lucrărilor lojii* și, în caz de litigiu, arbitrează dezbaterea, în limitele regulamentului. Este singurul care are puterea de a face observații de ordin masonic *Venerabilului*, în timpul desfășurării *lucrărilor lojii*.

După *inițierea* noilor *frați, oratorul* este însărcinat, în numele *atelierului*, să le ureze bun venit acestora în *loja* respectivă.

Ordin

Grupare *operativă* sau *speculativă* de *inițiați*. Termenul a fost și este folosit și

pentru alte societăți secrete și discrete în afară de *Franc-masonerie,* care-l utilizează cu predilecție, alături de cel de *obediență*. În paralel cu *Masoneria operativă*, au predominat, *ordinele* militare călugărești (Templierii, Teutonii ș.a.) și *Ordinul* de *Rosa-cruce* (Rosa-crucienii sau Rosicrucienii).

În *lojă,* termenul are un sens simbolic: astfel, un *frate* care circulă sau ia cuvântul – „se pune la *ordin*", adică se plasează su autoritatea *Venerabilului Maestru*, dând măsură facultăților sale proprii de expresie. Indiferent de *gradul* la care lucrează, *masonii* „se pun la *ordin*" de fiecare dată când se exprimă în cursul unei *ținute* și, mai ales, când se adresează *Venerabilului Maestru*. Singurul *frate* din *lojă* care nu poate fi „adus (pus) la *ordin*" este *Venerabilul Maestru.*

DECLARAȚIA DE PRINCIPII A ORDINULUI MASONIC MIXT INTERNAȚIONAL DREPTUL UMAN

Art.1 *Ordinul* Masonic Mixt Internațional Dreptul Uman afirmă egalitatea esențială a celor două ființe umane, bărbatul și femeia. Proclamând „dreptul uman", ordinul vrea ca aceștia să se poată bucura pe toată suprafața planetei, în mod egal de dreptate socială, într-o umanitate organizată în societăți libere și fraternale.

Art. 2 Compus din *franc-masoni* aparținând celor două sexe *fraternal* unite, fără distincție de rasă, religie, filosofie, *Ordinul* impune pentru a atinge acest scop, o metodă rituală și simbolică, grație căreia membrii săi edifică *Templul* lor, pentru perfecțiunea și gloria Umanității.

Art. 3 Respectând toate condițiile relative la eternitatea sau neeternitatea vieții spirituale, membrii săi caută, înainte de toate, să realizeze pe Pământ și pentru toți oamenii, maximum de dezvoltare morală și intelectuală – condiția primă a fericirii care este posibilă fiecărui individ într-o Umanitate fraternal organizată.

Art. 4 Ordinul Masonic Mixt Internațional Dreptul Uman nu profesează nici o dogmă. El lucrează pentru aflarea Adevărului. În atelierele sale se organizează discuții și dezbateri referitoare la chestiuni sociale și religioase cu scopul de a clarifica părerile membrilor săi și de a le permite să aibă cea mai bună cunoaștere a datoriei lor de Franc-masoni.

Ordine de zi

Plan al *lucrărilor ținutei*, elaborat, de regulă, de *colegiul ofițerilor*, care trece în revistă chestiunile ce vor fi tratate pe parcursul desfășurării *lucrărilor*. Orice chestiune care nu este înscrisă pe *ordinea de zi*, nu poate fi analizată.

Ore masonice

Dup *ritualul* masonic la gradul I, *lucrările* unui *atelier* încep la amiază și se termină la miezul nopții. Această practică face referință, simbolic, la poziția cea mai înaltă și cea mai joasă a *Soarelui* pe bolta cerească.

Orient

Una din cele *patru* direcții cardinale, locul de unde *Soarele* se ridică la orizont și de unde *lumina* se naște în fiecare dimineață. Este simbolul Idealului și al Divinității. Acesta este motivul pentru care vechile *temple* și catedrale erau „orientate" spre est.

În *lojă*, este platoul unde se află așezat *Venerabilul* și unde se petrec *inițierile.*

Orientare

Dispunerea *templului* urmând cele *patru* puncte cardinale; *Venerabilul Maestru* se află așezat la *Orient*, unde primește și, la rândul său, răspândește *lumina* în *atelier*. Toți *frații* din *lojă* își îndreaptă privirile spre el pentru a primi *lumina* și orice mișcare în *templu* se face în sensul în care pătrund razele de *lumină*, adică de la stânga la dreapta.

Orient Etern

În *Franc-masonerie*, expresia „a trece la Orientul Etern" semnifică faptul că un *frate* a murit, a depus *uneltele* și a întâlnit *lumina* eternă. Simbolic, în mitologia egipteană se întâlnește o situație similară: vechi egipteni își asigurau reîntoarcerea în corpul luminos al lui Osiris.

Ospitalier

Ofițer al *lojii* însărcinat cu întrajutorarea celor ce nu fac parte din *fraternitate*. El îi vizitează și pe frații spitalizați sau rămași singuri; strânge fonduri pentru acțiunile de caritate ale *lojii*.

P

Panglică

Vezi: *șnur, cordon.*

Parolă

Nume sau formulă ce trebuie spusă pentru a avea drept de trecere sau acces, fie practic (pentru a putea participa la lucrările *lojii,* de exemplu), fie simbolic (pentru a putea accede la un *grad* inițiatic); de exemplu, *parola* în Ritul Scoțian Rectificat este numele gradului respectiv.

– Adoniram, Adoram sau *Hiram*, căruia Solomon îi încredințase administrarea *lucrărilor templului* său, avea de plătit un număr atât de mare de muncitori, încât nu putea să-i știe pe toți; el a stabilit cu fiecare din ei, pentru a-i putea deosebi, *parole*, *semne* și *atingeri* diferite (...). *Trei companioni*, vrând să încerce să obțină plata *maestrului,* hotărâră să-l ceară lui Adoniram *parola* de *maestru,* când ar fi putut să-l întâlnească singur sau să-l ucidă.

J.A.Joly – *L'ordre des Franc-Macons trahi et leur secret revele,* reimpr. Les Reuyat, 1742, p. 103

Patru

Este *numărul* tuturor seriilor ciclice de evoluție: cele *patru* părți ale anului, ale zilei, cele 4 *vârste* ale lumii etc.

Era considerat un *număr* divin. Multe din numele zeităților sunt formate din *patru* litere: AMON la egipteni, ADAD la asirieni, JHVD la evrei, SYRE la persani. Pe baza acestui număr, pitagoricienii formau „tetractys"-ul, simbolul lor sacru, ce cuprindea zece virgule aranjate într-un triunghi echilateral cu latura alcătuită din câte *patru* virgule. *Franc-masonii* susțin că evreul Ezekiel l-ar fi inițiat pe Pitagora în misterul tetractys-ului, al tetradei și al *numărului patru.*

Pașaport masonic

Carte de identitate remisă fiecărui nou *frate*, care poate servi ca *pașaport* pentru călătorii efectuate în *loji* aparținând unor alte *obediențe.*

Pavaj mozaicat

Paviment alcătuit din dale pătrate, albe și negre, dispuse alternativ, simbolizând contrastele: pozitiv – negativ, *Lumină* – întuneric, activ – pasiv, materia și spiritul, viața și moartea, cele bune și cele rele din activitatea umană. Acesta acoperă podeaua *lojilor* masonice.

Pământ

Substanța universală sau materia primă pentru alchimiști, *pământul* simbolizează funcția creatoare maternă, asimilată Marii și Triplei Zeițe, care se numea Geea la grecii antici, Frigg la nordici, iar celții vedeau în *pământ* o ființă vie, în perpetuă mutație.

Unul din cele *patru elemente* esențiale ale naturii, înțeles nu ca substanță, ci, ca principiu al soliditații. Empedocle, filosoful materialist antic grec spunea: când *Unul* crește, rămânând singur din multiplu, când, dimpotrivă, multiplul este cel ce se produce prin împărțirea *Unului*, disociindu-se în *foc, apă, pământ* și eter imens de înalt.

Pământul este locul tuturor experimentelor, al tuturor parcursurilor inițiatice; de aceea, el simbolizează la fel de bine fecunditatea și regenerarea, dragostea fizică și transformarea spirituală. Reprezintă reunirea calităților rece și uscat, inerție și fixitate. Îi sunt asociate toamna, bătrânețea, melancolia.

Vezi și *apă, aer, foc, elemente.*

Pătrat

Simbolizează totdeauna puterea materiei și a celui care conduce. Reprezintă principiul încarnării depline, simbolizând cunoașterea secretă a materiei pe care o ilustrează prin numeroase legături cu alte *simboluri.*

În *Franc-masonerie*, *pătratul* simbolizează realizarea umană care, prin perfecționare, urmărește să-și apropie opera divină.

„*Pătratul* lung", vechiul nume al dreptunghiului ideal este reprezentat în *loja* urmând proporțiile precise bazate pe „secțiunea de aur": raportul lungime/lățime să fie 2:1. *Pătratul* este construit cu ajutorul *echerului* (posedă *patru* echere corespunzătoare unghiurilor sale drepte), în timp ce *compasul* este necesar pentru a desena „secțiunea de aur".

Pârghie

Unealtă dreaptă, dintre cele folosite de *Companioni*, un intermediar eficace mânuit de om în acțiunea sa asupra corpurilor.

Mânuirea cu măiestrie a acestei *unelte* presupune *înțelepciunea* și inteligența alegerii unui punct de sprijin adecvat. De aceea, a rămas celebră afirmația marelui matematician antic grec Arhimede: „Dați-mi un punct de sprijin și voi putea mișca Pământul."

Pecetea lui Solomon

Asemănătoare scutului lui David, este constituită din două *triunghiuri* isoscele, suprapuse, unul cu vârful în sus și celălalt, cu vârful în jos, care, împreună, formează o *stea* cu *șase* brațe, simbol al stabilității pozitive și al asemănării celor două planuri: divin și terestru.

În *Franc-masonerie*, *pecetea lui Solomon* este constituită din *compas* și *echer*, suprapuse.

Pelican

Simbolul dragostei materne și paterne, precum și al capacității de a supraviețui continuu rănilor, este întotdeuna reprezentat în momentul în care își desface aripile pentru a-și hrăni puii (care sunt în număr de 3, 5 sau 7). Este dovada faptului că omul nu descoperă decât ceea ce posedă deja în sine, ceea ce leagă

cercetarea fizică de cea spirituală. În iconografia creştină şi în arta romană, *pelicanul* a devenit unul din simbolurile lui Hristos, care s-a sacrificat pentru a-i salva pe oameni. Pelicanul renaşte aidoma păsării mitice Phoenix, din propria-i cenuşă.

Este întâlnit sub crucifixele creştine sau, în *bijuteria* cavalerilor rosacrucieni (sub *rosa cruce* şi *compas*, sprijinindu-şi picioarele pe sfertul de cerc şi susţinându-şi cuibul). Pentru cavalerul rosacrucian, al 18-lea grad al *Ritului Scoţian Antic şi Acceptat* este considerat simbolul *Marelui Arhitect al Universului,* care hrăneşte Cosmosul din propria sa substanţă.

Pentagramă

Etimologic provine din cuvintele greceşti: „penta" – „cinci" şi *gramma* – „literă". Figură simbolică ce reprezintă steaua cu cinci colţuri, folosită ca semn de recunoaştere, încă de pe vremea pitagoricienilor. Simbol al vieţii, în înţelesul ei evolutiv; când este întoarsă, ea reprezintă viaţa în involuţie şi aminteşte forma capului de ţap, considerat emblemă diabolică.

La om, *pentagrama* indică predominanţa capului asupra celor *patru* membre, aşa cum eterul predomină asupra celor *patru elemente*. Trasată dintr-o singură linie, *pentagrama* are o putere magică, specială, care ajută la gonirea forţelor întunericului.

Simbolismul *pentagramei* este similar cu acela al *stelei strălucitoare*.

Perfecţionare

Vezi *atelier* şi *grad*.

Perpendiculară

Nume dat *firului cu plumb* în *ritualurile* masonice.

Phoenix

Pasăre fabuloasă, ce reprezintă emblema renaşterii sau a reînvierii. În Egiptul antic, pasărea Phoenix era asociată cu steaua Sothis lângă care apărea adesea pictată.

Simbolizează, fie *Soarele* care renaşte după solstiţiul de iarnă, fie pe Iisus Hristos, care renaşte în creştinism, fie pe *iniţiatul* care primeşte, simbolic, „a doua viaţă".

Este reprezentată pe spatele *bijuteriei* cavalerilor rosacrucieni, al 18-lea grad al *Ritului Scoţian Antic şi Acceptat*, dublând *pelicanul.*

Piatra (brută)

Simbolizează omul care transformă natura şi se transformă pe sine, prin muncă, experienţă şi reflecţie, aşa cum piatra devine sculptură sub loviturile de *daltă* date de un abil tăietor de piatră.

De-a lungul întregii sale vieţi, *masonul* tinde să îşi perfecţioneze calităţile şi aptitudinile pe care le posedă, reducând ceea ce instinctul îi dictează spontan. Aidoma pietrei (brute), poate deveni el însuşi de-a lungul experienţelor sale, o piatră perfect tăiată şi demnă de a compune edificiul pe care *Franc-masoneria* îl numeşte Templul Ideal al Umanităţii.

Piatra brută reprezintă materia primă pentru lucrările *franc-masonilor.* Ea trebuie prelucrată cu grijă, cu ajutorul *dălţii* şi *ciocanului* de lemn, pentru a fi adusă la forma cubică. În progresia simbolică a *lucrărilor* masonice, *ucenicul*

trece de la *piatra brută* la piatra cubică, ce poate deveni într-o zi echivalentul pietrei filosofale. O dată cioplită de *ucenic*, *piatra brută* este încredințată *calfei*, care trebuie să o șlefuiască și să-i dea o formă perfectă, cea a *cubului*.

Prin desfășurare, *cubul* formează *crucea* peste care se va întinde *neofitul*. *Crucea* este înscrisă și pe sarcofagul *Maestrului Hiram*. Acest ansamblu de simboluri reprezintă procesul de *inițiere*, grație căruia omul se perfecționează, ca să se sacrifice apoi, pentru omenire, *datorie* și ideal.

Piață

Exteriorul din fața *templului* masonic, anticamera *lojii*. Acolo, *frații* se salută și schimbă între ei diferite impresii, înainte sau după *ținută*. Îl putem considera ca un spațiu semi-sacru, fiindcă numai *frații* acced aici.

Pilon

Vezi *coloană*.

Planete

Destul de puțin prezente în *simbolismul* masonic, *planetele* sunt puse în relație cu celelalte *lumini* care-i dirijează pe *ofițerii lojii*. Astfel, *Venerabilul Maestru* este asociat lui Jupiter, *maestrul* tuturor zeilor; Primul *Supraveghetor* – lui Marte, apărătorul porții; Al Doilea *Supraveghetor* – lui Venus, zeița ospeției; *Oratorul* – *Soarelui*, astrul zilei sau lui Apollo – *maestrul* înțelepciunii; *Secretarul* – *Lunii*, care reprezintă memoria și viața; *(Marele) Expert* – lui Saturn, reprezentantul timpului imuabil; *Maestrul de Ceremonii* – lui Mercur, cel care comunică pentru a lega elementele ansamblului.

Ceilalți zei – Platon, Uranus ș.a. – se întâlnesc efectiv în *ritualurile* pentru *inițierea* în *gradele* înalte. Aceasta semnifică, o dată în plus, că *loja* funcționează și pe baza elementelor din vechile religii și astrologie, că *Masoneria* rămâne fidelă *simbolismului* tradițional.

Planșă de arhitectură

Lucrare scrisă, realizată de un *frate* dintr-o *lojă*, fie la solicitarea *Venerabilului Maestru*, fie spontan – cu subiect lăsat la libera alegere a *fratelui* în cauză.

Printre *planșele de arhitectură* solicitate se află cele care trebuie să furnizeze *ucenicului* motivele pentru a primi sporul de *salariu*, iar *companionului* – creșterea similară de *salariu* pentru a deveni *maestru*.

Tot *planșă de arhitectură* se numește și rezumatul *lucrărilor* efectuate la *ținuta* precedentă; *fratele Secretar* o citește la începutul fiecărei noi *ținute*, fiind supusă aprobării tuturor *fraților* prezenți, cu sau fără modificări.

Platou

Locul ocupat de cei *șapte ofițeri* importanți ai *lojii*: *Venerabilul*, cei *doi Supraveghetori*, *Oratorul*, *Secretarul*, *Trezorierul*, și *Ospitalierul*.

Pregătire

Înainte de *inițierea* unui *profan*, acesta trebuie pregătit pentru că nu poate intra altfel în *templu*. De aceea, brațul și sânul său stâng, precum și gamba și genunchiul drept se dezgolesc, iar din piciorul stâng se scoate pantoful și ciorapul. Această curioasă „costumare" este vizibilă și azi pe unele din

capitelurile edificiilor romane, pe care se văd schimnici sau sfinți în această stare de „imperfecție" vestimentară, simbol al imperfecțiunii umane.

În *Franc-masonerie*, brațul și piciorul stâng, zona inimii, precum și genunchiul și gamba dreaptă dezgolite, reprezintă sinceritatea, umilința și dificultatea de mișcare, înainte de a primi *inițierea*.

Probe

Situații, adeseori dificile și întotdeauna simbolice, care au loc într-o succesiune mai mult sau mai puțin ordonată și al căror scop este *inițierea* unui *candidat*. Împreună cu *călătoriile inițiatice* simbolice *probele* marchează diferitele etape ale *inițierilor masonice*. Ele sunt destinate să-l pună pe *neofit* în starea de receptare, să-i permită să simtă cele *patru elemente, ce* constituie materia pe care trebuie să învețe să o cunoască și să o stăpânească, *elemente* care corespund corpului fizic (*pământul*), emoționalului (*apa*), energiei și voinței (*focul*) și spiritualității (*aerul*).

Profan

Etimologic, cuvântul vine de la latinescul „fanum" – „sacru", în timp ce *profanum* semnifică invers, „ceea ce este în afara sacrului", pe cel ce se află în fața *templului*, care nu este autorizat să intre, deci care nu a primit *inițierea*.

Vezi și *pregătire*.

Q

Quitus

Termen care provine de la cuvintele franțuzești „quitte" - achitat" și „quitter" - „a părasi". Atunci când un *frate* dorește să schimbe *atelierul*, el solicită *trezorierului lojii* un *quitus*, care să probeze situația sa financiară la zi.

R

Radiere

Un *frate* poate fi radiat (șters) din *loja* sa pentru *trei* rațiuni principale: neplata, fără motiv valabil (șomaj, dificultăți financiare) a *cotizației*, lipsa de activitate (asiduitate) sau o condamnare judiciară (pentru că un *mason* trebuie să posede totodeauna un cazier judiciar curat).

De regulă, *lojile* sunt conciliante și un frate nu este niciodată îndepărtat din *atelier* fără explicații sau mai multe avertismente; dacă este îndepărtat pentru unul din primele două motive, *fratele* respectiv poate fi reintegrat ușor, dacă nu persevereză în respectarea motivului *radierii*, fiindcă rămâne totdeauna un *inițiat*.

Recreație

La o lovitură de *ciocan* a *Venerabilului*, aplicată în timpul *ținutei*, *frații* pot fi trimiși în *recreație*: *lucrările* se întrerup, *frații* pot să discute sau să circule liber prin *lojă*.

Aplicarea unei a doua lovituri de *ciocan* semnifică reluarea *lucrărilor* rituale, cu mai multă forță și vigoare.

Regularitate

Recunoaștere reciprocă între diferitele *obediențe*. În prezent, două *rituri*, *Ritul Scoțian Antic și Acceptat* și *Ritul Francez* își dispută pe mapamond statutul de purtători inițiali, primordiali ai *regulilor* și *datoriilor* masonice. Deci, *obediențele* nerecunoscute de Marea Lojă a Angliei sau Marele Orient de Franța și de omoloagele acestora din alte țări, sunt neregulate (iregulate).

În interiorul unei *loji*, un *frate* este neregular (iregular) dacă nu și-a plătit *cotizația (capitația)* sa.

Regularizare

Dacă un *frate* vrea să-și schimbe *obedienta*, el solicită *regularizarea* pe lângă noii *frați*. *Nașii* săi sunt garanții săi înainte de a presta *jurământul* în *atelierul* nou ales, pe care dorește să-l frecventeze.

Reintegrare

Operațiune care se aplică unui *frate* care a abandonat *Franc-masoneria* mai mulți ani și care dorește să ia parte, din nou, la *lucrările* unei *loji*.

Pe timpul cât nu activează, din motive profesionale sau alte motive, *fratele* respectiv este considerat în *adormire.*

Reintegrarea nu poate să se producă decât după *votul* solicitat tuturor *fraților* din *atelierul* respectiv.

Riglă

Simbol al rectitudinii, al metodei și al legii. Zeul egiptean Ptah era reprezentat ținând în mâna stângă o *riglă*, cu care măsura nivelul Nilului, iar pe altarul lui Vishva-karma, făurarul panteonului hindus din grotele Ellorei (India) era, de asemenea, desenată o *riglă.*

În *Masonerie*, *rigla* – una din *uneltele* cel mai des utilizate – este brodată pe eșarfa *Marelui Expert*, alături de *ochiul divin* și *spadă*. Împreună cu *compasul rigla* face posibilă trasarea tuturor figurilor geometrice. Ea este considerată simbolul infinitului (linia fără început și fără sfârșit), dar și al moralității și al *datoriei,* de la care *masonul* nu trebuie să de îndepărteze niciodată. *Frații* trebuie să se servească de *riglă*, pe parcursul desfășurării *lucrărilor lojii*. Semnificațiile se schimbă atunci când este asociată *echerului, compasului* sau *pârghiei*. Toate aceste asociații puneau în valoare arta geometriei în vremea *Masoneriei operative*, iar în timpul *Masoneriei speculative* – pe cea a *artei regale.*

Unealtă împrumutată de la *Companionaj* și compusă din 24 gradații, *rigla* este instrumentul principal de lucru al *companionilor* inițiați în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat.*

Rit

Organizare codificată a ceremoniilor masonice, regrupând *gesturi, parole, semne, simboluri* și atitudini convenționale. Își are originea în misterele antice egiptene, grecești, celtice, nordice sau romane, precum și în *Biblie.*

René Guénon definește *ritul* – „un *simbol* în acțiune", iar Pierre Bayard – „energia conținută în *simbol*", care, prin puterea sa operativă transmite *inițierea.*

În ciuda diferențelor care se remarcă între diferitele *rituri*, deci și între *obediențele* care le practică, toți *masonii* vor să atingă același scop și lucrează pentru a-l atinge cu aceleași *unelte*, aceleași elemente rituale, articulate în mod diferit, în funcție de *obedientă*. De regulă, diferențele între *rituri* nu sunt sesizabile în *ritualurile* primelor *trei grade* și apar mai mult la desfășurarea *ținutelor* pentru *gradele* superioare. Totuși, principalele diferențe se regăsesc în amplasamentul *coloanelor templului*, locurile atribuite *ofițerilor, semnele* și *simbolurile* mai mult sau mai puțin puse în valoare pe parcursul *ținutelor.*

Rituri masonice se practică pe întreg mapamondul: în Europa, Asia, cele două Americi, Africa, Australia și Oceania.

Rit Francez

Pentru *franc-masonii* acestei *obediențe, Dumnezeu* – ca *Mare Arhitect al Universului* și *Biblia* reprezintă dogmatismul religios la care oamenii liberi pot să se refere fără obligație.

Fiecare *frate* este liber de a căuta adevărul și de a-l găsi și altfel decât în dogme.

Rit Scoțian Antic și Acceptat

Cel mai popular și cel mai răspândit *rit* de practicare a *Franc-masoneriei*, considerat de majoritatea cunoscătorilor

drept adevărata „*Masonerie*". Alte *rituri* mai cunoscute sunt: Ritul York, *Ritul Francez* (Oriental), Ritul Memphis–Misraim, Ritul Suedez. Paul Mann, în *Additional Light* arată că *Ritul Scoțian Antic și Acceptat* prezintă un *număr* de învățături care întăresc *Legenda Meșterului Hiram*, învățături care se bazează pe problemele zilnice trăite de oameni în cei 4. 000 de ani de civilizație, oferind, și în felul acesta, mai multă *lumină*, membrilor *fraternității*.

Ritul Scoțian Antic și Acceptat are 33 *grade simbolice*, fiecare cu o denumire proprie, marcată de *simboluri* masonice. Primele *trei grade* (*ucenic, calfă* sau *companion* și *maestru*) fac parte din așa numita „*Masonerie* albastră" (ale cărei *ateliere* formează Marea Lojă Națională din țara respectivă), iar celelalte din „*Masoneria* gradelor înalte" (sau *Ritul* Masonic, din care se selectează *Supremul Consiliu* al țării respective).

CARACTERISTICILE UNOR RITURI MASONICE

- Ritul Emulație – apropiat de *riturile companionilor* constructori de Catedrale;
- Ritul Francez- rit laic, modern, în care Marele Arhitect al Universului nu este invocat;
- Ritul Memphis-Misraim - se sprijină pe simbolismul iudeo-egiptean;
- Ritul Strictei Observanțe și Ritul Swedenborg – sunt practicate, mai ales, în țările nordice;
- Ritul Scoțian, Antic și Acceptat – face referință la ermetism, alchimie și Evanghelia după Ioan;
- Ritul Scoțian Rectificat - fondat pe riturile cavaleriei creștine;
- Ritul York – se mai numește și „Royal Arch" (al Arcului Regal), fiind practicat, mai ales, în SUA.

Ritual

Ordinea după (în) care se derulează o *ținută*, ansamblul *simbolurilor* necesare derulării unei ceremonii masonice. Pierre Riffard îl numește acțiune simbolică, alcătuită din secvențe care înglobează, pe de o parte, formule și *gesturi*, iar pe de altă parte, realizează un ansamblu ordonat și organic.

Atingerile, cuvintele sacre, semnele și *simbolurile* fac parte din ansamblul *ritualului*, ca și maniera de comportare în *lojă*, de *a lua cuvântul* sau de a prezenta o *planșă de arhitectură*. Tot ceea ce se petrece în *lojă* face parte din *ritual* sau participă la sacralizarea lui.

Ritualul diferă după *rit* și *obediență*, dar scopul său rămâne neschimbat: descoperirea și perfecționarea fără încetare a propriei persoane.

Rodie

Conform unui mit grecesc, pomul cu *rodii* s-a născut din sângele răspândit pe Terra de Dionysos, în momentul morții sale. Acest arbore este singurul care-și trimite fructele în regatul morților; de aceea, rodia simbolizează speranța, fecunditatea și viața permanent reînnoită, precum și eternitatea ciclurilor vieții sau nemurirea.

Prezentă pe *coloanele* masonice, *rodia* este formată din sute de mici fructe; astfel, ea simbolizează fertilitatea, dar și *fraternitatea*, prin care *masonii* sunt uniți în *lojile* lor, așa cum semințele rodiei sunt unite într-un singur fruct.

Rosa cruce

Simbol compus dintr-un *trandafir* (în general cu *șapte* petale) sau mai mulți *trandafiri* (în general *cinci*) și o *cruce*. Este

folosit pentru a evidenția cel de-al 18-lea *grad* al *Ritului Scoțian Antic și Acceptat* și cel de-al 7-lea *grad* al *Ritului Francez*.

Cunoscută din 1614, de pe domeniile feudale care, mai târziu, vor forma Germania, societatea secretă care a adoptat ca emblemă acest *simbol* s-a extins ca urmare a celor *trei* manifeste rosa cruciene ce aveau la bază viața, operele și învățătura lui Christian Rosencreutz, fondatorul simbolic și mitic al Ordinului de *Rosa cruce*. Instruit în toate științele, religiile și înțelepciunile cunoscute atunci, Christian Rosencreutz a contribuit la ridicarea unei mari case, unde a creat împreună cu alți *trei frați* un centru de difuzare a Cunoașterii. Capabili de a îngriji infirmitățile și bolile contemporanilor lor, *frații* au lucrat la redactarea unei opere destinate să consemneze și să depozitere Cunoașterea vremii lor.

PRINCIPIILE ROSACRUCIENE

1. Să te conformezi cutumelor, tradițiilor și obiceiurilor din țara în care te afli.

2. Să nu porți haine speciale care să anunțe apartenența la *ordin*.

3. Să adopți *rosa crucea*, *crucea* și *trandafirul* sau literele R și C ca *simbol* al *fraternității* rosa cruciene.

4. Să îngrijești gratuit toți bolnavii.

5. Să participi, o dată pe an, la reuniunea din *Templul* Sfântului Spirit.

6. Să ții secretă, timp de un an, existența *fraternității*.

Simplă, *rosa* sălbatică este similară, simbolic, *pentagramei* și *stelei strălucitoare*. Dublă sau triplă – reprezintă *simbolul* tăcerii, al *secretului*. Plasată la intersecția celor două brațe ale *crucii*, *rosa* semnifică emblema misterului *inițierii*.

– *Rosa cruce* și rosicrucian sunt *doi* termeni ce nu trebuie să fie confundați. Expresia *rosa-cruce* desemnează un fel de a fi (...). Rosicrucianul este cel ce a ales adoptarea disciplinei care duce la starea de *rosa cruce*.

H. Spencer Lewis – *Manuel rosicrucien* A.M.O.R.C. 1918, Editions rosicruciennes, 1972, p. 119

Roză

Vezi *trandafir*.

S

Sac cu propuneri

Mic sac, purtat în mână de *Maestrul de Ceremonii*, la sfârșitul *ținutei*, și destinat să strângă toate propunerile notate pe o bucățică de hârtie, ale membrilor *atelierului*.

Textul foarte scurt al propunerii trebuie să fie semnat. Numai *Venerabilul* ia cunoștință de chestiunea respectivă, care rămâne anonimă ansamblului *fraților*.

La unele *rituri, sacul cu propuneri* servește, de asemenea, pentru a anunța candidatura unui *profan*.

Salariu

Dacă un *frate* este ridicat la un *grad* superior se spune că el primește o creștere de *salariu*. În *companionaj* se practica acest tip de ceremonie solemnă, atunci când *ucenicul* devenea *companion*, iar *companionul* primea *gradul* de *maestru*.

Creșterile de *salariu* sunt simbolice, pentru că nu au ce căuta în *lojă*. Expresia semnifică faptul că *fratele* ridicat în *grad*, va lucra având alte sarcini, cu o nouă conștință și *unelte* noi.

Conform lucrării *Franc-masoneria: o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate*, (București, Editura Europa Unită, 200, p.159), *salariul* reprezintă pentru un *mason* recompensa muncii sale, măsura rezultatului pe care acesta îl aduce și se exprimă prin *perfecționarea* graduală atinsă.

Sală umedă

Sală în care poate să „plouă", pentru că nu este un spațiu sacru, precum *loja* sau *templul*. În practică, *sala umedă* este un loc de întâlnire și de reuniuni, pentru *inițiați* și, uneori, pentru *profani*, prevăzută cu mese în care se poate lua o gustare ușoară. De asemenea, *sala umedă* este considerată un loc pentru schimburile de idei, unde se organizează *agapele* și *banchetele*.

Salcâm

Alături de stejar este unul din arborii cei mai întâlniți în *simbolismul* inițiatic. Despre el se amintește în ceremonialul de *inițiere* în *gradul trei – Maestru*, al *Ritului Scoțian Antic și Acceptat*.

Sarcină

Îndatorire a unui *ofițer* dintr-o *lojă*. Etimologic, termenul provine de la cuvântul francez „office" – „sarcină", „funcție", „servici", de unde a provenit și derivatul său „officier" – „ofițer", „funcționar".

Într-o *lojă* există mai multe sarcini elective, cum sunt cea a *Venerabilului Maestru*, a Primului și celui de Al Doilea *Supraveghetor*, a *Oratorului, Secretarului, (Marelui) Expert, Maestrului de Ceremonii, Trezorierului, Acoperitorului* și *Ospitalierului*. Aceste *sarcini* sau funcții sunt asemănător denumite în fiecare *obediență* sau *rit*. *Sarcina* fiecărui *ofițer* nu este doar onorifică, ea îi solicită o mare atenție acordată respectării *ritualului*, iar activitatea practică a *lojii* depinde de calitatea *lucrărilor* fiecăruia dintre *ofițerii* și *frații* din *loja* respectivă.

Scară

În ezoterismul tradițional, simbolizează urcarea omului spre ceruri și spre cunoașterea celestă și universală. În arta creștină, se remarcă adesea că Iisus Hristos ține o scară cu *nouă* trepte, *numărul nouă* semnificând drumul către perfecțiune. Scara este simbolul unei progresii spre o stare superioară de conștiință, spre transcendență sau dorința de a-și depăși propriul destin.

Reprezentată uneori printre *simbolurile* masonice, scara semnifică diferitele *grade* ale cunoașterii. Cele *șapte* trepte ale *templului* conduc spre *Orient*, unde se află așezat *Venerabilul lojii*.

Scuze

Dacă, dintr-un motiv sau altul, un *frate* nu poate asista la o *ținută* a *atelierului* său, el trebuie să transmită *scuzele* sale prin intermediul unui *frate* prezent. *Scuzele* se primesc cu sau fără *obol* din partea fratelui respectiv. *Obolul* absentului este vărsat la *Trunchiul Văduvei*.

Secret

Termen care a inspirat adesea curiozitatea și neliniștea *profanilor* sau detractorilor *Franc-masoneriei*. Dacă există cu adevărat *secrete*, acestea nu privesc cu nimic societatea profană. Astfel, textele *ritualurilor*, ale *cărților sacre* și legendelor masonice se găseau în librării înainte de secolul al XIX-lea. Însă, *frații* nu au voie să vorbească în lumea profană despre *lucrările lojii* la care participă și nici să dezvăluie apartenența la *ordin* a altui *frate*, fără să aibă consimțământul acestuia.

Contele Casanova, un mare *inițiat*, descria astfel, *secretul* masonic: „*inviolabil prin propria sa natură (...) descoperit de forța de a merge la lucrările lojii, de a observa, raționa sau deduce*". *Acest secret este aflat lent de un frate, pe măsura trecerii anilor și a înțelegerii simbolurilor și ritualului.*

Astăzi, *masonii* preferă să utilizeze termenul „discret", mult mai apropiat de realitate, deoarece ei nu posedă Adevărul *secret* și nici nu urzesc, în *lojile* lor, comploturi politice sau revoluționare.

Secretar

Ofițer plasat la dreapta *Venerabilului Maestru*, la *Orientul lojii*. *Secretarul* scrie „cartea *atelierului*", în care sunt consemnate lucrările și evenimentele petrecute în timpul desfășurării lucrărilor lojii.

Considerat „memoria *atelierului*" este al *cincilea ofițer principal* al *lojii*. La începutul fiecărei ținute, la solicitarea *Venerabilului Maestru*, citește rezumatul lucrărilor precedente. Dacă sunt observații întemeiate, se adaugă la acest

rezumat, apoi *fratele Orator* propune aprobarea lui, care se face prin *votul* deschis al tuturor membrilor *lojii,* prezenți la *ținuta* respectivă.

Semn

Papus înțelegea prin *semn*, „orice mijloc exterior de care se folosește omul ca să-și manifeste ideile. Elementele *semnului* sunt: vocea, gestul și caracterele trasate. Materialele sale: sunetul, mișcarea și lumina". Alături de *atingeri* și *cuvinte sacre*, *semnul* permite *fraților* să-și pună în valoare *gradul*, pe parcursul *lucrărilor lojii* sau cu prilejul diferitelor întâlniri din lumea profană.

– Noi avem *secrete*: sunt *semne* figurative și *cuvinte sacre* care compun un limbaj, când mut, când elocvent, pentru a-l comunica la cea mai mare distanță și pentru a ne recunoaște confrații *(franc-masoni)*, indiferent de limba pe care ar vorbi-o.

din *Discursul Cavalerului de Ramsay,* 1737

Semne de recunoaștere

Complex format din semne, *atingeri*, *parole* și *cuvânt sacru*, specifice unei anumite *obediențe* masonice.

Septentrion

Termen care provine de la cele *șapte stele* care formează constelația Mica Ursă (Carul Mic). Noțiunea este folosită în edificiile religioase ale Europei și în *lojile* masonice în care *latura stângă* este cea a tenebrelor, a învățării și meditației, iar *latura dreaptă* – cea a experimentării și punerii în practică.

Sfoara cu noduri

Pentru *companion*, este un mijloc indispensabil pentru a calcula unghiurile și a marca liniile importante ale *templului*. Pentru *Franc-masonerie* în general, reprezintă un *simbol* al uniunii, asociindu-I pe *frați* în *lojă*, în timp și spațiu, prin reproducerea *opt*-ului orizontal al infinitului.

Reprezintă, de asemenea, simbolic, *lanțul uniunii* format pe sol de *frați*, întrajutorarea și *fraternitatea* dintre aceștia.

Nodurile sunt, în general, în număr de 12, aidoma numărului semnelor zodiacale.

Simbol

La origine, „sym bolleo" – „ceea ce unește, ceea ce asociază", reprezenta pentru vechii greci un obiect – „sunballen", care se împărțea între două persoane pentru a le permite apoi să se recunoască pe această cale, personal sau prin intermediul unui mesager. Acest fapt se transmitea și descendenților lor, care puteau astfel să reconstituie obiectul compus din cele două bucăți diferite.

Sensul ezoteric al termenului este astăzi următorul: *simbolul* reprezintă un mijloc de a sugera ceea ce nu mai este transmisibil pe căile obișnuite, necesitând folosirea intuiției și spiritului pentru descoperirea semnificației vizate. De aceea, *simbolul* poate deveni și este un principiu inițiatic, cea mai mare parte a miturilor, legendelor și *ritualurilor* masonice fiind simbolice.

Simbolism

Sistem de referință care leagă conștiința omului de ceea ce îl transcende, care stabilește o relație între elementar și universal.

SIMBOLISMUL MASONIC

Ansamblul învățământului simbolic al *Franc-masoneriei* cuprinde mai multe elemente:

1. Instrumente de muncă și obiecte plasate în *loji;*

2. Numere și figuri geometrice;

3. Forme rituale pentru admiterea în *loji* sau trecerea de la un *grad* la altul;

4. Un mit, cel al lui *Hiram,* reprezentativ pentru toate miturile religiilor antice, pe care le egalează în frumusețe și profunzime.

Franc-masoneria nu poate să renunțe la *simboluri* pentru că este o *Artă* și toate artele recurg la *simbol.*

Simbolismul masonic este limba proprie *Masoneriei*, o limbă specifică pe care o înțeleg toți *frații* din toate locurile.

Iată pentru ce *profanul* va fi condus în *cabinetul de reflecție*, veritabil vestibul al noii sale existențe. Dar, mai întâi, trebuie să lase la intrare toate *metalele* și *bijuteriile* pe care le poartă și care sunt semnul vulgarității și frivolității... Trebuie să fie asemenea unui mic copil care, modest, vine să se așeze pentru prima dată pe băncile școlii.

Cabinetul de reflecție este închis, fără ușă sau fereastră, ca un ou sau un creuzet al alchimistului. Oamenii trebuie să învețe că acolo, înainte de a trece la viața masonică, ei trebuie să renunțe la viața profană, la toate prejudecățile și obiceiurile omenești, cauză a atâtor neghiobii și rele...

Profanul are obligația de a răspunde în scris la *trei* întrebări tradiționale asupra *datoriilor* omului și să-și facă testamentul, adică să precizeze sensul pe care îl dă existenței, pentru a i se permite să-și facă inventarul a ceea ce gândește, a ceea ce știe și a ceea ce poate să facă...

Căci, a fi *franc-mason* nu înseamnă numai să vii și să asiști la întâlnirile *fraților* și să iei parte la lucrările care se îndeplinesc, nu înseamnă numai să înveți sensul simbolurilor, să-ți domini pasiunile, să cultivi Adevărul...

Aceasta înseamnă ca pe planul conștiinței să îndeplinești o operă de natură specială (...), fasonarea spiritului și inimii, degajarea din mentalitatea vulgară, ascensiunea ființei către o treaptă superioară a existenței...

În „catehismele" masonice, gândirea umană este considerată ca o *piatră brută. Profanul,* prin antiteză cu *inițiatul*, nu știe nimic înainte de a fi primit în *lojă;* scopul *Franc-masoneriei* este de a-l educa și de a-i pune în mână instrumentele simbolice care-i permit să-și modeleze gândirea, să-i dea forma dorită, adică aceasta să devină *piatră cubică.*

Masonul va lua *piatra cubică* cu care este învățat să lucreze; aceasta va fi materia primă a Marii Opere și va începe prin a-și construi *templul* interior pentru a fi capabil și demn de a ajuta la construcția *templului* exterior care este *Umanitatea.*

după Henri-Robert Petit - *La dictature de loges,* Paris, Ed. Baudiniere, 1934, pp. 152-163 (selectiv)

Soare

Principiu vital al nașterii, al morți și al renașterii, *Soarele* neînvins (Sol Invictus, în latină), renaște în fiecare dimineață. *Lumina* lui simbolizează cunoașterea activă, învinge monștrii și tenebrele, luminează eroii și pe cei care trec probele vieții, ca și pe cele ale *inițierii.* Ilustrând spiritul și conștiința deschise către universal, *Soarele* este reprezentat totdeauna prin *simboluri* luminoase.

Împreună cu *Luna* și *stelele*, *Soarele* constituie simbolic, *luminile lojii*, introducând ritmul celest în cadrul *lucrărilor atelierului*, care încep la *miezul zilei* și se termină la *miezul nopții.* Pe peretele *lojii* de la *Orient, Soarele* este reprezentat la dreapta *Venerabilului Maestru,* iar *Luna* – la stânga acestuia.

Spadă

Istoric, *spada* masonică este o referință la vechea aristocrație, căci orice *frate* în *lojă* este un gentilom. Este rațiunea pentru care, încă din secolul al XVIII-lea, toți *frații*, indiferent de originea lor socială purtau o spadă în *templu*; aici, toți, fără distincție de rang, aparțineau cavaleriei *Luminii*, *spada* fiind simbolul solar al *Egalității*.

Spada ilustrează totodată răzbunarea și protecția și servește, de asemenea, pentru a constitui, cu ajutorul ei, de către mai mulți *frați, bolta de oțel* pentru omagiul demnitarilor cărora li se face o intrare solemnă în *templu*.

Frații plasați pe *coloane* au *spade* cu lama dreaptă, în timp ce *Venerabilul Maestru* arborează o *spadă* cu lama ondulată, numită „*spada* strălucitoare".

Spada reprezintă *Lumina* triumfând asupra tenebrelor, puterea cuvântului trecător asupra rațiunii solare. *Spada* cu lamă dublă taie cu o latură și resuscitează cu cealaltă, învinge ignoranța și inițiază Cunoașterea. Ea marchează stăpânirea și suveranitatea, așa cum sabia Excalibur făcea din Arthur, regele Cavalerilor Mesei Rotunde.

Armă adesea magică, *spada* participă la luptele fizice și spirituale. Din antichitate, datează *sabia* lui Damocles, iar în vitraliile catedralelor recunoaștem, azi, *sabia* lui Roland, Durandal și *sabia* lui Carol cel Mare, Jozeuse.

Speculativ

Ceea ce provine dintr-o reflecție, un discurs sau o acțiune în domeniul psihic sau spiritual. Cel mai bun exemplu este cel al *Masoneriei speculative*.

După René Guénon, trecerea de la operativ la speculativ nu a constituit un progres doctrinar pentru *Franc-masonerie*.

Spirit

După André Doré și al său *Petit Lexique Maconnique*, *spiritul* masonic este „faptul sentimentului profund de afecțiune și de solidaritate *fraternală*, care trebuie să unească toți *masonii*, în ciuda prejudecăților umane, în legătură cu dragostea față de *ordin* și repectul tradițiilor care-i dau forța, al supunerii la *riturile* care constituie disciplina noastră, al înțelegerii *simbolurilor* noastre, ce provin din cele mai bogate învățături ale filosofiei și moralei".

Stâlpi de susținere

Vezi *coloană* și *pilon*.

Steaua strălucitoare

Stea cu *cinci* colțuri, care are marcată în mijloc litera *G*, a cărei importanță este primordială pentru *gradul* de *companion* (cel care declară că ar fi văzut *steaua strălucitoare*, în timp ce este interogat asupra stării sale masonice).

Simbol antic, descris de Pitagora și în care, în perioada Renașterii, Leonardo da Vinci și-a înscris omul său cosmic, pe structura unui pentagon magic *(pentagrama)*.

După ce *steaua strălucitoare* se aprinde la *gradul* de *companion*, *ucenicul* devine apt să perceapă ceea ce îi era până atunci invizibil, apt să vadă și să înțeleagă ceea ce, până atunci, era ascuns simțurilor sale fizice.

Steaua strălucitoare reprezintă *lumina* care îl înconjoară pe *discipolul* ce se

dovedește capabil să-și servească în mod util *maeștrii*, acesta constituind *semnul* Inteligenței și al Științei.

Stele

Sunt purtătoare ale *luminii* depărtate și eterne, în infinitul nopții. Totdeauna prezente pe cer, *stelele* simbolizează speranța, fiind adesea pictate și pe plafonul *lojilor* masonice.

O veche practică masonică este legată de faptul că, înaintea intrării unui demnitar în *lojă*, se aprinde un foc numit *stea*, cu scopul de a semnala *fraților atelierului* importanța *luminii* pe care acesta o reprezintă.

Sud

Apogeu al *Soarelui*, apoteoza luminii spirituale, opus polar al *Nordului* – simbol al nopții, frigului, lunii, ucenicului și învățării, *Sudul* este simbolul zilei, al căldurii, al *companionului* și al experimentării.

Supraveghetori

Cei *doi* „asistenți" ai *Venerabilului Maestru* sunt Primul și Al Doilea *Supraveghetor*. În lojă, Primul *Supraveghetor* este responsabilul *companionilor*, iar Al Doilea *Supraveghetor* – al *ucenicilor lojii*. Ambii au ca *sarcină* să-i consilieze pe *frații* mai tineri în *Franc-masonerie*.

Primul Supraveghetor este asociat planetei Marte și lucrează cu *nivela*, iar *Al Doilea Supraveghetor* este asociat planetei Venus și el lucrează cu *perpendiculara;* cele două planete reprezintă energii polare, conciliabile, aidoma celor doi *Supraveghetori*; cutuma masonică susține că Primul *Supraveghetor* urmează să devină *Venerabilul lojii* respective.

Suprem Consiliu

Organism masonic care, în *Ritul Scoțian Antic și Acceptat*, administrează *frații* care au atins un *grad* cuprins între *patru* și treizeci și trei.

Ş

Şapte

Număr considerat venerabil. Este diviziunea adecvată pentru orice ciclu de evoluţie, orice progres în timp, pentru orice lucru ce urmează o succesiune: zile critice, creşterea omului sau a animalelor, ani climaterici etc. Este extrem de important în toate sistemele mitice, deoarece la evrei, ca şi în creştinism şi mahomedanism, facerea lumii a avut loc în *şapte* zile, câte zile are săptămâna. Olimpul avea *şapte* mari zei, iar *Templul lui Solomon* ar fi fost construit în *şapte* ani.

Pentru pitagoricieni simboliza creaţia lumii şi era construit din două figuri perfecte – *triunghiul* şi *pătratul.* Influenţa *simbolismului* lui *şapte* este vizibilă şi în *Franc-masonerie:* conform legendei, *vârsta maestrului* trebuie să fie de *şapte* ani de la prima *iniţiere* în tainele *Masoneriei.* Dacă *trei* îl reprezintă pe *ucenic, cinci* pe *companion, şapte* îl reprezintă pe *maestru,* care posedă *vârsta* simbolică de „*şapte* ani şi mai mult", *vârsta* raţiunii şi discernământului.

Şapte este *numărul ofiţerilor* unei *loji,* dintre care *trei* o luminează, *cinci* o conduc, iar toţi *şapte* o fac justă şi perfectă.

Şase

Număr considerat perfect, datorită faptului că părţile sale alicote adunate, îl dau ca rezultat pe el însuşi: 1+2+3=6. Simbolizează dreptatea şi sănătatea.

Şibbolet

Parolă masonică, provenind de la un cuvânt de origine ebraică, simbolizând „spic" sau „fluviu". După un război biblic, a fost utilizat drept cuvânt de recunoaştere pentru locuitorii din vechea Palestină care-l foloseau pentru a-şi descoperi astfel duşmanii. Aceştia nu puteau pronunţa „ş"-ul, cuvântul devenea „sibbolet", iar cei care se deconspirau făcând această greşeală de pronunţie, plăteau cu viaţa.

Şnur

Eşarfă lungă, de-a lungul pieptului şi spatelui, purtată pe umărul drept şi până la şoldul stâng, rezervată *Maeştrilor.* Culoarea şnurului variază în funcţie de *obedienţă.* De regulă, este roşie pentru *Ritul Scoţian Antic şi Acceptat* şi albastră pentru *Ritul Francez (Modern).*

Eşarfa este transferabilă dacă reprezintă un semn atribuit unui *ofiţer* care-şi exercită funcţiile în *lojă.*

Șorț

Însemn comun tuturor *fraților, șorțul* simbolizează *lucrările* efectuate de *masonii* de toate *gradele. Ucenicul*, încă novice, poartă un *șorț* din piele albă a cărui bavetă triunghiulară (partea superioară) se poartă ridicată. *Companionul,* mai călit, poartă același *șorț*, dar coborând baveta, în timp ce *maestrul* posedă un *șorț* mai mare, care îl protejează, arătând tuturor *arta regală* pe care o posedă, precum și apartenența sa masonică la *rit.*

Simbolic, *șorțul* arată că viața inițiatică reprezintă o operă de îndeplinit, că cercetarea adevărului este o muncă grea; de aceea, îndemnul „Glorie muncii!" este una din afirmațiile cheie pentru *Franc-masonerie.*

Un „*mason* fără *șorț*", reprezintă *profanul* care se pregătește pentru inițiere, având un comportament și o filosofie apropiate de cele ale *masonului* autentic.

T

Tabla de smarald

Nume dat unui text celebru pentru elementele de iniţiere şi ezoterism pe care le conţine, al cărui autor este Hermes, supranumit Trismegistul, adică de *trei* ori, cel mare. Acest ansamblu de precepte ilustrează procesul de transformare a sufletului uman în conştinţă cosmică.

De-a lungul secolelor, *Tabla de smarald* a fost textul esenţial al alchimiştlor, hermetiştilor, gnosticilor, rosa crucienilor, ca şi a câtorva obedienţe masonice.

FLOAREA CERULUI
Tabla de smarald

Este adevărat, fără minciună, cert şi foarte veritabil;
Ceea ce este jos, este precum ceea ce este sus,
Prin aceste lucruri apar miracole de un singur fel.
Cum toate lucrurile sunt şi provin din *Unu*,
Astfel, toate lucrurile sunt născute din acest ceva mic, prin adaptare.
Soarele este tatăl şi *Luna* este mama.
Vântul l-a purat în pântecele său,
Pământul este hrana şi receptacolul său.
Tatăl tuturor, Thelemul lumii universale este aici.
Forţa sau puterea sa rămâne întreagă,
Dacă ea este convertită în *pământ*.
Tu vei separa *pământul* de *foc*, subtilul de greoi,
Încet, cu mare măiestrie.
El urcă din *pământ*, coboară din cer şi primeşte
Forţa lucrurilor superioare şi a lucrurilor inferioare.
Tu vei obţine în acest fel gloria lumii
Şi tot răul din tine va intra în *pământ*.
Aceasta este forţa, puternică şi răsputernică,
Ea va învinge orice lucru subtil
Şi va penetra orice lucru solid.
Astfel a fost creată lumea,
Din acestea vor ieşi admirabile adaptări,
Al căror mijloc este dat aici.
De aceea, eu am fost numit Hermes Trismegistul
Şi posed cele trei părţi ale filosofiei universale.
Ceea ce eu spun despre Opera Solară este complet.

Tabloul lojii

Covor sau imagine, întins sau desenat în mijlocul *atelierului*, de formă dreptunghiulară, cu *simboluri*, care prezintă,

între altele, *unelte* utilizate de *frați* pe parcursul *lucrărilor* realizate la *gradul* respectiv. În funcție de *ritualul* adoptat se folosește un *tablou al lojii*, lucrat (desenat) în mod specific. Imaginile *tabloului lojii* sunt simbolice, iar *simbolismul* lor constă în figurile prezentate, precum și în dispunerea lor. Deși pare inert și pasiv, desfășurat în mijlocul unei adunări masonice, *tabloul lojii* constituie o prezență de neînlocuit, având următoarele caracteristici:

– la *gradul* de *ucenic*: *coarda* prezintă *trei noduri*, există doar *piatra (brută)*, uneltele înfățișate sunt: *perpendiculara, nivela* și *firul cu plumb*;

– la *gradul* de *companion*: *coarda* prezintă *cinci noduri*; există două bucăți de *piatră*, una brută și alta fasonată; apar în plus, următoarele *unelte*: *ciocanul, mistria, pârghia, rigla,* precum și litera *G*, cuprinsă în *steaua strălucitoare*;

– la *gradul* de *maestru*: un *coșciug* – cel al lui *Hiram*, dispus cu capul la *Occident* și acoperit de o pânză neagră, pe care se află o *cruce*; pe *coșciug* există *compasul* și *echerul* (la picioare), o ramură de *acacia* (în dreptul inimii) și litera *G* în centrul *triunghiului* (la cap), în timp ce *șase cranii* umane sunt plasate, câte *trei,* pe fiecare latură a ansamblului.

Templu

Locul unde se adună adepții unei societăți inițiatice. Ezoteric, reprezintă imaginea și armonia universului, iar simbolic – edificiul moral la care fiecare *inițiat* trebuie să aducă o *piatră* cubică, o contribuție finisată, conform valorii învățăturii și științei sale.

În *Franc-masonerie* este sinonim simbolic cu cel de *atelier* sau *lojă* și desemnează locația în care se reunesc *frații*; separat de lumea profană, *templul* trebuie să fie închis și acoperit.

Tradiția masonică spune că lungimea *templului* este de la *Occident* la *Orient,* lățimea de la *Nord* la *Sud* și înălțimea de la *Zenit* la *Nadir*.

Templul lui Solomon

Solomon, rege al Israelului, pare a fi trăit între anii 972 – 932 î.Hr., a fost fiul lui David, regele iudeilor. Tatăl său a decis construcția unei Case a Domnului, un mare *templu,* destinat să adăpostească Arcul Alianței, *templu* care, din păcate, nu a putut fi terminat în timpul vieții sale. Solomon a realizat această dorință a tatălui său și a ridicat *templul,* cu ajutorul lui Hiram, între anii 967 și 961 î.Hr. *Templul* a fost construit din pietre perfect tăiate, fără a folosi *ciocanul,* toporul sau vreun alt instrument din fier. Se spune că Solomon a acoperit *templul* cu aur și a plasat în incinta acestuia Arcul Alianței al Lui *Dumnezeu*.

Biblia îl înfățișează pe regele Tyrului trimițând lui Solomon, fiul lui David, regele iudeilor, pe arhitectul *maestru Hiram,* turnător în bronz. Pentru rolul jucat în construirea *Templului* lui Iehova din Ierusalim, cunoscut apoi ca *Templul lui Solomon,* Hiram a devenit figura mitică și legedară a *Franc-masoneriei*.

Numele Solomon semnifică „cel ce aduce pacea, pacificatorul". În lumea iudaică și creștină, Solomon reprezintă *înțelepciunea*, iar cuvintele care-i sunt atribuite se află consemnate în cărțile biblice: Cântarea Cântărilor și Eclesiastul; evenimentele petrecute în vremea

regatului său au fost notate și în Cărțile Regelui (I și II).

Templul lui Solomon a fost distrus de Nabucodonosor, regele Babilonului. Reconstruit, el a fost din nou și definitiv distrus de romani, în anul 70, după Hristos. Paul Mann, în *Additional Light* spune că *Templul lui Solomon* a fost distrus de nepăsarea și ignoranța omului; un nou *templu* a fost creat după învățăturile omului, inspirat de Iisus Nazarineanul, care a propovăduit iubirea și *toleranța*.

Vezi și *debhir, hezkhal.*

Ternar

Tot ceea ce este esențial în *simbolismul* masonic funcționează pe principiul *ternar*, care-și are originea în vechi practici, unde *trei* zei onorau triada divină: la egipteni – Horus, Isis și Osiris; la greci – Hades, Poseidon și Zeus; la romani – Junon, Jupiter și Minerva; la nordici – Odin, Ve și Vili.

În *Franc-masonerie,* elementele ternare sunt numeroase: cele *trei lumini* ale *atelierului, trei coloane (piloni), trei lumânări (de ceară), trei puncte, trei* ani ai *ucenicului*, *trei* călătorii inițiatice, cei *trei companioni*, care l-au omorât pe Hiram, *trei* lovituri de *ciocan, trei grade* ale *lojilor* albastre etc.etc.

Testament filosofic

Ultima *sarcină* efectuată de un *profan,* înainte de *inițierea* sa, considerată ca o renaștere simbolică și despărțirea de vechiul mod de viață, de comportament și de gândire.

Profanul trebuie să răspundă la cele câteva întrebări ale *testamentului,* referitoare la obligațiile față de propria persoană, față de patrie și societatea umană, iar în *Ritul Scoțian Antic și Accesptat* și față de *Dumnezeu.*

Către finalul *ritualului* de *inițiere*, *testamentul filosofic* este ars în fața noului *frate.* Cenușa rezultată este depusă într-un plic, care îi este înmânat acestuia, simbolizând că a ars ceea ce adorase și trebuie, de acum înainte să înceapă o nouă viață.

Toleranță

Însușire umană primordială a *franc-masonilor*, cu ajutorul căreia speră să unifice membrii societății într-o lume de înțelegere și pace.

– Pentru *franc-masoni* iubirea frățească înseamnă *toleranță,* înseamnă a te înțelege cu alți oameni, indiferent dacă au aceleași idei ca tine sau nu, înseamnă caritatea, în cel mai înalt sens al său, nu doar a da bani, ci, a da din timpul tău, din talentul tău... Adevărul înseamnă a te strădui să-ți duci viața în spiritul acestor principii, zi de zi.

John Hamill, Anglia

Trandafir

Simbol al celor *patru* orizonturi armonizate într-o *cruce*, plasat în centrul intersecției brațelor acesteia, centru care figurează starea de echilibru.

Semnifică dragostea, frumusețea și femeia, atât în antichitate, cât și în arta Renașterii, în lumea profană, ca și în cea spirituală.

Trandafirul mistic o reprezintă pe Fecioara Maria, precum și sufletul fidelilor creștini care regăsesc în el picăturile

sângelui lui Iisus Hristos. În mitologia greacă simboliza sângele vărsat de Afrodita, care se înțepase în arbustul de *trandafir* al lui Adonis, iar tânărul Adonis va trăi etern prin înflorirea *trandafirului*, ale cărui flori au culoarea sângelui său. *Trandafirul* se plasează pe morminte ca *simbol* al regenerării și eternității ciclurilor vieții; culoarea roșie a acestuia simbolizează renașterea mistică, în timp ce culoarea albă semnifică puritatea.

După *inițiere*, noul *frate* primește o pereche de *mănuși* albe și un *trandafir* destinat persoanei pe care o stimează sau iubește cel mai mult.

Trei

Numărul *trei* semnifică trinitatea sfântă sau triada; mai este numit și „armonia perfectă". După Aristotel, el conține în sine însuși un început, un mijloc și un sfârșit. A fost considerat un atribut al zeităților și apare în majoritatea misterelor.

Pentru *franc-masoni*, este cel mai important dintre *numerele* mistice. *Ritualul* franc-masonic se bazează, aproape în totalitate, pe *numărul trei: trei grade simbolice*, *trei ofițeri principali*, trei *ornamente*, trei *stâlpi de susținere*, trei *lumini principale*, *trei lumini* secundare, *trei bijuterii specifice* și *trei* nespecifice, *trei* ani este *vârsta ucenicului* etc.

Trei puncte

Masonii sunt numiți și *frații* celor *trei puncte*, dacă ne referim la faptul că atunci când sunt nominalizați în scris, înaintea numelui și prenumelui lor se poziționează și cele *trei puncte*.

Originea celor *trei puncte* se pierde în *companionaj*. Apoi s-a considerat că cele două puncte de la bază reprezintă dualitatea și uniunea *franc-masonilor*, în timp ce al treilea semnifică scopul la care aspiră *frații*. Într-o altă interpretare, cele *trei puncte* reprezintă, simbolic, cele *trei* lovituri pe care le-a primit *Hiram* înainte de a muri.

În ansamblu, *trei puncte* reprezintă principiul ternar, folosit constant în *Franc-masonerie*.

Trezorier

Ofițer al *lojii*, însărcinat să strângă *cotizațiile* anuale ale *fraților* și să regleze problemele financiare ale *lojii*. *Cordonul* său este ornat cu două chei încrucișate ale încuietorii de la casa de bani; aceasta nu poate fi deschisă, simbolic, decât de *trezorier* sau *Venerabilul Maestru*.

Triunghi

Figură geometrică, imagine a armoniei, care simbolizează divinitatea (prin *ochiul* lui *Dumnezeu* sau o stea plasate, de regulă, în *triunghi*). Seamănă cu a patra literă a alfabetului grecesc – *delta*.

Numit *delta* luminos în *loja* masonică, face referință la principiul solar.

Trunchiul Văduvei

Pungă pentru bani, cu care *fratele Ospitalier* merge la sfârșitul *lucrărilor* unei *loji*, la fiecare din membrii *atelierului*, care depun discret, în ea, *obolul*. *Ospitalierul* contabilizează și păstrează sumele strânse, pentru opere de caritate.

Tubalkain

Este numele fiului lui Lameh (care înseamnă „sărman"). După tradiția biblică, este cel dintâi om care a știut să prelucreze *metalele*, deci un fierar. Din punct de vedere fizic, stăpânirea artei metalurgiei face din om regele Pământului.

Tutuire

Semn al fraternității, modalitate de adresare reciprocă între *masoni,* indiferent dacă sunt sau nu în *templu.* Este totdeauna obligatorie, cu excepția momentelor când *frații* se află în mijlocul lumii profane și nu trebuie să facă paradă cu legătura lor masonică.

U

Ucenic

Reprezintă primul *grad* al drumului deschis prin *inițiere*. Conform *cărții Livre des freres* (1563), în *Masoneria operativă, ucenicul* este un lucrător zidar, de regulă, care-și învață meseria timp de *cinci* ani, apoi devine liber și poartă însemnele *gradului* al doilea, cel de *companion*. În *Masoneria speculativă*, gradul de ucenic a fost creat în 1646 și legitmat în 1721.

Vârsta ucenicului este de *trei* ani. În *lojă*, locul *ucenicului* se află pe *Coloana Nord*, latura nocturnă a *atelierului*, rezervată meditației și angajamentului, sub privirile celui de al doilea *supraveghetor* care conduce această parte a *lojii*.

Ucenicul poartă un *șorț* de culoare albă, format dintr-un *pătrat* prevăzut pe o latură cu un triunghi echilateral, confecționat din același material; triunghiul este îndoit peste *pătrat*.

În timpul primului an de prezență în *lojă*, *ucenicul* trebuie să asculte, să sintetizeze și să aprofundeze semnificațiile ansamblului *decorurilor* și *simbolurilor* care apar pe pereții *atelierului* și să facă efortul de a tăcea. În timpul acestui an de învățare (de acumulare), el nu este autorizat să vorbească.

Încă de la primirea sa în *lojă*, noul *inițiat – ucenicul*, se confruntă cu un univers diferit, pe care l-a dorit, dar despre care nu știe nimic sau cunoaște puține lucruri; ceea ce descoperă acum, poate să-l uimească și să-l determine să cunoască lucruri noi. El este liber să înceapă cercetarea sa cosmică. El singur știe ce caută în mod real și, de aceea, ceilalți *frați* trebuie să îl ajute oferindu-i spiritul lor *fraternal*.

Primii ani în *Franc-masonerie* se împart între bucuria de a aparține unei societăți care a numărat și numără printre membrii săi cele mai mari spirite ale Umanității și dificultatea de a atinge scopurile pe care această societate le fixează celor primiți în rândurile ei: căutarea Binelui, Adevărului și Dreptății pentru fiecare *frate* și întreaga Umanitate. De aceea, un *franc-mason* va fi întotdeauna *ucenic* în această *lucrare* niciodată terminată, dar voluntar consimțită. Prin cunoaștere, *ucenicul franc-mason* intră în posesia tuturor elementelor necesare, care-l vor conduce pe calea sa de perfecționare, terestră și spirituală.

Ţ

Ţinută

Reuniune rituală a *masonilor;* poate fi de două feluri: albă, închisă – la care participă numai *fraţi* sau deschisă – la care participă ca invitaţi şi *profani*.

O *ţinută* funebră este organizată atunci când *fraţii* se reunesc pentru un adio ritual, acordat unuia dintre ei, care a trecut la *Orientul Etern*.

Umanism

FRATERNITATE, UMANISM, UNIVERSALISM

Acesta este mesajul *Franc-masoneriei*, simbolizat prin aceste *trei* „lumini tradiționale", punct de convergență al tuturor forțelor spirituale.

Printr-un deplorabil paradox, constatăm azi că *Franc-masoneria* este pe plan uman profund divizată.... Aceste penibile divergențe sunt create de faptul că principiul „Un mason liber într-o lojă liberă" nu este aplicat....

Reîntoarcerea la universalism, sfârșitul certurilor sterile, preeminența *lojii*, acestea sunt legămintele unui foarte mare număr de *frați*, sinceri și devotați, dezolați de impasul în care atâtea bunevoințe se pierd.

Pentru a răspunde aspirațiilor lor profunde, pentru a munci cu noi ca să sporim puterea și strălucirea *Ordinului*, noi cerem acestor *frați*, ca și *obedienților* din care fac parte, de a asculta acest apel și de a ne ajuta.

Trebuie să sfârșim cu certurile permanente între *obediențe* și să contribuim la renovarea veritabilei *fraternități* masonice, pentru ca ea să redevină o realitate constructivă...

Convingerea noastră profundă este că prin valoarea sa intelectuală și morală, prin iluminarea socială sau spirituală, fiecare demonstrează autenticitatea inițierii sale....

fragmente din *Manifestul Marii Loji Tradiționale Simbolice „Opera"*- Franța, 2 octombrie, 1958

Unelte

Create cu inteligența sa, pentru a-i prelungi puterea și dexteritatea mâinii, *uneltele* sunt accesorii, care-i permit omului să transforme materia asupra căreia acționează. *Masoneria speculativă* le utilizează în manieră simbolică, fiecare dintre ele posedând o semnificație proprie, atribuită în funcție de serviciul pe care-l realizează la *gradul* sau în *ritul* respectiv. Principalele *unelte* masonice sunt: *ciocanul* – simbol al forței; *compasul* – utilizat de *Marele Arhitect al Universului*, simbol al conștiinței și al exactității măsurării; *dalta* – simbol al discernământului; *echerul* – simbol al rectitudinii și al dreptății; *mistria* – simbol al coeziunii; *nivela* – simbol al egalității și echlibrului; *pârghia* – simbol al voinței; *perpendiculara* – simbol al profunzimii; *rigla* – simbol al preciziei.

Unu

Denumit și monada, cifra care notează unitatea, reprezintă focul central, Divinitatea fără început și fără sfârșit, punctul în cerc, simbolul identității, egalității, existenței, al armoniei și conservării universale.

– Proprietatea lui *unu* este de a fi principiul și originea numărului; prin el, orice lucru este numărat, parul și imparul.

A.Awa – *L'esprit critique des Freres de la purete,* Beirut, 1948, p.25

PREEMINENȚA LUI UNU

Construcția *Templului lui Solomon* în povestirea biblică și, mai târziu, construcția catedralelor, conduc la un tip de organizare socială bine caracterizat. Opera edificatoare a fiilor lui Israel și a creștinilor Evului Mediu rămâne de neînțeles în afara unei societăți legată inițial de temporal și de spiritual, structurând ansamblul aspectelor vieții umane după o certă percepție a divinului.

Astfel, *loja* reprezenta punctul de transmutație al impulsului spiritual al unui întreg popor, care crea o operă mobilizând integralitatea resurselor sale. Dimensiunea enormă a acestor construcții, amploarea șantierelor și spectaculoasa reușită finală solicitau cu putere o perfectă simbioză între

puterea preoților și cea a prinților, un fel de interlegitimare a prerogativelor acestora sub tutela indiscutabilă a unui *Dumnezeu* Unic. Monoteismul și monarhia sunt în realitate două nume ale aceluiași act fondator, prin care omul pune ordine și coerență în viziunea sa asupra lumii și în maniera de a o aborda.

Templul și Catedrala reprezintă cristalizarea acestui moment, consemnează în piatră nașterea Umanității, acest reflux al haosului și al anarhiei în fața *Dumnezeului* Unic. Din acest punct de vedere, *Franc-masoneria* este legată de la originile ei de ordinea socială determinată de monarhia de drept divin.

din *Regulile masonice ale Marii Loji a Provinciei Occitania* (Franța)

V

Văduvă
Vezi *Copiii Văduvei.*

Vârstă
Fiecărui *grad,* îi corespunde o *vârstă* simbolică, de la *trei* ani la până la de *șapte* ori *șapte* ani, chiar până la 500 de ani după unele *obediențe* și *ritualuri* utilizate.

Progresia *vârstelor* variază în relație cu nivelele inițiatice și simbolice la care ne referim. Simbolic, a cunoaște vârsta inițiatică a unui *mason* echivalează cu a cunoaște *gradul* său: de aceea, atunci când un *ucenic* este întrebat ce *vârstă* are răspunde „Eu am *trei* ani", în timp ce un *companion* declară că are „cinci ani" iar un *Maestru* „șapte ani și mai mult...".

Plecând de la aceste *trei grade* fundamentale se ajunge la celelalte: Maestru Secret, a cărui vârstă este „de *trei* ori 7 de ani", Mare Ales al Bolții Sacre –„27 de ani împliniți", Cavaler de Rosa Cruce –„33 de ani", Cavaler al Arcei Sacre –„63 de ani împliniți", Mare Ales Cavaler Kadosh –„un secol și mai mult".

Vechile Sarcini
Texte folosite pentru *inițieri* și sporuri de *salariu,* încă de la începuturile *Franc-masoneriei.* Sunt extrase din regulamentele utilizate de *companionii* constructori și vizează întipărirea în minte și promovarea loialității, bunei utilizări a *parolei* veridice, dragostei pentru lucrul bine făcut, rigorii, onestității, respectului celorlalți și al adevărului.

Vechile Sarcini precizează, de asemenea, comportamentul și disciplina de care trebuie să dea dovadă *frații* în timpul *ținutelor* și în societate, în general.

Venerabil
Sinonim cu *Venerabil Maestru.*

Venerabil Maestru
Prima *lumină* a *lojii,* pe care o conduce și o reprezintă la *convent,* congrese sau alte activități ale *obedienței.* Pe *colierul (cordonul)* său este brodat *echerul,* emblemă care simbolizează *înțelepciunea.*

În *lojă* este instalat la *Orient,* având la dreapta pe *fratele Secretar,* iar la stânga, pe *fratele Orator.* Fiind un fel de „președinte" al *lojii, sarcina* sa este cea mai grea și de cea mai mare importanță, atât pe plan simbolic, cât și pe planul organizării *lucrărilor.* În fața sa, noul

inițiat prestează *jurământul,* el intervine pentru ca opiniile contradictorii să nu-i divizeze niciodată pe *frați*, ci, să-i unească în același respect și *toleranță* reciprocă.

Verigă

Fiecare *franc-mason* este o *verigă*, o unitate a *lanțului uniunii* reprezentat de *Franc-masonerie* în ansamblul său. Un nou *inițiat* reprezintă o nouă *verigă*, iar dacă un *frate* moare și trece astfel în *Orientul Etern* se spune că *masonii* au pierdut o *verigă* a lanțului.

Vest

Vezi *Occident.*

Virtute

Originea acestui termen se află în cuvântul latin „virtus" – „forță". *Virtutea* este, deci, forța care dă strălucire caracterului. *Mari sunt virtuțile din natură. Cui îi va fi atât de sete, încât să le facă să izbucnească pe toate? Căci ele provin din înțelepciunea lui Dumnezeu, care este infinită,* spunea Paracelsus, celebru alchimist medieval elvețian, rosicrucian de mare autoritate.

– Nu este vorba de pudoare afectată sau de *virtutea* care, în limbajul popular denumește comuna loialitate, ci, de *Virtute* cu majusculă, reflectând perfecționarea umană. În ce constă virtutea masonică? Definițiile din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea făceau distincție între *virtutea* impusă *masonilor* militari și cea pretinsă *masonilor* civili. Primii trebuiau să facă proba bravurii, disciplinei, loialității și îndurării față de învinși. Ceilalți trebuiau să pună în practică simțul lor civic, luptând permanent contra abuzurilor, superstițiilor, arbitrariului suveranilor și slujitorilor acestora, tiraniei, puterii politice sau religioase. Cine ar putea crede că aceste idealuri sunt astăzi demodate?

după Nathalie Pacout – *Franc-masoneria,* traducere de Liviu Moldovan, București, Editura Teora, 1998, p. 34

V.I.T.R.I.O.L.

Deviză alchimistă, filosofică și spirituală, care se află înscrisă pe peretele *cabinetului de reflecție.* Inițialele provin de la prima literă a cuvintelor expresiei, în limba latină: *Visita Interiora Terrae Rectificandoque Invenies Occultum Lapidem,* care se traduce prin „Vizitând Interiorul Pământului și Remodelân-du-te, vei găsi piatra Ocultă (piatra ascunsă a înțelepților".

Vizitator

Fratele care asistă la *lucrările* altei *loji* decât cea din care face parte. Vizitele sunt importante în viața masonică, pentru că permit crearea sau strângerea legăturilor între diferitele *loji* sau *obediențe.*

În general, *vizitatorul* aduce salutul fratern al *lojii* sale și poate participa la *lucrările lojii* pe care o vizitează, ceea ce nu poate decât să îmbogățească spiritual *fraternitatea.*

Vot

Deciziile *atelierului* sunt luate, de regulă, prin *votul* direct al *fraților,* dat prin ridicarea mâinii sau, uneori, și prin *votul* scris al *maeștrilor lojii.*

Nici un *Maestru* sau *Supraveghetor* nu este ales după vechime, ci pentru meritele sale.

Z

Zece

Număr denumit şi cer, paradis, pentru că reprezenta împlinirea desăvârşită a tuturor lucrurilor – este alcătuit din monadă, diadă, triadă şi tetradă (1+2+3+4=10). Aşadar, se consideră că el cuprinde toate relaţiile numerice şi armonice.

Este *numărul* Universului considerat ca un tot, *numărul* lui *Dumnezeu* considerat ca scop final al tuturor lucrurilor.

Zenit

Constitue apoteoza unui ciclu solar, punctul cel mai luminos şi cel mai ridicat de pe bolta cerească. Este opus lui Nadir, punctul cel mai întunecat şi cel mai de jos pe care *Soarele* îl poate atinge.

În *Franc-masonerie*, *zenitul* şi *nadirul* sunt reprezentate simbolic prin cei doi Sf. Ioan plasaţi, unul la solstiţiul de vară – echivalent *zenitului* şi celălalt, la solstiţiul de iarnă – echivalent *nadirului*.

INDEX DE TERMENI

A
A acoperi (templul)
Abreviere masonică
Absență
Acacia
Acceptat
Aclamație
Acoladă
Acoperitor
Adept
Adjunct
Adopțiune
Adormire
Aer
Afiliație
Agapă
Alchimie
Alegeri
Alfa și Omega
Alfabet
Altar
A lua cuvântul
Amânare
Amendă
Anchetă
Apă
Aprinderea luminilor
Arta regală
Asiduitate
Atelier
Atingere
Aymon

B
Bandou
Banchet
Baston masonic
Baterie
Biblie
Bijuterie
Bilă
Boaz (B)
Boltă de oțel
Boltă înstelată
Breaslă

C
Cabinet de reflecție
Calendar masonic
Calfă
Camera de mijloc
Camera din centru
Candidat
Capitație
Cartea sacră
Carte de arhitectură
Cavaler Kadosh
Călătorii inițiatice
Cărămidă
Cinci
Ciocan
Ciocane batante
Circulație (în templu)
Coarda cu noduri
Cocoș
Cod masonic
Cohen (coen)
Colegiu
Colier
Coloană
Coloana armoniei
Companion
Companionaj
Compas
Compozit
Concediu
Concluzie
Congres
Confrerie
Consacrare
Consistoriu
Constituție
Convent
Copiii Văduvei
Cordon
Corintic
Coșciug
Cotizație
Craniu
Cruce

Cub
Cupă
Cupa amărăciunii
Cupa cu băutură amară
Cuvânt sacru
Cvorum

D
Daltă
Datorie
Debhir
Decor
Deget
Delta
Demisie
Deschidere
Deviză
Dimensiuni (ale templului)
Doi
Doric
Dumnezeu

E
Echer
Egalitate
Elemente
Elevare
Emblemă
Eră masonică
Est
Expert (Mare)
Ezoterism

F
Fanion
Făclie
Ferestre
Fiii Văduvei
Fir cu plumb
Foc
Franc-mason
Franc-masonerie
Franc-masonerie de adopțiune
Frate
Fraternitate
Fraternal
Frumusețe

G
G
Gest
Ghildă
Grad

H
Hexagramă
Hezkhal
Hiram

I
Iluminare
Ilustru (Prea)
Inițiat
Inițiere
Insignă
Instalare
Interogatoriu
Intrare (în templu)
Invocare
Ionic
Iregularitate

Î
Închidere (a lucrărilor)
Înfrățire
Însemn
Înțelepciune

J
Jakin (J)
Jurământ

K
Kadosh

L
Labirint
Lacrimi de argint
Landmark
Lanțul uniunii
Latura dreaptă
Latura stângă
Legea tăcerii
Legenda Meșterului Hiram
Libertate, Egalitate, Fraternitate
Lojă
Lojă de adopțiune
Lowton
Lucrare
Lucru operativ
Lucru speculativ
Lumânare (de ceară)
Lumină
Lumini ale lojii
Lună

M
Maestru
Maestru de Banchete
Maestru de Ceremonii
Maestru Venerabil
Mare Arhitect al Universului
Mare Maestru
Marii luminători

Mason
Masonerie
Masonerie operativă
Masonerie speculativă
Mănuşi
Metale
Miezul nopţii
Miezul zilei
Mistrie
Moarte simbolică

N
Nadir
Naş
Neofit
Neregularitate
Nisip
Nivelă
Nord
Nouă
Număr

O
Obedienţă
Obol
Occident
Ochi
Ofiţer
Ofiţer principal
Oglindă
Operativ
Opt
Orator
Ordin
Ordine de zi
Ore masonice
Orient
Orientare
Orient Etern
Ospitalier

P
Panglică
Parolă
Patru
Paşaport masonic
Pavaj mozaicat
Pământ
Pătrat
Pârghie
Pecetea lui Solomon
Pelican
Pentagramă
Perfecţionare
Perpendiculară
Phoenix
Piatra (brută)
Piaţă
Pilon
Planete
Planşă de arhitectură
Platou
Pregătire
Probe
Profan

Q
Quitus

R
Radiere
Recreaţie
Regularitate
Reintegrare
Riglă
Rit
Rit Francez
Rit Scoţian Antic şi Acceptat
Ritual
Rodie
Rosa cruce
Roză

S
Sac cu propuneri
Salariu
Sală umedă
Salcâm
Sarcină
Scară
Scuze
Secret
Secretar
Semn
Semne de recunoaştere
Septentrion
Sfoara cu noduri
Simbol
Simbolism
Soare
Spadă
Speculativ
Spirit
Stâlpi de susţinere
Steaua strălucitoare
Stele
Sud
Supraveghetori
Suprem Consiliu

Ş
Şapte
Şase
Şibbolet
Şnur
Şorţ

T
Tablă de smarald
Tabloul lojii
Templu
Templul lui Solomon
Ternar
Testament filosofic
Toleranță
Trandafir
Trei
Trei puncte
Trezorier
Triunghi
Trunchiul Văduvei
Tubalkain
Tutuire
Ținută

U
Ucenic
Unelte
Unu

V
Văduvă
Vârstă
Vechile sarcini
Venerabil
Venerabil Maestru
Verigă
Vest
Virtute
V.I.T.R.I.O.L.
Vizitator
Vot

Z
Zece
Zenit

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

– Alleau, R. – *Les sociétés secrètes* (1963), Editions Poche-Planète, 1969
– Benoist, L. – *Le Compagnonnage et les metiers*, P.U.F., Q.S.J. nr. 1230, 1966
– Benveniste, E. – *Le vocabulaire des institutions indo-europeennes*, 2 vol., Editions de Minuit, 1969
– Boucher, J. – *La symbolique maçonnique* (1947), Editions Dervy reedit., 1974
– Colombier, P. de – *Les chantiers des cathédrales*, Editions Picard, 1953
– Comănescu, R. şi Dobrescu, E. M. – *Franc-Masoneria: o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate*, Bucureşti, Europa Unită, 2001
– x x x – *Dicţionarul Enciclopedic*, vol.I - II, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1993, 1996
– x x x – *Dicţionar: teosofie – esoterism –metafizică – masonerie*, traducere din limba franceză: Radu Duma, Bucureşti, Editura Herald
– Dobrescu, E. M. – *Societăţi secrete şi discrete*, Bucureşti, Editura Nemira, 2001
– Eliade, M. – *Naissances mystiques*, col. Idées, 1957
– Ghyka, M. – *Philosophie et mystique du nombre*, Editions Payot, 1952
– Gimpel, J. – *Les bâtisseurs des cathédrales*, Ed. Du Seuil, 1958
– Gorceix, B. – *La Bible des Roses-Croix*. Traduction commentée des trois premiers ecrits rosicruciens (1614-1615-1616), col. Hier, 1970
– Guénon, René – *Apercus sur l'initiation*, Editions Traditionelles, 1953
– Heindel, Max – *Cosmogonie des Rose-Croix* (1909), traducere din americană, Association rosicrucienne, 1972
– Knopp, F. şi Jones, G.J. – *The Medieval Mason*, Manchester , 1933
– Knopp, F. şi Jones, G.J. – *The Genesis of Freemasonry*, Manchester, USA, 1948
– Laurens, J.L. – *Vocabulaire des Franc-Macons* (1805), Editions Belford, Gutenberg reprints, 1981
– Ligou, D. – *La Franc-Maconnerie*, P.U.F., col. Documents Histoire, nr. 19, 1977
– Mac Key, A. K. – *A lexicon of Freemasonry*, 3 vol., 9-th edition, New York, 1966
– Mariel, P. – *Dictionnaire des sociétés secrètes*, C.A.L., 1971
– Masson, H. – *Dictionnaire initiatique*, Editions P. Belfond, 1970
– Mellor, Alec – *Dictionnaire de la Franc-Maçonnerie et des Franc-Maçons*, Editions P. Belfond
– Nataf, A. – *Symboles, signes et marques*, Editions Berg International, 1973
– Naudon, P. – *La Franc-Maçonnerie*, P.U.F., Q.S.J., nr. 1061, 1963
– Pacout, Nathalie – *Francmasoneria*, traducere de Liviu Moldovan, Bucureşti, Editura Teora, 1998
– Palou J. - *La Franc-Maçonnerie*, P.B. Payot, nr. 65, 1964
– Papus, G.Encausse, – *Traite élémentaire de science occulte* (1888); Editions Dangles reedit., 1977
– Perdiguier, A. – *Le livre du Compagnonnage*, 1839, tome I, II

– Perdiguier, A. – *Documents autour du Compagnonage*, 1844-1861, Marseille, Laffite reprints, 1978, tome I, II
– Ragon, J.M. – *Rituel grade d'Apprenti*. Rituel grade de Compagnon. Rituel grade de Maître (1859), reimprimession Les Rouyat, col. Eso-Exo., 1976
– Riffard, Pierre – *Dicționarul esoterismului*, traducere din limba franceză de Doina și Gheorghe Pienescu, București, Editura Nemira, 1998
– Saint-Léon, E. Martin – *Le Compagnonnage, son histoire, ses coutumes, ses reglements et ses rites*, A. Colin, 1901
– Santarcangeli, P. – *Le livre des labyrinthes*, Editions Gallimard, 1974
– Spencer, Lewis H. – *Manuel rosicrucien A.M.O.R.C.* (1918), Editions rosicruciennes, 1972
– Wirth, O. – *Le livre de l'Apprenti*, tome I, *La Franc-Maçonnerie rendue intelligible à ses adeptes*, 1894

Digitally signed by Apologeticum
DN: cn=Apologeticum, c=RO, o=Apologeticum, ou=Biblioteca teologica digitala, email=apologeticum2003@yahoo.com
Reason: I attest to the accuracy and integrity of this document
Location: Romania
Date: 2005.04.18 10:46:42 +03'00'